بسم الله الرحمن الرحيم

Rasulullah sallalahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki:

"Ben bazen uzatmak niyetiyle namaza başlarım. Fakat bir çocuğun ağlayışını duyar ve annesinin ona düşkünlüğünü bildiğim için namazı kısa tutarım." (Müslim, Salât, 192)

Akra' b. Hâbis Hz. Peygamber'i torunu Hasan'ı öperken görünce: **"Benim on çocuğum var onlardan birini bile öpmedim"** dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (sav): **"Merhamet etmeyene merhamet olunmaz"** buyurdu. (Müslim, Fedâil, 65)

Çölde yaşayan Araplardan bazıları Rasûlullah (sav)'ın yanına geldiler; (O'nun çocukları öpüp sevdiğini görünce):

-Siz çocuklarınızı öpüyor musunuz? dediler.

Hz. Peygamber:
-Evet, cevabını verince onlar:

-Ama biz vallahi çocukları öpmeyiz, dediler. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz:

-Allah sizin kalbinizden merhameti söktüyse ben ne yapabilirim, buyurdu**.** (Müslim, Fedâil, 64)

Bir adam yanındaki çocukla Hz. Peygamber'e geldi. Adam çocuğu bağrına basıyordu. Hz. Peygamber **"Ona karşı merhametlisin değil mi?"** diye sorunca adam: **"Evet"** dedi. Bunun üzerine O, **"Allah O'na karşı senden daha merhametlidir. O, merhametlilerin en merhametlisidir"** buyurdu. (Buhârî, Edebü'l-Müfred, 137)

Allah Tealâ rahmetini yüz parçaya ayırdı. Doksan dokuzunu kendi yanında tuttu, bir parçasını ise yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle bütün canlılar birbirine merhamet ederler. Hatta kısrak (emzirirken) **yavrusuna basıp da zarar verir korkusuyla ayağını kaldırır.** (Buhâri, Edeb, 19; Müslim, Tevbe 21)

Allah Teâlâ yeri ve gökleri yarattığı gün, yüz rahmet yarattı. Her bir rahmet yerle gök arasını dolduracak kadardır. Bu yüz rahmetten yeryüzüne bir tek rahmet indirdi ki bu sayede anne yavrusuna, yabani hayvanlar ve kuşlar da birbirlerine merhamet ederler. Kıyamette ise O, bu rahmetin tamamı ile kullarına merhamet eder. (Müslim, Tevbe, 21)

İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez. (Buhârî, Tevhîd, 2)

Allah mahlûkâtı yarattığı vakit, kendi nezdinde arşın üstünde bulunan kitabına **"Rahmetim gazabıma üstün geldi"** diye yazdı. (Buhârî, Tevhid 15, 22, 28 55; Müslim, Tevbe, 14-16)

Rabbiniz gerçekten çok merhametlidir. Kim içinden bir iyilik yapmayı geçirir de onu yapmazsa, ona bir iyilik sevabı yazılır. Eğer onu yaparsa, on katından yedi yüz katına hatta kat kat fazlasına kadar iyilik sevabı yazılır. Kim de içinden bir kötülük yapmayı geçirir de onu yapmazsa, ona bir iyilik sevabı yazılır. Eğer onu yaparsa, bir kötülük günahı yazılır veya Allah onu siler. (Dârîmî, Rikâk, 70)Bu, **Allah'ın kullarının kalplerine yerleştirdiği merhamettir ve Allah, ancak merhametli kullarına rahmet eder.** (Müslim, Cenâiz, 11; Buhârî, Merdâ, 9)

AYLIK İLİM KÜLTÜR DERGİSİ
Yıl: 11 **Sayı:** 130
Temmuz 2016

SAHİBİ
Burhan Basın Yayın Eğitim ve Tur. Ltd. Şti.

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Serdar TAŞAR

YAYIN DANIŞMANLARI
Prof. Dr. İbrahim BAYRAKTAR
Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN
Yard. Doç. H. Murat KUMBASAR

YAYIN KURULU
Yusuf ELİBOL
Ramazan ÇAKIR
Aydın BAŞAR
Salih AYDIN
Musa KARACA

GRAFİK TASARIM
Talha AKA

DAĞITIM ORGANİZASYONU
Talha AKA
Gsm: 0541 580 1969

Fiyatı
Tek Sayı: 6 TL
1 Yıllık (12 Sayı) Abone: 72 TL
Yurtdışı
1 Yıllık Abone: 75 Euro

Abonelik İçin Hesap Numaraları
Posta Çeki No: 5091167
Burhan Basın Yay.Eğt.Tur.Ltd.Şti.
Kuvettürk Sultanbeyli Şubesi
Hesap No: 826718 - 1
İBAN: TR51 0020 5000 0008 2671 8000 01
Türkiye Finans Sultanbeyli Şubesi
Müşteri No: 291928
IBAN:TR67 0020 6000 6300 2919 2800 01
Ziraat Bankası Sultanbeyli Şubesi
Hesap No: 1673–44165588-5002
IBAN:TR690001001673441655885002

YAYIN VE İLETİŞİM ADRESİ
Mehmet Akif Mah.
Kuran Kursu Cad.No: 87
Sultanbeyli / İST.
Tel: +9 (0216) 498 94 00
Faks: +9 (0216) 398 94 69

İNTERNET ADRESİ
burhandergisi@hotmail.com
www.burhandergisi.com

BASKI
Milsan A.Ş. 0212 697 1000

YAYIN TÜRÜ
Aylık Süreli Yayın

Gönderilen yazılarda editör ve yayın kurulu değişiklik yapabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez. Yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yayınlanan reklamlardaki ürün ve hizmetlerin sorumluluğu reklam verene aittir.

İçindekiler

Her Şeyin En Güzeli **4** — Prof. Dr. Mustafa Ağırman

Allah (c.c.), Ancak Merhametlilere Merhamet Eder! **8** — Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARABACAK

Göklerdeki Merhamet **12** — Necmi ATİK

Merhametsiz Asla **16** — Fatih Sultan SEMİZ

Taşı Eriten Merhamet **20** — Nureddin YILDIZ

Merhametin Amentüsü **32** — Dr. İhsan ŞENOCAK

Namaz Dinin Direğidir **35** — Sezgin ÇAKIR

Huzura Yolculuk Namaz **40** — Prof. Dr. Ali AKPINAR

Hikmet Damlası **46** — Hz. Pîr Seyyid Ahmed er-Rufai

İnsan Başıboş Değildir, İmtihandadır **48** — Abdullatif ACAR

Kibâr-ı Kelâm (Ehlullahın Dilinden...) **56** — Ubeyd FAKİRULLAH

Yaz Etkinlikleri Rehberi **58** — Ersan BİLGİN

Umudu Yaşatmak **62** — Murat TÜRKER

İhtilaf İfitirak mıdır? **64** — Semih ÖZDEMİR

Çocuklara Yaz Tatilinde Ders Çalışmalı Mı? **66** — M. Emin KARABACAK

Burhan Çocuk **70** — Musa KARACA

Her Şeyin En Güzeli
Prof. Dr. Mustafa Ağırman
4

Merhametsiz Asla
Fatih Sultan SEMİZ
16

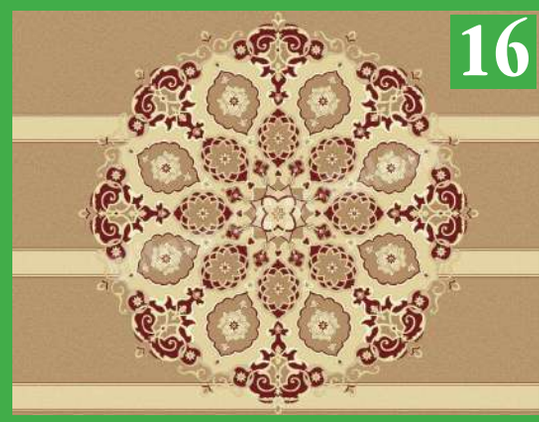

Merhametin Amentüsü
Dr. İhsan ŞENOCAK
32

Huzura Yolculuk Namaz
Prof. Dr. Ali AKPINAR
40

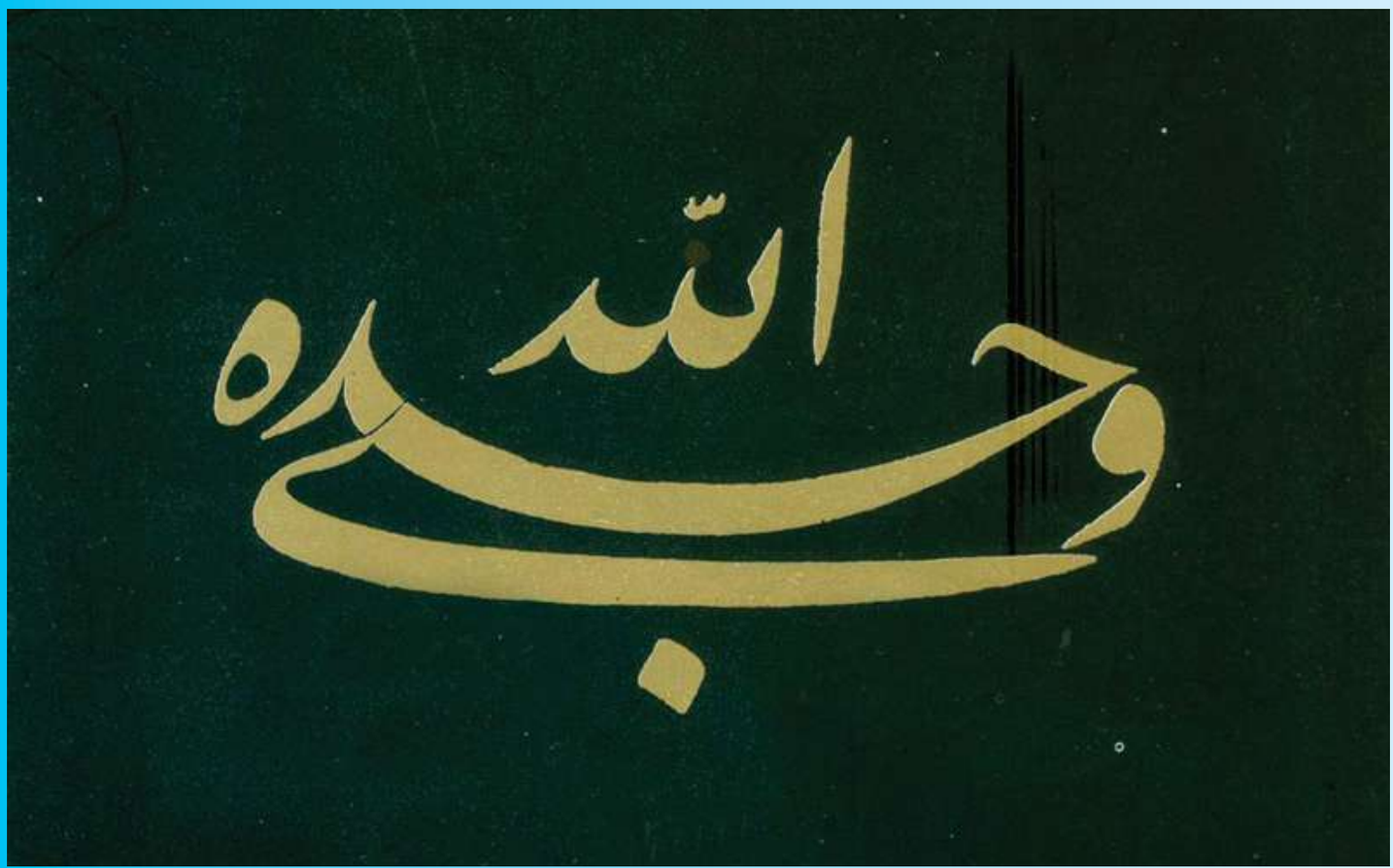

Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN

Her Şeyin En Güzeli

"İncire, zeytine ve Sînâ dağına ve şu güven şehri (Mekke'ye) **yemin olsun ki, biz insanı gerçekten en güzel biçimde yarattık."**

(et-Tin sûresi, 95/1-4)

İnsan, yaratılışı ve tabiatı itibariyle güzele vurgundur. Hele bir de güzelin de güzelini yani en güzeli bulursa keyfine diyecek yoktur. En güzele ulaşmak ve onu elde etmek için güzelden bile vazgeçer. Yüce Allah, insanın tabiatında var olan bu arzuyu bildiği için ona her şeyin en güzelini takdim eder. İnsan, dünyada ve âhirette mutlu olmak istiyorsa kendisine sunulan bu en güzellere ulaşmaya çalışmalıdır.

En Güzel Yaratıcı: Yüce Allah, Kur'ân-ı Kerim'de kendini yaratıcıların en güzeli olarak takdim eder ve şöyle buyurur: **"Yaratıcıların en güzeli** (ahsenü'l-hâlikîn) **olan Allah, ne yücedir."** (el-Müminûn Sûresi, 23/14)

Evet, herkes bir şey yapar; îcâd eder ama herkesin yaptığında bir eksiklik vardır. Eksiklik ve noksanlık yapandan ve eldeki malzemeden kaynaklanmaktadır. Yüce Allah'ta eksiklik ve noksanlık olmadığı için ve o istediği malzemeyi bulduğu için onun yaratmasında da noksanlık yoktur. O, en güzel yaratıcıdır. Yarattıkları

içerisinde en güzel olanda insandır. En güzel biçimde yaratılan insan, en güzel yaratıcı olan Allah ile irtibat halinde olur, ona inanır ve ona bağlanırsa kendisi için iyi etmiş olur.

En Güzel Yaratık: En güzel olan yaratıcının yarattıklarının hepsi güzeldir. Ama güzeller içerisinde en güzel olan da insandır. Çünkü O, öyle buyurmaktadır: **"İncire, zeytine ve Sînâ dağına ve şu güven şehri** (Mekke'ye) **yemin olsun ki, biz insanı gerçekten en güzel biçimde yarattık."** (et-Tin sûresi, 95/1-4) Yüce Allah, yemin ederek söze başlıyor ve insanın en güzel biçimde yaratıldığını ilan ediyor. Bu durumda insana düşen tamamen O'na teslim olmasıdır. Teslim olmazsa kendisine yazık etmiş olur.

En Güzel Söz: En güzel biçimde yaratılan insanın kendini en güzel olan şeylerle beslemesi ve en güzel hayatı yaşaması lazımdır. Bunun içinde söz tutması ve söz dinlemesi gerekir. Her söze kulak verirse doğruyu ve gerçeği bulamaz. Onun kulak vereceği ve tutacağı söz, en güzel ve en doğru söz olan Yüce Allah'ın sözüdür. O, şöyle buyurur: **"Allah sözün en güzelini indirdi."**(ez-Zümer Sûresi,39/23) "Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır?" (en-Nisâ Sûresi, 4/87)

Elbette Allah'tan daha doğru sözlü ve daha güzel sözlü hiç kimse yoktur. Aklı başında olan insan, kendi sözünü Allah'ın sözü ile süsler ve insanlar arasında en güzel sözlü mertebesine ulaşabilir. İnsanlar arasında en güzel sözü söyleyenler için de Allah şöyle buyurur: "(İnsanları ibâdet ve itaat için) **Allah'a çağıran, sâlih iş ve hareket yapan ve 'Şüphesiz ben müslümanlardanım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir."** (Fussilet Sûresi, 41/33)

Demek ki, insanın en güzel sözü, çevresindekileri Allah'a dâvet etmek için söylediği sözüdür. En güzel biçimde yaratılan insana yakışan, insanları en güzel yaratıcıya en güzel sözlerle dâvet etmesidir.

En Güzel Renk: Renk, insanın hayat şeklini ve yaşantısını göstermek için kullanılmış bir kelimedir. Herhangi bir cismi bir boyanın içerisine batırdığınızda onun rengini alır. Yüce Allah da insanın kendi içinde kaybolmasını (fenâ fillah) ve kendi rengine boyanmasını istiyor ve bu boya ile boyananlara iftihar etmeleri gerektiğini şöyle hatırlatıyor.

"Biz Allah'ın boyası ile boyanmışızdır. Boyası, Allah'ın boyasından daha güzel olan kim vardır? Biz ona ibâdet edenleriz, deyin." (el-Bakara Sûresi, 2/138)

Müslümanlar bu boya ile kimliklerini belli ederler; renklerini ortaya çıkarırlar. Bu boya ile Allah'a ait olduklarını gösterirler. Bu boya ile boyanan herkes, en güzel olan biçimini en güzel renge dönüştürmüş oluyor. Kendisi gibi boyananları da kardeş olarak görüyor. Allah'ın boyası birbirimizi tanımamız için de bir alâmet, bir mühür oluyor.

En Güze Hâkim: İnsanlar bir arada ve toplu olarak yaşarlar. Her biri fıtratına ve kabiliyetine göre iş tutar. Evlenirler. Çoluk çocuk sahibi olurlar. Çalışır, mal-mülk sahibi olurlar. Okur, makam-mevki sahibi olurlar. Öldükten sonra da her şeylerini geride bırakır-

Allah şöyle buyurur: "(İnsanları ibâdet ve itaat için) ***Allah'a çağıran, sâlih iş ve hareket yapan ve 'Şüphesiz ben müslümanlardanım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir."*** ***(Fussilet Sûresi, 41/33)***

"Biz Allah'ın boyası ile boyanmışızdır. Boyası, Allah'ın boyasından daha güzel olan kim vardır? Biz ona ibâdet edenleriz, deyin." *(el-Bakara Sûresi, 2/138)*

lar. Malları ve zenginlikleri çocukları tarafından bölüşülür. İşte bütün bunlar neye göre yapılacak? Yüce Allah, insanı en güzel biçimde yaratır, sonra da başıboş bırakır mı? Elbette bırakmaz. Allah, kendi boyası ile boyananların her şeyine müdâhale eder, yani onlara sahip olur. Bir annenin çocuğuna sahip olduğundan daha fazla sahip olur.

Yüce Allah, insanlar en güzel hayatı yaşasınlar diye onlara en güzel sözlerden oluşan bir kitap göndermiştir. Bu kitapta en güzel kıssalar, en güzel nasihatler ve en güzel hükümler vardır. Sosyal bir varlık olan insan, hayatını bu en güzel hükümlere göre tanzim eder ve ayarlarsa dünyada cennet hayatı yaşamış olur. İnsanlar böyle yapmazlarsa birbirlerinin kurdu olur ve birbirlerini yerler. O zamanda dünya ateşe verilmiş olur. Ocaklar yıkılır, yuvalar târumâr olur, her taraf cehenneme döner, işte görüyorsunuz dünyanın halini. Yüce Allah, bizlere yol gösteriyor, bizleri ikaz ediyor ve bu konuda şöyle buyuruyor: **"**(Ey Muhammed!) **Sana o kitabı** (Kur'ân'ı) **hak, kendinden önceki kitapları doğrulayıcı, onları gözetici olarak indirdik. Artık, Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma! Sizden her biriniz için bir şeriat ve yol koyduk. Eğer Allah dileseydi, elbette sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat verdiği şeylerde sizi imtihan etmek için ümmetlere ayırdı. Öyle ise iyiliklerde yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. O zaman anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri size bildirecektir. Aralarında, Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'ân'ın bazı hükümlerinden) **seni şaşırtmalarında sakın. Eğer yüz çevirirlerse, bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musîbete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan çıkmışlardır. Onlar, hâlâ cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, Allah'ın hükmünden daha güzel hüküm sahibi kim vardır?"** (el-Mâide Sûresi, 5/48-50)

En Güzel Mekân: İnsan, ezelî ve ebedî olan Yüce Allah'ın eseri olduğu için güzel ve sonsuz olan şeylere tutkundur. İnsanı bu fıtratta yaratan Yüce Allah, onun için de en güzel mekân olan cenneti yaratmış ve insanı bu güzel mekâna davet etmiştir. Cennet'in güzel bir yer olduğuna dâir âyet meâli şöyledir: **"O gün cennet halkının kalacakları yer daha iyi, dinlenip sefâ sürecekleri yer daha güzeldir."** (el-Furkân Sûresi, 25/24)

Yüce Allah'ımızın bu güzel mekân olan cennete bizi dâvet ettiği âyetin meâli de şöyledir: **"Allah, kullarını selâm yurduna dâvet eder ve O, dilediğini doğru yola iletir."** (Yûnûs Sûresi, 10/25) Âyette geçen 'selâm yurdu'ndan maksat cennettir. Selâm, esenlik ve huzur demektir. Bitmeyen huzur ve esenlik de cennetedir. İşte Yüce Allah, bizi oraya dâvet etmektedir. Umarım ki, yolcu ettiğimiz Ramazan ayındaki ibâdetlerimiz ve cennete layık olan diğer amellerimiz sebebiyle Yüce Allah, elimizden tutar ve bizi o güzel mekâna koyar.

HADİS-İ ŞERİF

Bu, Allah'ın kullarının kalplerine yerleştirdiği merhamettir ve Allah, ancak merhametli kullarına rahmet eder.

(Müslim, Cenaiz, 11; Buhârî, Merdâ, 9)

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARABACAK

Allah (c.c.), Ancak Merhametlilere Merhamet Eder!

> **Allah Rasûlü sözlerine şöyle açıklık getirdi: "Merhamet, sizin anladığınız şekilde yalnızca birbirinize olan merhamet değildir. Bilâkis bütün mahlûkata olan merhamettir. Bütün mahlûkata olan merhamettir."** (Hâkim, Müstedrek, IV, 185, hadis no: 7310).

Merhamet ve **rahmet** kelimeleri **"acımak, esirgemek, korumak, bağışlamak"** anlamlarına gelir. Rahmet ve rahim kelimeleri de aynı kökten gelmektedir. Kur'an-ı Kerim'de merhamet kelimesi bir âyette geçerken (Beled 90/17) rahmet 114 defa tekrar edilmiştir. Yine Kur'an-ı Kerim'de aynı kökten gelen **"erhamürrahimîn", "rahmân", "rahîm"** ve **"zürrahmeti"** kelimeleri Allah'ın sıfatı olarak kullanılmıştır.

Merhamet kelimesi, hem **Rabbimiz, hem Rasûlü hem de insanlar için kullanılmaktadır. Rabbimiz kullarına karşı merhametlidir. Merhametlilerin en merhametlisidir.** (Yusuf, 12/64; Enbiyâ, 21/83). Hatta canlıların sergiledikleri acıma ve koruma hareketleri, Rabbimizin yeryüzüne indirdiği merhamettin belirtisidir. **"Allah Teâlâ rahmetini yüz parçaya ayırdı. Doksan dokuzunu kendi yanında tuttu, bir parçasını ise yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle bütün canlılar birbirine merhamet ederler. Hatta kısrak** (emzirir-

ken) **yavrusuna basıp da zarar verir korkusuyla ayağını kaldırır.”** (Buhâri, Edeb, 19; Müslim, Tevbe 17). Fakat Rabbimiz esas merhametini kıyamet gününe bırakmıştır. Allah Rasûlü **“Şüphesiz Allah göklerle yeri yarattığı gün yüz rahmet yaratmıştır. Her rahmet göklerle yer arasını dolduracak kadardır. Ondan yeryüzüne bir rahmet indirmiştir. İşte anne yavrusuna bununla şefkat eder. Vahşî hayvanlarla kuşlar birbirlerine bununla acırlar. Kıyamet gününde yüz rahmeti bu rahmetle tamamlayacaktır.”** buyurdu. (Müslim, Tevbe 21).

İnsanların yaptığı kötülüğü misliyle karşılığını verirken, yapılan iyiliğin karşılığını fazla fazla vermesi O’nun merhametinin bir göstergesidir. Bir kudsî hadiste Rabbimiz (c.c.) şöyle buyurmaktadır: **“Rabbiniz gerçekten çok merhametlidir. Kim içinden bir iyilik yapmayı geçirir de onu yapmazsa, ona bir iyilik sevabı yazılır. Eğer onu yaparsa, on katından yedi yüz katına hatta kat kat fazlasına kadar iyilik sevabı yazılır. Kim de içinden bir kötülük yapmayı geçirir de onu yapmazsa, ona bir iyilik sevabı yazılır. Eğer onu yaparsa, bir kötülük günahı yazılır veya Allah onu siler.”** (Dârîmî, Rikâk, 70). Yine kutsî bir hadiste Rabbimiz, rahmetinin gazabını geçtiğini bildirmiştir. (Buhârî, Bedi’l-halk, 1, Tevhîd, 15, 21, 28, 55; Müslim, Tevbe, 14).

Annenin çocuğuna olan ilgisi Rabbimizin yeryüzüne indirdiği merhametin bir tecellisidir. Rasûlüllah (s.a.v.), Allah’ın merhametini anlatmak için bir annenin çocuğuna gösterdiği ilgi ve korumasıyla örneklendirmektedir. Hz. Ömer’in anlattığına göre Rasûlüllah’a (s.a.v.) esirler geldi. Bir de baktık ki, esirlerden bir kadın aranıyor. Esirler arasında bir çocuk bulduğu vakit onu alıyor, göğsüne basıyor ve emziriyor. Rasûlüllah (s.a.v.) bize **“Bu kadının çocuğunu ateşe atacağını sanır mısınız?”** buyurdu. Biz **“Hayır, vallahi! Onu atmamak elinden gelirse** (atmaz)**”** dedik. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.) **“Muhakkak Allah kullarına bu kadının çocuğuna acımasından daha çok acır.”** buyurdu. (Müslim, Tevbe, 22).

Merhamet Peygamberi

Allah Rasûlü’nde merhametin en güzel örneği görülmektedir. O, ümmetine karşı çok merhametlidir. Rabbimiz de, Peygamberini âlemlere rahmet olarak gönderdiğini (Enbiyâ, 21/107) O’nun mü’minelere karşı çok merhametli olduğunu bildirmektedir. **“Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.”** (Tevbe, 9/128). Zaten Rabbimiz O’nun böyle olmasını istemekte ve şöyle buyurmaktadır: **“Sana uyan mü’minlere** (merhamet) **kanadını indir.”** (Şuarâ, 26/215). Şayet Allah Rasûlü merhametli değil de katı kalpli olsaydı etrafında kimsenin kalmayacağını dağılıp gideceğini yine Rabbimiz bildirmektedir. **“O vakit Allah’tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi. Şu halde onları affet; bağışlanmaları için dua et; iş hakkında onlara danış…”** (Al-i Imrân, 3/159).

Merhamet öyle bir şeydir ki Rabbimiz onu ancak sevdiği kullarının kalbine koymuştur. Usâme b. Zeyd’in haber verdiğine göre Peygamberimizin kızı Zeyneb’in çocuğu can çekişmekte iken Allah Rasûlü’nün gözündeki yaşları gören Sa’d b. Ubâde **“Yâ Rasûlallah! Bu gözyaşı, bu ağlayış nedir?”** diye hayretini açıkladı. Rasûlüllah (s.a.v.) **“Bu gözyaşı bir rahmettir ki, Allah onu kullarından istediği kimselerin kalblerine koymuştur. Allah kullarından ancak merhametli olanlara merhamet eder”** buyurdu. (Buhârî, Cenâiz, 32, Merdâ, 9; Müslim, Cenâiz, 11). Bir dedevînin Efendimiz’i (s.a.v.) torunu Hasan’ı öperken görüp **“Demek siz**

> Allah Rasûlü ***“Şüphesiz Allah göklerle yeri yarattığı gün yüz rahmet yaratmıştır. Her rahmet göklerle yer arasını dolduracak kadardır. Ondan yeryüzüne bir rahmet indirmiştir. İşte anne yavrusuna bununla şefkat eder. Vahşî hayvanlarla kuşlar birbirlerine bununla acırlar. Kıyamet gününde yüz rahmeti bu rahmetle tamamlayacaktır.”*** buyurdu.(Müslim, Tevbe 21).

Sa'd b. Ubâde ***"Yâ Rasûlallah! Bu gözyaşı, bu ağlayış nedir?"*** *diye hayretini açıkladı. Rasûlüllah (s.a.v.)* ***"Bu gözyaşı bir rahmettir ki, Allah onu kullarından istediği kimselerin kalblerine koymuştur. Allah kullarından ancak merhametli olanlara merhamet eder"*** *buyurdu.*(Buhârî, Cenâiz, 32, Merdâ, 9; Müslim, Cenâiz, 11).

çocukları öpüyorsunuz ha! Hâlbuki biz onları hiç öpmeyiz" demesi üzerine **"Allah Teâlâ, senin kalbinden merhameti söküp almışsa ben ne yapabilirim ki! Merhamet etmeyene merhamet olunmaz"** (Müslim, Fedâil, 65; Ebû Dâvûd, Edeb, 144, 145; İbn Mâce, Edeb, 3) sözü O'nun çocuklara karşı merhametinin en bariz göstergesidir. Yine Efendimiz'in (s.a.v.) "**Evlatlarınıza değer verin ve onları güzel terbiye edin"** (İbn Mâce, Edeb, 3) hadisi bu anlamda yani çocuklara merhamet anlamında değerlendirilecek hadislerdendir.

Allah Rasûlü'nden Merhamet İzleri

Allah Rasûlü'nün yıllar önce işkenceler çekerek terk etmek zorunda kaldığı Mekke'ye, yıllar sonra bir fâtih olarak girdiğinde, kendisine ve Müslümanlara en acı eziyetleri yapan Mekke'lilere sergilediği tutum O'nun merhamet peygamberi olduğunun güzel bir delilidir: *"Artık istediğiniz yere gidiniz, hepiniz serbestsiniz, size Yusuf'un (a.s.) kardeşlerine* **"Bugün yaptıklarınız yüzünüze vurulmayacak, Allah sizi affetsin! O, merhametlilerin en merhametlisidir"** (Yusuf, 12/92) **dediğini söylüyorum"** (Beyhakî, es-Sünenü'l-Kübrâ, IX, 199, hadis no: 18275) diyerek, onların bütün yaptıklarını affetmiştir. Nitekim, Ensâr'ın bayraktarı olarak Mekke'ye giren Sa'd b. Ubâde'nin **"Gün savaş günüdür" demesi üzerine Allah Rasûlü görevinden azleder ve yerine Zübeyr b. Avvâm'ı getirir.** (Beyhakî, es-Sünenü'l-Kübrâ, IX, 202, hadis no: 18281). Sa'd b. Ubâde'nin bu sözü üzerine korkuya kapılan Ebû Süfyân **"Yâ Muhammed! Kavmini öldürecek misin?"** demiş, Allah Rasûlü ise **"Bugün merhamet günüdür"** (Ali el-Muttakî, Kenzü'l-ummâl, X, 513, hadis no: 30174) diyerek daha önce yaptığı gibi bundan sonra da medeniyetini merhamet üzerine kuracağını belirtmiştir.

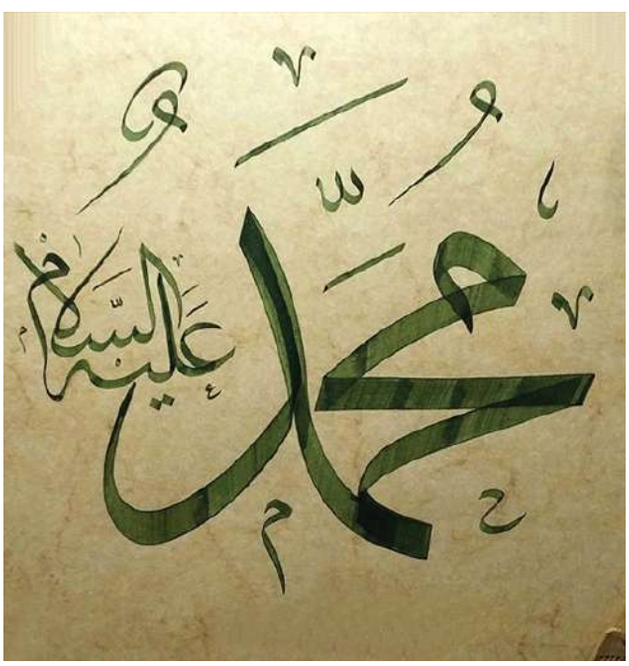

Hz. Âişe, **"Ey Allah'ın Peygamber'i! Uhud'dan daha çetin bir gün yaşadın mı?"** demesi üzerine Allah Rasûlü şöyle cevap verir: *"Evet, ondan daha çetinini Akabe ile biten süreçte yaşadım. O gün bana hepsinden ağır geldi. Taif'e gidip oradaki insanları İslam'a davet etmiştim de onlar reddetmişlerdi. Bunun üzerine çok üzüldüm. Nereye gideceğimi bilemez bir halde Karn-i Salib'e gelinceye kadar şaşkın şaşkın yürüdüm. Oraya geldiğimde bir bulutun beni gölgelediğini fark ettim. Bir melek bana* **"Onların sana ne yaptıklarını Rabbin bilmektedir bundan dolayı beni sana gönderdi. Eğer sen istersen şu iki dağı onların başlarına geçireceğim"** dedi. Allah Rasûlü ise meleğe şöyle cevap verdi: **"Hayır. Belki Allah'ın soyundan, kendisine şirk koşmayan ve yalnızca ona ibadet eden kimseler getirir."** (Müslim, Cihad ve Siyer, 111; Buhârî, Bedi'l halk. 7). Taif'liler, Allah Rasûlü'nü taşa tutmuşlar, o kadar ki ayakkabısı ayaklarından sızan kanla dolmuş, Allah Rasûlü bitab kalarak yere çömeldikçe zorla kaldırarak taşlamaya devam etmişlerdir. (Şibli, Mevlana, Asr-ı Saadet (Tercüme: Doğrul, Ömer Rıza), I,185). Allah Rasûlü'nün bu zor şartlar altında dahi kendisine eziyet

edenlerin aleyhlerine değil de ıslahları için dua etmesi onun ümmetine olan engin sevgisi ve merhametinin bir eseri olduğu kadar insan hayatına verdiği değerin de bir göstergesidir. Çünkü O, âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. (Enbiyâ, 21/107).

İnananların Merhameti

Rabbimiz Müslümanların da birbirlerine karşı merhametli olmalarını istemektedir. **"Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler..."** (Fetih, 48/29).

Allah Rasûlü, insanların birbirlerine merhametle muamele etmesini istediği gibi merhamet etmeyenlere karşı Rabbimizin merhamet etmeyeceğini bildirmektedir: **"İnsanlara merhamet etmeyen kimseye Allah da merhamet etmez."** (Buhârî, Tevhid, 2; Müslim, Fedâil, 66; Tirmizî, Birr, 16). Yine O, **"Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize de saygı göstermeyen bizden değildir"** (Ebû Dâvûd, Edeb, 57; Tirmizî, Bir ve Sıla, 15) buyurmaktadır. Allah Rasûlü, merhametin insanlarla sınırlı olmasını da istememektedir.

Merhametin Kapsamı

Ebû Musa el-Eş'arî'den rivayet edildiğine göre Allah Rasûlü şöyle buyurdu: **"Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, birbirinize merhamet etmediğiniz sürece cennete giremezsiniz."** Bunun üzerine Sahabiler şöyle buyurdular: **"Ey Allah'ın Rasûlü! Hepimiz merhametliyiz"** dediklerinde Allah Rasûlü sözlerine şöyle açıklık getirdi: **"Merhamet, sizin anladığınız şekilde yalnızca birbirinize olan merhamet değildir. Bilâkis bütün mahlûkata olan merhamettir. Bütün mahlûkata olan merhamettir."** (Hâkim, Müstedrek, IV, 185, hadis no: 7310). Hatta merhamet, gökyüzündekilerin merhamet etmesi için bütün yeryüzündekileri kapsamalıdır. **"Rahmet sahiplerine Rahman rahmet eder. Yeryüzündekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet göstersin."** (Ebû Dâvûd, Edeb, 58; Tirmizî, Birr, 16). Bir hadiste Efendimiz (s.a.v.) koyunu kulağından çekerek götüre bir kimseye **"Hayvanın kulağını bırak da boynunun kenarından tut!"** buyurmuştur. (İbn Mâce, Zebâih, 3).

> *Rabbimiz Müslümanların da birbirlerine karşı merhametli olmalarını istemektedir.* ***"Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler..."*** *(Fetih, 48/29).*

Merhamet, toplumda Yaratıcımızdan en aşağıya doğru sağanak sağanak akması gerekmektedir. Merhamet bir anlamda güçlünün zayıfa değer vermesi, onunla ilgilenmesi demektir. Bu ilgilenme sadece zayıfın, maddî ihtiyaçlarının karşılanması değildir. Maddî ihtiyaçlarının yanında sevgi, eğitim ve ruhî ihtiyaçlarının da karşılanmasıdır.

Merhamet, vatanını terk etmiş bir ailenin hislerini taşıyabilmektir. Ağlayan bir çocuğun ağlayışını durdurabilmektir... Şair Necip Fazıl Kısakürek'in ifadesiyle **"Bir merhamet heykeli mahzun bakışlı yetim"**in başını okşaya bilmektir. Yaralı bir yüreğe merhem olabilmektir... Şâirin ifadesiyle

"Kanayan bir yara gördüm mü yanar tâ ciğerim,
Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim!"

Merhamet, bir ekmeği paylaşabilmektir. Başkasını kendin gibi düşünebilmektir... Hiçbir canlıyı hakir görmemektir... Başkasının ihtiyacını giderebilmektir... Başkası için sıkıntıya katlanabilmektir... Gece gibi herkesi kuşatabilmektir... Yaratandan ötürü yaratılanı hoş görmektir...

Merhamet yüklü yüreklere selam ve dua ile...

Necmi ATİK *(UAÜ Hukuk Fakültesi Öğr. Gör.)*

Göklerdeki Merhamet

> ***"Merhamet edenlere, Allah da merhamet eder. Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin."***[2]

Kurumuş ellerini açarak, çatlamış dudaklarıyla ölüm emâreleri nüksetmiş, göklerden gelen merhamet damlalarını beklerken toprak, bütün mevcudat adına yaptığı samimi münâcâtıyla, korku ve ümit kaynağı olan şimşekler çakmaya, ağır rahmet bulutlarını taşıyan müjdeci rüzgârlar esmeye başlar. Duasına rahmet sağanaklarıyla icâbet edilmiştir artık. İçtiği can suyuyla ellerinin kuruluğu, dudaklarının çatlağı gidip yeşil örtülere bürünüverir de, her tarafta rahmet esintileri olan renk renk çıkardığı bitkileri ve meyveleriyle, rahmeti merhamete dönüştürüverir ve hiç ayırt etmeden herkese ikramlarda bulunmaya başlar. Yüzlerde ki gülümsemeyi, dillerde ki muhabbeti görünce, görevini yapabilmenin mutluluğuyla gönlü huzur bulur, çektiği sıkıntıları unutur ve duasına icâbet ederek rahmetini gönderip merhamet etmeye vesile olduğu için Rabbine hamdederek secdeye kapanır.

"O, rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci ola-

rak gönderendir. Ölü toprağı canlandıralım, yarattıklarımızdan bir çok hayvanları ve insanları sulayalım diye gökten tertemiz bir su indirdik."[1]

"Merhamet edenlere, Allah da merhamet eder. Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin."[2]

En Büyük Merhamet, Gönülleri İmân Rahmetiyle Buluşturma Çabalarıdır

"Sizi mutlaka biraz korku ve açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsûllerden bir noksanlık ile imtihân edeceğiz. (Ey Resûlüm!) O hâlde sabredenleri (Cennetle) müjdele!...İşte Rab'leri tarafından mağfiret ve rahmete mazhar olanlar onlardır. Doğru yolu bulanlar da onlardır"[3] **"İnsanların en çok sıkıntı çekenleri peygamberlerdir"**[4] sonra velilere sonra derece derece bunlara yakın olanlaradır. **"Allah yolunda, hiç kimsenin görmediği eziyetlere katlandım. Benim düştüğüm dehşetli hallere hiç bir kimse düşmemiştir. Öyle zamanlar oldu ki üzerimizden otuz gün otuz gece geçtiği halde ne Bilal ve ne de ben, onun koltuğu altında sakladığı az bir yiyecek dışında canlıların yiyebileceği hiç bir şey bulamadık."**[5]

Rahmet ve merhamet erleri, başkalarına değil Allah'a kul olmalarına vesile olup insanlığı şirkten kurtarmak, insan merkezli seküler zülüm sistemlerini, Allah merkezli hak ve adâlet sistemleri haline getirmek, Allah'ın belirlediği hak ve hukuk üzerine kurulu adâleti gerçekleştirmek için yaptıkları tebliğ çalışmalarında, güç ve otorite tarafından, köleleştirdikleri insanlar üzerine kurulu menfaat sistemlerine aykırı bu girişimlerde bulunduklarından türlü türlü işkenceler görürler. Peygamber Efendimiz'i (s.a.v.), Kâbe'de namaz kılarken Ukbe bin Ebi Muayt elbisesiyle onu boğmaya çalışır, secdede sırtına deve işkembesi koyar, kapısının önüne kan, leş vs pislikler bırakır, öz amcası Ebû Leheb ve Adiyy ibn el-Hamra Efendimizin (s.a.v.) evine taş atmayı alışkanlık haline getirir, müşrikler defalarca ona suikast girişiminde bulunur, onu yalanlar, sözle eziyet ve hakarette bulunurlar.

Efendimiz'e (s.a.v.) revâ gördükleri bu eziyetleri kat kat arttırmışlardır. Öyle ki, Efendimiz (s.a.v.) tebliğ vazifesini yapamaz hâle gelmişti. Bu sebeple Tâif'te ki Sakif Kabilesi'nin kendisini korumaları ve İslam dinini kabul etmeleri için Tâif'e gitmeye karar verdi. Zeyd bin Hârise (r.a.) ile birlikte Mekke'den ayrılıp Tâif'e gittiler. On gün zarfında hiçbir müsbet netice elde edemediler. Üstelik **"Allah, peygamber göndermek için senden başka kimse bulamadı mı?"** diyecek kadar küstahlıkta bulundular ve **"Memleketimizden çık da, nereye gidersen git! Kavmin ve hamşehrilerin söylediklerini kabul etmeyince, çıkıp bize geldin! Vallahi, biz de senden elimizden geldiğince uzak duracağız, isteklerini kabul etmeyeceğiz"**[6] dediler. Ayak takımını, sokak gençlerini ve kölelerini kışkırtıp, yolun iki tarafına sıralayarak Kâinâtın Efendisi'ni (s.a.v.) ve Zeyd'i (r.a.) taşa tuttular. Efendimiz'in (s.a.v.) mübârek ayakları kana bulandı, taşların açtığı yaralardan yürüyemez hâle geldi. Oturmak

Allah'ın Rasûlü (s.a.v.) şöyle buyuruyordu:

"... Allah'a yemin ederim ki, senin sebebinle bir kimsenin hidayetine vesile olmak, üzerine güneşin doğduğu ve battığı her şeye sahip olmaktan daha hayırlıdır."[8]

Efendimiz (s.a.v.) de şöyle buyurmaktadır: **“Merhamet, ancak katı kalpli kimselerden çekilip alınır.”**[13] **“İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez.”**[14] **“Bir kimse merhametli davranmaktan mahrumsa, hayırdan da mahrumdur.”**[15]

zorunda kaldığında yine onu kahkahalarla taşa tuttular. Efendimiz (s.a.v.) bu saldırıdan ancak kendisini bir bağa atarak kurtardı ve orada Rabbine münâcâtta bulundu. O sene **“Hüzün Yılı”** olmuştu. Aynı sene içinde Hz. Hatice (r.anha) ve Ebû Talip vefat etmiş ve Taif hadisesiyle karşılaşmıştı ve Efendimzi’in (s.a.v.) kendi ifadesiyle **“en kara, en acı”** günüydü Tâif. Rahmet ve gazap yüklü göklerden Cebrâil (a.s.) gelerek: **“Şüphesiz Allah, kavminin sana neler söylediğini işitti. Sana şu dağlar meleğini gönderdi. Kavmin hakkında dilediğini yapmak üzere ona emredebilirsin”** dedi. Dağlar meleği de emrine âmâde olduğunu ve dilerse, Taif’in sağında ve solunda yer alan Ebû Kubeys ile Kuaykan dağlarını müşriklerin üzerine kapayacağını söyledi. Alemlere rahmet Efendimiz (s.a.v.) ise şöyle cevap veriyordu: **“Hayır, ben böyle bir şey istemem. İstediğim tek şey, Hak Teâlâ’nın bu müşriklerin sulbünden, Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmaksızın ibâdet edecek bir nesil ortaya çıkarmasıdır”**[7] İşte o an Efendimiz’in (s.a.v.) rahmet bulutları yüklü gönlünden, âb-ı hayat yağmurları dökülüyor ve ölü Tâif topraklarını tevhid ve imanla diriltiyordu. Tâif’te niceleri imanla şerefleniyordu. Nitekim rahmet ve şefkat menbaı Allah’ın Rasûlü (s.a.v.) şöyle buyuruyordu:

“... Allah’a yemin ederim ki, senin sebebinle bir kimsenin hidayetine vesile olmak, üzerine güneşin doğduğu ve battığı her şeye sahip olmaktan daha hayırlıdır.”[8]

Âlemlere Rahmet

Her kitabın anahtarı olan[9], kendisiyle başlanılmayan işlerin sonuçsuz kaldığı[10] Besmele’de, Rahmân ve Rahîm sıfatlarını, Zât’ının özel ismine en yakın zikreden Allahımız, **“Rahmetim gazabımı geçmiştir”**[11] **“Rahmetim herşeyi kuşatmıştır”**[12] buyurur. Efendimiz (s.a.v.) de şöyle buyurmaktadır: **“Merhamet, ancak katı kalpli kimselerden çekilip alınır.”**[13] **“İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez.”**[14] **“Bir kimse merhametli davranmaktan mahrumsa, hayırdan da mahrumdur.”**[15]

Âlemlerin Efendisi’nin (s.a.v.); **“Allah’ın ahlâkı ile ahlaklanınız ve Allah’ın Rasûlü’nün ahlâkı ile ahlaklanınız”, “ Beni Rabbim terbiye etti ve edebimi en güzel şekilde yaptı”**[16] hitâbına; **“Biz ancak seni âlemlere rahmet olarak gönderdik”**[17], **“Hakikaten, Allah’ın Resulünde sizler için, Allah’a ve âhiret gününe kavuşmayı bekleyenler ve Allah’ı çok zikredenler için en mükemmel bir nümune vardır”**[18] buyuran Rabbimiz, Rasûlullah’ı (s.a.v.) bize önder ve rehber yaptı da bizi ümmet-i merhûme[19] eyledi. Yine Rabbimiz: **“Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız ona ağır gelir. Kalbi üstünüze titrer, müminlere karşı pek şefkatli**

ve merhametlidir."[20] **"İman edenleriniz için bir rahmettir O!"**[21] buyurur.

Çileli İslâm dâvası yolunda, Âlemlerin Efendisi'nin (s.a.v.) rahmet kanatları altında, imanla şereflenen binlerce sahabe, devrini asr-ı saadet (mutluluk devri) kılarak, Hulefâ-i Râşidîn, Abdullah bin Mesud, Ubeyy bin Ka'b gibi Kur'ân muallimleri, Bilal Habeşi gibi müezzinler, Ebu Hureyre ve Enes bin Mâlik gibi muhaddisler, Ammar bin Yâsir gibi kumandanlar, Selmân-ı Fârisi gibi örnek idarecilerden rahmet ve merhamet temsilcisi kadın erkek yüzlercesi yetişti.

Merhameti şahsiyeti olan samimi ve ihlaslı müminlerin yaratılanla Yaratan'ı buluşturma gayretleri meyvelerini er veya geç verdiğinde, gönüllerdeki îmân çekirdeği büyüyüp dallanıp budaklanacak ve meyvelerini verecek, Allah'ın rahmeti mevcûdâtı kaplayacak ve saadet asrının buram buram kokuları her tarafa yayılacaktır.

"Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin"[22] âyet-i kerimesinin muhâtabı Efendimiz'in (s.a.v.) ahlâkı üzere olan ümmetini de Allahu Teâlâ şöyle vasfeder:

"Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dost ve yardımcılarıdır. Onlar, hep iyi ve doğru olanın yayılması, kötü ve zararlı olanın da ortadan kalkması için uğraşırlar. Namazı dosdoğru kılar, zekâtı verirler. Allah'a ve peygamberine itaat ederler. İşte Allah bunları rahmet ve merhametiyle kuşatacaktır. Şüphesiz Allah mutlak güçlü, hüküm ve hikmet sahibidir."[23]

Yine Rabbimiz: ***"Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız ona ağır gelir. Kalbi üstünüze titrer, müminlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir."***[20] ***"İman edenleriniz için bir rahmettir O!"***[21] buyurur.

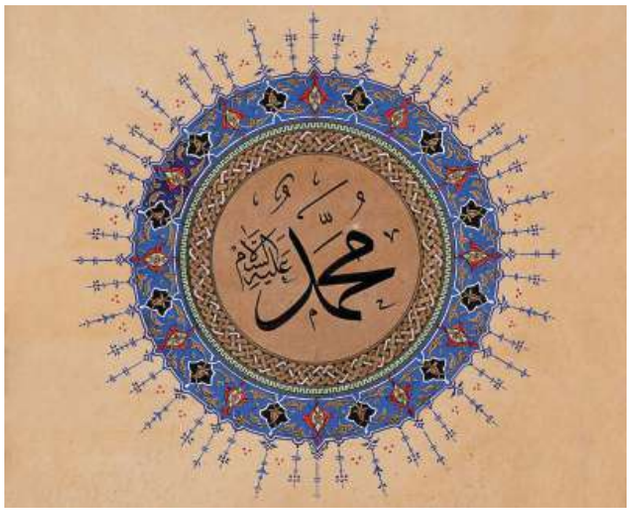

"Sonra, gönülden iman edip zorluklara karşı birbirlerine sabrı, şefkati ve merhameti tavsiye edenler yok mu, işte bunlar, amel defterleri sağ ellerine verilecek ve gerçek kurtuluşa erecek olanlardır."[24]

İman nimetiyle şereflenen ve bu Hak dâvâ vazifelerini merhametleriyle dünyanın her tarafına ulaştırma gayreti içerisinde olan Ümmet-i Muhammed'in Rablerine duâsı da şöyledir:

"Ey Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi hakikatten saptırma ve yüce katından rahmetini bizlere bağışla. Şüphesiz ki Sen çok lütuf sahibisin."[25]

KAYNAKLAR

1. Furkan Sûresi, 25/48
2. Ebû Dâvud, Edeb, 58; Tirmizî, Birr, 16.
3. Bakara Sûresi, 2/155-157.
4. Hâkim, Müstedrek, 3, 343.
5. Tirmizî, Kıyâmet, 34, 2472.
6. İbni Hişâm, Sîre, 2/61; İbni Sa'd, Tabakât, 1/211.
7. İbni Hişam, Sîre, 2/60; Buhârî, 4, 83.
8. Buhârî, Fezâilü'l-ashâb 9, Megâzî 38, Cihad 102, 143; Müslim, Fezâilü'l-sahabe 34.
9. Feyzu'l-Kadîr, III, 191.
10. Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2, 259.
11. Buhârî, Tevhid, 15,55; Müslim, Tevbe, 15.
12. A'râf Sûresi, 7/156.
13. Ebu Dâvud, Edeb, 58; Tirmizî, Birr ve Sıla, 16.
14. Müslim, Fezâil, 66.
15. Müslim, Birr ve Sıla,76.
16. Suyûtî, I, 14-15, 35, 51; Aclûnî, I, 72.
17. Enbiyâ Sûresi, 21/107.
18. Ahzâb Sûresi, 33/21.
19. Ebû Dâvud, Fiten, 7; İbn Mâce, Zühd, 34; Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 408, 410, 418.
20. Tevbe Sûresi, 9/128.
21. Tevbe Sûresi, 9/61
22. Kalem Sûresi, 68/4.
23. Tevbe Sûresi, 9/71.
24. Beled Sûresi, 90/17-18
25. ÂL-i İmrân, 3/8.

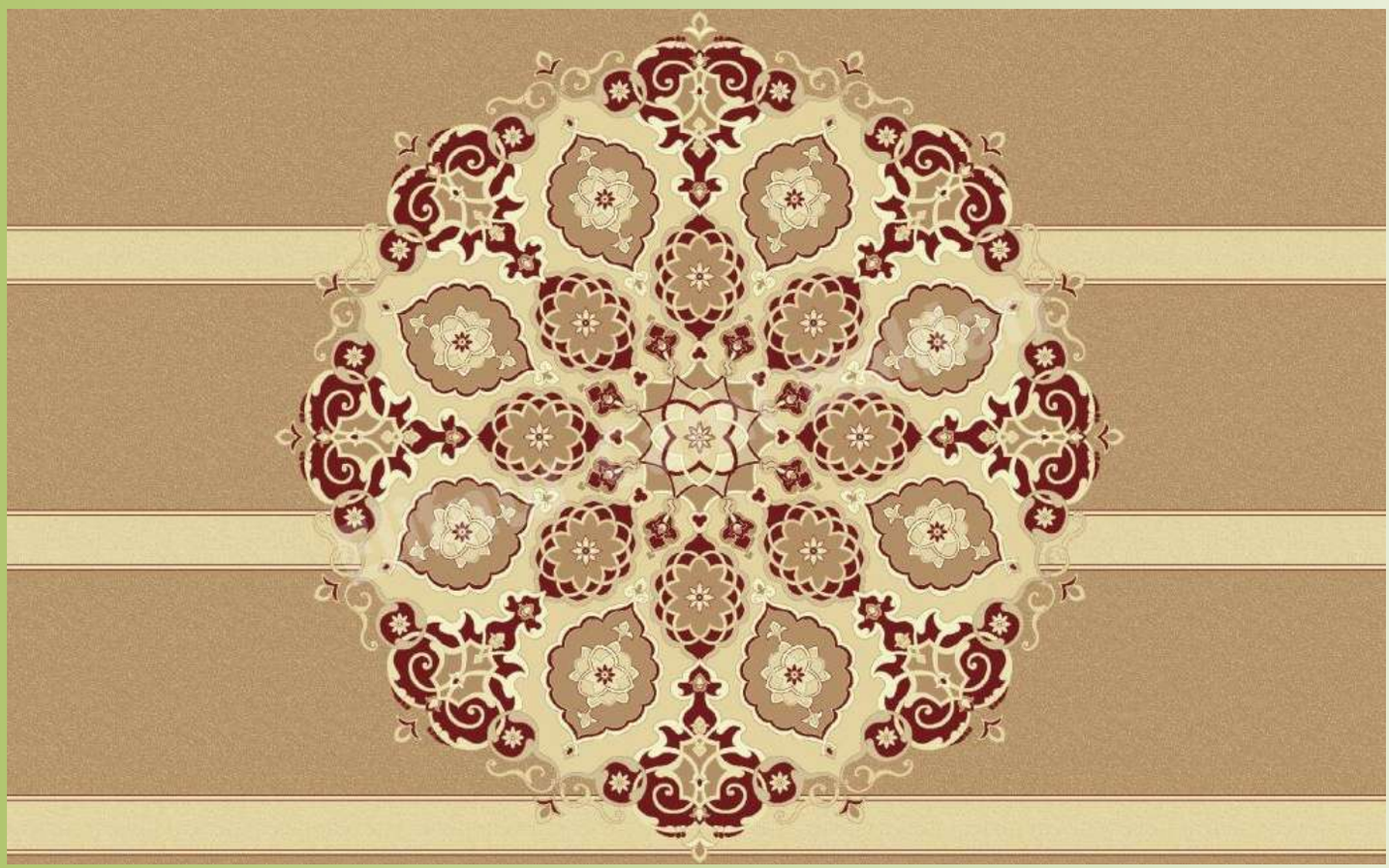

Fatih Sultan SEMİZ

Merhametsiz Asla

> Esas merhamet; **"Başörtülerini, yakalarının üzerine** (kadar) **örtsünler"** (Nur Suresi 31. Ayet) **emrini kız çocuklarımızın uygulaması için senelerce çabalamak, gecelerce dua etmek ve çeşmeler gibi gözyaşı akıtmaktır.**

İslam'ın sahibi olan Allah Azze ve Celle'nin rahmeti gazabını geçmişken,

İslam'ın peygamberi olan Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem âlemlere rahmet olarak gönderilmişken,

İslam'ın kitabı olan Kur'an-ı Kerim Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile başlarken, bu Allah'a, bu Peygambere, bu Kitab'a iman etmiş mümin merhametten yoksun olamaz.

Çünkü o, bu Allah'ın kulu, bu Peygamberin ümmeti ve bu Kitab'ın okuyanı ve uygulayanıdır.

Çünkü o, yüz rahmetinin doksan dokuzunu ahirete saklamış bir Allah'a iman ediyor.

Çünkü o, gördüğü bunca eziyete rağmen şefaat hakkını ahirete ertelemiş bir Peygambere iman ediyor.

Çünkü o, **"De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Al-**

lah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!" (Zümer Suresi 53. Ayet) ayetinin yazılı olduğu Kur'an'a iman ediyor.

Modern Zamanların Aşındırdığı Kavramlardan; Merhamet

Eğri ağacın doğru gölgesi olmayacağı gibi, düşünce yapısı altüst olmuş, kavramlar arasında kargaşalar yaşayan bir toplumundan da düzgün işler beklemek hatalıdır. Gündelik dilde özellikle televizyon ekranlarında sıkça duyduğumuz faizsiz kredi, alkolsüz bira, İslami demokrasi gibi kavramlarla adeta zihnimizle alay ediliyor. Zihnimizle alay eden bu müstekbirlere şu gerçekleri haykırmaktan çekinmemeliyiz. Bir şey faizsizse o kredi değildir, yok eğer bu kredi ise faizsiz değildir. Bir şey eğer alkolsüz ise o bira değildir, yok eğer bira ise alkolsüz değildir. Ayrıca İslam yama kabul eden bir din değildir. Ne demek İslami demokrasi! İslam önüne ve arkasına ek almayacak kadar hak, büyük ve yegâne dindir. İslam hiçbir ideolojinin yedek parçası değildir. İslam ya heptir ya hiç. Bizde ya tam Müslümanız ya değil. Müslümanın antikapitalisti de ılımlısı da olmaz.

Merhamet de aşınan bu kavramlardandır. Gece uyuyan çocuğunu namaza kaldırmayan annelerin en fazla istismar ettiği kavramlardandır. Tesettüre girmeyi reddeden kızların anneleri de aynı kavramdan bolca ekmek yemişlerdir. Günahların su gibi içildiği ortamlarda tavır gösteremeyen pasif Müslümanlar da sıkça kullanırlar merhamet denen kavramı. Oysa merhametten anlamamız gereken bu mudur?

Esas merhamet; **"Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun."** (Tahrim Suresi 6. Ayet) ayetini uygulayarak çoluk çocuğumuzun uykusunu bölerek onları namaza kaldırmaktır.

Esas merhamet; eli ayağı olmadığı halde namaz kılana acıdığımızdan daha fazla eli ayağı olup namaz kılmayana acımaktır.

Esas merhamet; **"Başörtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler"** (Nur Suresi 31. Ayet) emrini kız çocuklarımızın uygulaması için senelerce çabalamak, gecelerce dua etmek ve çeşmeler gibi gözyaşı akıtmaktır.

Bizden Olmayana Merhamet

Enes bin Mâlik şöyle anlatıyor: Bir gün Hz. Peygamber'le birlikte oturuyorduk. **"Birazdan yanınıza cennet halkından bir kişi gelecektir!"** buyurdular. O sırada pabuçlarını sol eline almış ve sakalından abdest suları damlamakta olduğu halde, Ensar'dan bir kişi geldi.

"De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!" *(Zümer Suresi 53. Ayet) ayetinin yazılı olduğu Kur'an'a iman ediyor.*

Ertesi günü Hz. Peygamber bir gün önceki sözlerini tekrarladı. Aynı şekilde yine o kişi çıkageldi. Hz. Peygamber üçüncü gün de aynı şeyleri söyledi ve bu defa da yine o kişi geldi.

Hz. Peygamber kalkıp gittikten sonra Abdullah bin Amr İbnü'l-As o kişinin peşinden giderek ona: **"Ben babamla münakaşa ettim ve üç gün onun yanına gitmemek için yemin ettim. Eğer müsaade edersen bu üç günü senin yanında geçireyim!"** dedi. O zat da bunu kabul etti.

Abdullah onun yanında üç gün kaldı. Bu üç gün içerisinde adamın gece ibadeti yaptığını görmedi. Ancak adam yatağının içerisinde durumunu değiştirip bir yandan öbür yana döndükçe Allah'ı zikrederek tekbir getiriyordu. Onun bu durumu sabah namazına kadar böyle devam ediyordu. Ama bu arada Abdullah onun ağzından hayırdan başka bir şey işitmedi.

Üçüncü gün olduğunda, onda olağanüstü bir şey görememiş olan Abdullah adama şunları söyledi: *"Ey Allah'ın kulu! Babamla aramızda herhangi bir anlaşmazlık yoktur. Onun evine üç gün gitmemeye dair söylediğim sözler de yalandı. Fakat* **Hz. Peygamber üç gün üst üste "Birazdan yanınıza cennet halkından birisi gelecektir"** *buyurdu. Onun bu sözlerinden sonra her defasında da sen geldin. Bunun üzerine ben de birkaç gün senin yanında kalarak seni cennet halkından yapan amelini öğrenip onları işlemek istedim. Fakat bu üç gün içerisinde de büyük bir amel yaptığını görmedim. Seni bu mertebeye hangi amelin ulaştırmış olabilir?"*

O da: **"Görmüş olduklarından başka bir amelim yoktur. Amellerim bundan ibarettir"** dedi. Abdullah oradan ayrıldıktan sonra da adam onu çağırtarak şunları söyledi: **"Daha önce de söylediğim gibi o görmüş olduklarının dışında bir amelim yoktur. Ancak şu var ki kalbimde hiç bir Müslüman için kötü bir niyet beslemediğim gibi Allah Teâlâ'nın kendilerine vermiş olduğu servet, makam ve rütbe gibi şeylerden dolayı da hiç bir Müslüman'ı kıskanmam."**

Bunun üzerine Abdullah: **"İşte seni bu mertebeye getiren şey bu halindir"** dedi. (Nesai, Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 166.)

Bu sahabinin Abdullah Bin Selam olduğuna dair rivayetlerde mevcuttur.

Hadis-i Şerif'e dikkatli baktığımızda hiçbir Müslümana kin ve nefret beslenmediği, kötü bir niyet beslenmediği vurgulanıyor. Peki ya şimdi?

Herkesin kendi vakfına, derneğine, teşkilatına, partisine, kliğine, hizbine Nuh'un gemisi muamelesi yaptığı günümüzde kim ve kime ait olduğunu ayırt edilmeden merhamet kanatlarımızı Müslümanların üzerine indirebiliyorsak, biz o Allah'ın kulları ve o Peygamber'in ümmetiyiz demektir. Yok, eğer biz hala Müslümanları ırkına, rengine, ülkesine, partisine, derneğine göre tasnif ediyorsak o büyük merhamet deryalarından bize bir damla bile düşmemiştir.

Hayvanlara Merhamet

"Bir adam yolda, yürürken susadı ve susuzluğu arttı. Derken bir kuyuya rastladı. İçine inip susuzluğunu giderdi. Çıkınca susuzluktan soluyup toprağı yemekte olan bir köpek gördü. Adam kendi kendine: **'Bu köpük de benim gibi susamış.'** deyip tekrar kuyuya inip, mestini su ile doldurup ağzıyla tutarak dışarı çıktı ve köpeği suladı. Allah onun bu davranışından memnun kaldı ve günahlarını affetti.**"**

"Bir adam yolda, yürürken susadı ve susuzluğu arttı. Derken bir kuyuya rastladı. İçine inip susuzluğunu giderdi. Çıkınca susuzluktan soluyup toprağı yemekte olan bir köpek gördü. Adam kendi kendine: ***'Bu köpük de benim gibi susamış.'*** *deyip tekrar kuyuya inip, mestini su ile doldurup ağzıyla tutarak dışarı çıktı ve köpeği suladı. Allah onun bu davranışından memnun kaldı ve günahlarını affetti."*

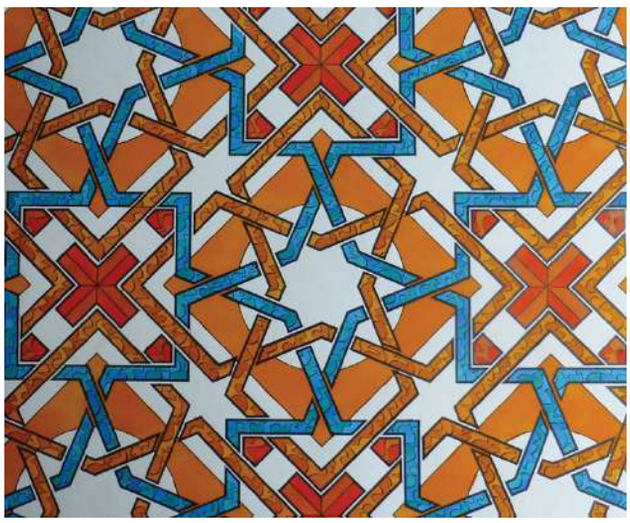

Resûlullah'ın yanındakilerden bazıları:

"Ey Allah'ın Resûlü! Yani bize hayvanlar (a yaptığımız iyilikler) **için de ücret mi var?"** dediler. Aleyhissalâtu vesselâm:

"Evet! Her 'yaş ciğer' (sahibi) için bir ücret vardır." buyurdu." [Buhârî, Şirb 9, Vudû 33, Mezâlim 23, Edeb 27; Müslim, Selâm 153, (2244); Muvatta, Sıfatu'n Nebi 23, (2, 929-930); Ebû Dâvud, Cihâd 47, (2550)]

"Bir kadın, eve hapsettiği bir kedi yüzünden cehenneme gitti. Kediyi hapsederek yiyecek vermemiş, yeryüzünün haşerâtından yemeye de salmamıştı." [Buhârî, Bed'ü'l-Halk 17, Şirb 9, Enbiya 50; Müslim, Birr 151, (2242)]

İki Hadis-i Şerif, iki kişi, iki sonuç. Biri cennet bahçelerinde diğeri cehennem çukurlarında… Biz Müslümanız. Her yerde Müslümanız. Her zeminde Müslümanız. Her zaman Müslümanız. Develerin şikayete geldiği peygamberin ümmetiyiz. En çok Hadis-i Şerif nakleden Ebu Hureyre'nin (Kedi Babası) ne anlama geldiğini bilen bir ümmetiz.

Eğer bu ümmet dünyayı idare etmeyi becerebilseydi değil aç çocuklar, aç köpekler, aç kediler olmayacaktı. Eğer bu ümmetin dünyada söz geçseydi sadece ağlayan anneler değil ağlayan develerde bile olmayacaktı. Eğer bu ümmet, ümmet olmanın hakkını verebilseydi sorunların çözümünü Cenevre de değil içimizde aramayı öğrenirdik. Ümmet olana kadar acılarımız devam edecek bunu unutmayalım.

Nureddin YILDIZ

Taşı Eriten Merhamet

> ***Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dağdan gelmiş bir adama merhamet gösterdi,*** *sen karnında dokuz ay taşıdığın çocuğa yeni temizlediğin yere kirli ayağıyla bastı diye bağırıyorsun.* ***Onun merhameti taş gibi yürekleri eritti.*** *Sen taş gibi yürek taşıyorsun. Onun merhameti taş eritiyor,*

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdüli'llahi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmaîn.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin pek çok defa duyduğumuz bir hadis-i şerifini hatırlayarak kendimizi bir ufka doğru yönlendirmek istiyorum. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Buharî ve Müslim'in rivayet ettiği sahih bir hadiste buyuruyor ki: **Allahu Teâlâ'nın yeryüzünde devriye gibi dolaşan melekleri vardır. Bu melekler bizim deyimimizle istihbaratçı gibi dolaşırlar. Allah'ı zikreden, ilimle meşgul olan, bir grup gördüler mi oraya hemen yerleşirler.** Melek ne yapıyorlar? Yeryüzünde sürekli devriye geziyorlar. Ne arıyor bunlar? **Allah'ın İlimle, zikirle meşgul olan kullarını arıyorlar. Üç kişi, beş kişi zikirle meşgul olmak niyetiyle bir odada toplandıklarında ki zikir nedir? Tesbihattır, Kur'an'dır, ilimdir, fıkıhtır.** Yani **melekler Allah için**

yapılan ilmi, dini bir toplantı gördüklerinde oraya kümelenirler. Sonra buyuruyor ki; **"O zikir meclisini çevirirler. Ta göklere kadar kuşatırlar onu. Göklere kadar çit çevirirler. Melekler o meclisi çevrilmiş olarak, bir huni gibi yukarı doğru çıkarırlar."**

Sahneyi bizim mantığımızla tekrar toparlayalım. Yüz Müslüman veya beş Müslüman ya da iki Müslüman Allah'ı zikretmek onun Kur'an'ını okumak/öğrenmek hadis okumak/öğrenmek, ilmihal okumak/öğrenmek gibi bir maksatla bir evde, bir medresede, bir camide, bir salonda, bir piknik yerinde yazın bir evin terasında balkonunda toplanmışlar. Besmeleyi çekmişler الْحَمْدُ لِلّٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ deyip okumaya başlamışlar. Bunlar meleklere takılıyor, bunları hemen tespit ediyorlar. Melekler bunların kapısında oturup ne yapacaklar diye beklemiyorlar. O melekler başka zaten. O seyyiatı ve hasenatı yazan melekler onlar ayrı yani Kirâmen Kâtibin ayrı. Bunlar hususi olarak Allah'ın adının anılması için gayret eden mü'minleri arayan meleklerdir. Uzmanlık alanları budur. O meclisi, balkonu, oturma odasını, salonu neyse çeviriyorlar. Hemen diğer bu işin uzmanı meleklere haber veriyorlar. O melekler de oraya yığılmaya başlıyor, ta göklere kadar bir daire şeklinde o halkayı koruma altına alıyorlar. وَلْحَمْدُلِلّٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ deyip o toplantı dağılıncaya kadar. Bu filan kasabadaki bir balkonda Allah için toplanmış üç mü'minin sahnesi. Başka hadis-i şeriflerden bunların içinde başka niyetli olanların ayrıma tabii olacağını öğreniyoruz. **"Çağırdılar bir bakalım ne toplantısıymış."** diye gelenler bu diye gelenlerde olabilir. Mü'minleri koruma altına alan melekler bu tutanağı Allahu Teâlâ'ya huzuruna çıktıklarında rapor veriyorlar. Diyorlar ki **"Ya Rabbi, filan filan kulların şu işle meşguldüler."** diyorlar. Allah Teâlâ da onlara memnuniyetini beyan edince diyorlar ki: **"Ya Rabbi bunlardan bir tanesinin niyetinde öyle bir şey yoktu."**

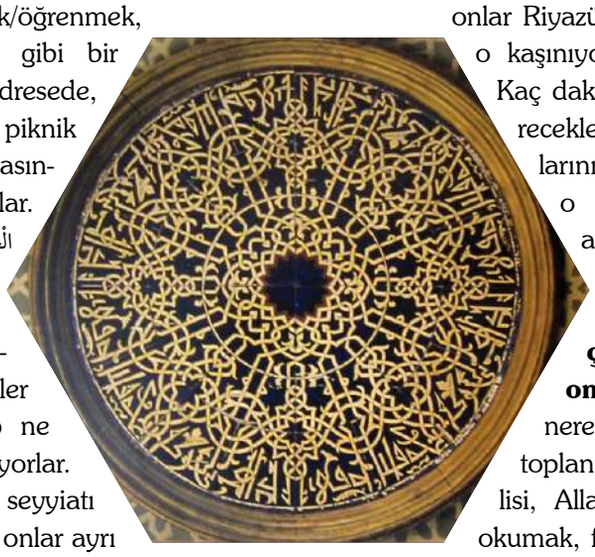

Çağırdılar da gitti, çay da içildiği için çaya gitti aslında. Adam beş kişiydiler de dördü Buharî okumak için, Riyazü's Salihin okumak için toplanmışlar. Bir tanesi de bakıyım orada çay verirler, pasta verirler diye gitmiş. Bunu melekler anlıyorlar tabi. Çünkü onlar Riyazü's Salihin sayfası karıştırırken o kaşınıyor, ikide bir saatine bakıyor. Kaç dakika uzadı, çayı ne zaman verecekler? O arada evin mobilyalarını izliyor. Çünkü zaten oraya o niyetle gelmemiş. Efendimiz aleyhisselam buyuruyor ki: Allah der ki: **"Öyle bir grubu affedip içinden bir kişiyi çıkarmak bana yakışmaz, onu da affettim."** buyurur. Bu nereye ait arkadaşlar? Allah için toplanmış bir ilim meclisi, zikir meclisi, Allah'ı anmak, Riyazü's Salihin okumak, fıkıh okumak, ilmihal okumak için toplanmış on müslüman, beş müslüman veya yüz müslümana Allah'ın takdir buyurduğu mükâfat. Ne için bunu konuşuyoruz? Ne değerlendirmeye çalışıyoruz?

Derdi Allah'ı anmak olan, derdi Kur'an'dan bir ayet anlamak olan, derdi dinimden bir kelime öğreneyim, derdi mü'min kardeşlerimle beraber bulunayım olan Müslümanları meleklerin nasıl kuşattığını anlatmak istiyoruz. Böyle bir meclise Allah'ın ne büyük değer takdir buyurduğunu konuşmak istiyoruz. Bir gizli ve ebediyen cevabı verilemez soru sormak istiyorum. Böyle on kişiyi kuşatan melekler göklere kadar huni gibi o kuşatmayı sürdürüyorlar. Gök Uzayın derinliklerine kadar on bin metre ya da yüz bin metrelik mesafe değil. Gök diye bir şey yok aslında

Allahu Teâlâ'ya huzuruna çıktıklarında rapor veriyorlar. Diyorlar ki ***"Ya Rabbi, filan filan kulların şu işle meşguldüler."*** *diyorlar. Allah Teâlâ da onlara memnuniyetini beyan edince diyorlar ki:* ***"Ya Rabbi bunlardan bir tanesinin niyetinde öyle bir şey yoktu."***

Efendimiz aleyhisselam buyuruyor ki: Allah der ki: "Öyle bir grubu affedip içinden bir kişiyi çıkarmak bana yakışmaz, onu da affettim." buyurur.

boşluk var. Gök yukarısı demektir. Yani gök arş kadar yükseliyor. Kaç melektir bunlar acaba? Acaba böyle bir hadis dersini bir Riyazü's Salihin dersini kaç milyon, trilyon, katrilyon melek izliyordur? Yok, böyle bir sorunun cevabı yok. Rakam yok ki, kaçla kaçı çarpacaksın? Bir meleğin hacmini mi biliyorsun?

Allahu Teâlâ'nın meleklerinin sayısını tahmin etmek, varsayım olarak ortaya koymak mümkün mü? Hayır. Milyon, milyar basit rakamlar bunlar. On bin, yüz bin, milyon bin, milyar bin filan bunlar insan rakamları. **Allah'ın ne melekleri sayılır ne de yarattığı sinekleri sayılır. Rakam insan için geçerli. Bir zikir meclisinde, bir Kur'an dersi okunan mecliste, beş tane kadının oturup Rabb'imizi öğrenelim, Allah'ımızın kitabından bir ayet öğrenelim diye oturduğu mecliste ne kadar melek bulunduğunu, ne kadar trilyonca meleğin göklere kadar onları kuşattığını tahmin edende akıl yoktur.** Neyini tahmin edeceksin bunun? Veri yok ki elinde, **Allah Teâlâ sana santimetre karesine şu kadar melek düşüyor demiyor ki. Dedi diyelim santimine şu melek düştü, metre karesinde şu kadar melek var. Göklere kadar bu rakamı nasıl çıkaracaksın?**

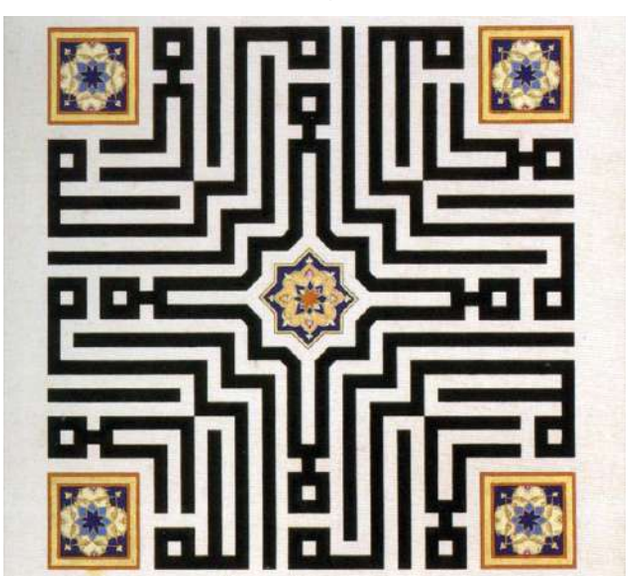

Bu hesap ancak cennette anlaşılır. Üç kişilik büyük toplantılar ne muhteşem, ne kalabalık kitlelerle yapılmış. Bu inşallah Firdevs'lerde anlaşılacak, Adn cennetlerinde anlaşılacak. Üç beş kişi ile yaptığımızı zannettiğimiz toplantıların kaç katrilyonlarca tutanakçı önünde yapıldığını inşallah Havz-ı Kevser'de anlayacağız. Şimdi sayarsan üç, beş, on boşuna meşgul olursun. Kardeşler bu birinci sahnemizdi.

Beraber ikinci sahnemize geçmek istiyorum. Bir hoca hanımdan Fatiha öğrenmek için toplanmış beş, on kadının bulunduğu mecliste bu melek kitleleri, bu rakamını telaffuz edemeyeceğiz kalabalıklar varsa eğer, **Allah için biri söylesin Cebrail'in Fatiha'yı getirdiği Mescid-i Nebi'de kaç melek vardı? Bir kadın üç kadına Fatiha öğretmek için oturduğu meclis böyleyse eğer Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin binlerce sahabesini önüne koyup Kur'an'ı öğrettiği, yeni gelen ayeti Abdullah İbni Mesut'a öğrettiği mecliste kaç melek vardı?** Buna bir tahmin yapmak mümkün mü? Orası Mescid-i Nebi idi diyoruz. Mescit miydi melek ordusuyla donanmış bir yer miydi? Allah'ın zikredildiği yer, yeryüzünde zikir yeri olarak anılacaksa Mescid-i Nebi'den daha büyük bir alan bulmak mümkün mü? O mescidi kuşatacak bir uzay olabilir mi? Hangi göz, hangi radarla, hangi hesap makinesiyle o mescide düşen melek karesini bulacaksın sen?

Kardeşler, Buharî ve Müslim'den bir ayetin, bir hadisin okunduğu, bir fıkıh meselesinin öğrenildiği bir meclisle ilgili hadis-i şerif dinledik. Binlerce ayetin indiği Cebrail aleyhisselamın dakika başı gelip gittiği Peygamber aleyhisselama imrenen katrilyonlarca meleğin gözünün bulunduğu Arş-ı Âlâ ile canlı bağlantısı hiç kesilmemiş olan Mescid-i Nebi'nin o çakılla döşenmiş zemininde kaç melek vardı acaba? Mescid-i Nebi'de. Resûlullah'ın mescidinde bir saat, bir dakika, bir saniye melek boşluğu olmuş mudur? Belki de mazallah, o zikir meclisine gelmeden bahçede sigara içmiş, üç Müslümanın bulunduğu meclisle ilgili Bu-

harî ve Müslim'in rivayet ettiği bu hadisteki müjde böyle ise melekler beni beğenmezler diye sarımsak bile yememiş bir ordunun, Allah derken dağları titrettiği Uhut Gazilerinin, Bedir Gazilerinin bulunduğu Mescid-i Nebi'ye lütfen bir takdir yapar mısınız? Orada ne kadar melek vardı? Arşından orayı seyreden Allah'ın orayı ne kadar koruma meleği gönderdiği orayı nasıl kuşatıp arşa kadar yükselen büyük bir melek donanımıyla kapladığını lütfen bir tahmin etmeye çalışın. Çok da düşünmenizi tavsiye etmem aklınızı zorlarsınız. Akıl her şeyi kaldıramaz. Bu çıldırtacak bir soru. Mescid-i Nebi'de kaç melek vardı? Cebrail aleyhisselam ile Kur'an indiği zamanın haricinde düşün ki o mescidin odalarından birinde uyuyan, gündüz yoruldukları için gece orada dinlenen Ashâb-ı Suffa'nın gece tesbihatını izleyen melek acaba ne kadardı? Bir de bunu Peygamber aleyhisselamın namaz kıldırmak için mihraba geçip arkasındaki yüzlerce Uhut gazisiyle beraber **"Allahu Ekber"** dediği sahneye tasarlayın. **Herkesin kafasında bir güvercin varmış gibi uçmaması için kıpırdamadan huşu içinde sessizce son inen ayeti dinlerken Allah'ı hatırlayan, Allah'ın razıyım onlardan dediği ashâb-ı kirâmın Mescid-i Nebi'sini tasarlayınız.** Bu tasarımı yapmak için bu hayâli kurmak için bir sene beş sene azdır. O gün o sahneyi de, Mescid-i Nebi'yi de göremedik ama inşallah sünnetine uyanlar olarak Peygamber aleyhisselamla Havz-ı Kevser'de buluştuğumuz gün o manzarayı göreceğiz. O zaman o günün filmleri ortaya çıkacak, arşivler açılacak o arşivlerde neler görülecek, neler görülecek.

Kardeşler, aklımızı çatlatmayalım. Akıllarımız bize lazım. Aklımız bir kenarda dursun ama o arşivden

> ***Bir zikir meclisinde, bir Kur'an dersi okunan mecliste, beş tane kadının oturup Rabb'imizi öğrenelim, Allah'ımızın kitabından bir ayet öğrenelim diye oturduğu mecliste ne kadar melek bulunduğunu, ne kadar trilyonca meleğin göklere kadar onları kuşattığını tahmin edende akıl yoktur.***

bir sahneyi yine Buharî'den, Müslim'den dinleyelim. Yine Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme ait hatıraları emir ve yasakları en garantili bir şekilde bize ulaştıran Kur'an'dan sonraki en büyük, en mutemet Müslümanların en güvenilir iki kitabı olan Buharî ve Müslim'in sayfalarına geçelim.

Kardeşler,

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bir öğle namazını ya da ikindi namazını kıldırdıktan sonra son inen ayetleri ashâbına okumak için mihrabına oturmuştu. Lütfen bu sahneye gidelim. Asırlar öncesine gözümüz görse bu kadar garanti inanamayacağımız kadar sağlam bir kaynaktan dinliyoruz. Peygamber aleyhisselam oturmuş. Cebrail ayetleri kulağına henüz yeni okunmuş. Cebrail orada, postacı orada. Milyar, katrilyon telaffuz edemeyeceğimiz rakamlarla melekler orada. Dahası sevgili Peygamberi'ni izleyen Allah'ın nazarı da orada. Mescid-i Nebi değil Arş gibi bir yer, nur diyarı. Binlerce sahabe de bugün hangi ayet indi, Cebrail biraz önce ne getirdi, onu dinlemek için huşu içerisindeler. Kulaklar, gözler, gönüller açılmış. Herkes dikkatle dinliyor. Bir bedevi yani köylü adam henüz medeniyet öğrenmemiş o da gelmiş, o da Müslüman, o da o mescidin arşa kadar meleklerle donatıldığını, Allah'ın nazarının orada olduğunu o da biliyor, mü'min çünkü. Biraz önce Resûlullah aleyhisselatu vesselam ile namaz kılmış münafık değil, mü'min ama bedevi. Kültürsüz, görgüsüz o da orada idrarı sıkışmış. Peygamber'in gözü önünde çıkarmış çamaşırını mescidin içine işemeye başlamış. Şimdi ben işedi kelimesini kullanınca argo oldu bu. Banane. Peygamber'in lisanından bu kelime çıkmış. Ashab böyle anlatıyor. Bu argo mudur, Türkçe midir, organik midir, inorganik midir? Bunu bir kenara koy, bırak kelimeyi.

Peygamber aleyhisselamın namaz kıldırmak için mihraba geçip arkasındaki yüzlerce Uhut gazisiyle beraber **“Allahu Ekber”** dediği sahneye tasarlayın. **Herkesin kafasında bir güvercin varmış gibi uçmaması için kıpırdamadan huşu içinde sessizce son inen ayeti dinlerken Allah’ı hatırlayan, Allah’ın razıyım onlardan dediği ashâb-ı kirâmın Mescid-i Nebi’sini tasarlayınız.**

Bir bedevi Peygamber ayet okurken binlerce sahabenin yüzlerce Uhud Gazisinin ve Allah’tan başkasının sayısının bilinmeyeceği kadar kalabalık meleğin önünde yeryüzünde bir daha kurulamayacak olan o en büyük zikir meclisinde, çamaşırını çıkarıp işemeye başladı. Bu sahneye edep açısından, ahlak açısında ruh dayanır mı? Ömer bu sahneyi görür de hiç müsamaha gösterebilir mi? Ashâbı kirâm oklar gibi yerlerinden fırladılar. Peygamber’in huzurunda çamaşırını çıkarmış mescide işiyor. Bunların hangisi büyük cinayet? Peygamber’in önünde çamaşırını çıkarmak mı, Resûlullah’ın biraz önce secde ettiği toprağa işemek mi? Biraz sonra Yine Resûlullah’la ashabı orada secde edecekler, namaz kılacaklar. İşemek mi? Mescide saygısızlık mı? Hangi suçu alacaksın? Ashâbı kirâm ok olup yerinden fırladılar.

Peygamber aleyhisselam bu sahneyi gördü. Adamı dilim dilim edip, parçalayacaklarını ve kuş gibi yolacaklarını anladı. Ashâbına döndü: **“Adamın çişini kesmeyin, rahat bırakın.”** buyurdu. Adam bebek gibi çişini yaptı, çamaşırını toparladı. Peygamber aleyhisselam ona işaret edip önüne çağırdı. Buyurdu ki: **“Be adam, biz bu mescitleri Kur’an okumak, namaz kılmak için yapıyoruz böyle şeyler burada olmaz bir daha yapma böyle.”** buyurdu. Oturttu adamı. Genç birine işaret etti. **“Bir kova su bulun gelin.”** dedi. Bir kova su buldular, geldiler. **“Şunu şuraya dökün, temizleyin.”** buyurdu. Suyu döktüler. **“Bu kadar işte uzatmanıza gerek yoktu.”** dedi.

Hangi köydeyiz neredeyiz? Medine’deyiz. Neredeyiz? Mescitte Resûlullah’ın mescidinde. Ne olmuş? Koca bir adam, deli değil, çocuk değil, Peygamber’in huzurunda böyle bir edepsizlik yapmış. İmam Nevevi rahmetullahi aleyh büyük hadis şârihi, “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem adamın işemeyi bu kadar edep dışı bir şekilde yapmasını bırak müsaade etmeyi neden onu azarlayanları kınadı diyor? **“Bırakın adamı.”** Buyurdu. Adama da **“Git, şurada dışarıda yap da”** demedi. Kendi namaz kıldığı yer, adam oraya çiş yapıyor. Bunu Neden yaptığını elbette sadece kendisi biliyor. Ama Nevevi belli sonuçlar çıkarmış. İmam Nevevi devamında: **“Çünkü bir erkek, idrar yaparken idrarını birden durdurursa bu ilerde prostat dâhil bir sürü hastalığın nedenidir. Bir mü’min mescide işedi diye böyle hastalığa sevk edilecek bir işe mahkûm edilmez.”** diyor. Buna siz sözlükte insana merhametten başka bir kelime bulamazsınız. En azından bizim örfümüze göre seni bir daha buralarda görmeyeyim demesi gerekirdi. O adamı ikinci sınıf adam ilan etmemiz gerekir.

Arkadaşlar Buharî’de bir başka rivayet var. Bu, Müslim’de değil. Adam kuş gibi etinin yolunmasından kurtuldu, orada kurtuldu. Çişini de rahat rahat yaptı üstelik etrafına baktı. Ölümden döndüğünü anladı. Parça parça olacaktı. Kaldırdı ellerini **“Allah’ım bir bana bir de Muhammed’e rahmet et, bunlara etme.”** dedi. Bu da oradaki Uhud Gazileri’nin delirip delirmeyeceğini test eden bir imtihandı. Efendimiz aleyhisselam döndü ona cevap verdi: **“Be adam.”** dedi**. “Be adam, Allah’ın bu kadar geniş rahmetini niye ikimize daralttın?”** buyurdu. Kabalık adamda olmasaydı zaten o hatayı yapmazdı. **“Allah**

razı olsun arkadaşlar beni bağışladınız kurtardım şimdi yaşıyorum." diyeceği yerde **"Bir bana bir Muhammed'e rahmet et."** dedi. Kabalık marketten satın alınmıyor ruhunda var adamın.

Dostlar nerdeyiz? Mescid-i Nebi'deyiz. Ama biz Mescid-i Nebi'den bir ders çıkarıp evlerimize geleceğiz. Evlerimize ve yeni aldığımız arabalarımıza bineceğiz. Ondan önce yine aklımızı koruma altına alarak bir soruya daha cevap bulalım. Peygamber aleyhisselam efendimizin gerek buradaki **"Bırakın adamı bırakın adamın çişini engellemeyin."** tavrını veya herhangi bir yerde Allah'ın peygamberi Muhammed aleyhisselatu vesselam olarak yaptığı konuşmayı, söylediği sözü veya gösterdiği bir tepkiyi ona Allah'tan başkası söyletmiş olabilir mi? Mümkün mü? Veya Allah böyle dilemiyordu ama onun ağzından kaçtığı için hatasına göz yumuldu. Bu mümkün mü? Kimi konuşuyoruz? Kimi konuşuyoruz?

Elbette mümkün değil. "O zaman bırakın adamın çişini dokunmayın adama." Diyen aslında kimdi? وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ Kimdi? Allah'tı. Allah o sahneye -ki Allah Peygamber'ini neredeyse cennete bile koymaya kıyamıyor. Peygamberi'ni o kadar seviyor. Neredeyse o Peygamberi için cennet üstüne cennet yaratacak. Bizim deyimimizle üstüne toz kondurmuyor.- onun huzurunda bu edepsizliğe niye müsaade etti? Çünkü Allah Peygamberi'ni kullarına namazın nasıl kılınacağını göstermek için gönderdiği gibi bir baba, bir anne, bir öğretmen, bir muallim, bir vakıf görevlisinin bir çocuğa ne kadar merhamet etmesi gerektiğini de göstermek için gönderdi. Allah'ın, öğle namazını kılarken "rükû böyle yapılır, Muhammed'e bakın." dediği gibi,

Peygamber aleyhisselam bu sahneyi gördü. Adamı dilim dilim edip, parçalayacaklarını ve kuş gibi yolacaklarını anladı. Ashâbına döndü: ***"Adamın çişini kesmeyin, rahat bırakın."*** *buyurdu. Adam bebek gibi çişini yaptı, çamaşırını toparladı. Adam bebek gibi çişini yaptı, çamaşırını toparladı. Peygamber aleyhisselam ona işaret edip önüne çağırdı.*

bir gün yeni aldığınız halıya işeyen çocuğa nasıl davranacağını göstermek için bu sahneye müsaade etti. Gaye bu olmasaydı Allah o sevdiği Peygamberi'nin huzurunda çamaşırını çıkarıp işeyen bir adamı taş haline getirmez miydi? Analar yeryüzünde bunu yapabilecek bir insanı doğurabilir miydi? Allah'ın tıpkı Ebu Bekir'in kıymeti farkı anlaşılsın diye Ebu Cehil'i de yarattığı gibi. Ebu Cehil'i niye yarattı? Ebu Bekir nasıl kıymetli olacaktı o zaman? Aradaki fark belli olsun diye. Allah, Muhammed aleyhisselamı kullarının namaz kılmayı, oruç tutmayı, haccetmeyi öğrenmeleri için gönderdiği gibi ne kadar merhamet etmek gerekir, neye nerede ne kadar sabretmek gerektiğini öğretmek için de göndermiştir. Bu adamı da orada işettirdi. Var mı başka lafı bunun? Biz hâlâ işemek argo bir kelime midir, medeni midir bunu araştırmaya devam edelim. Ama hadis-i şerifte -Buharî'de- bu olayı anlatan Enes bin Malik **"İşedi, adam işedi."** diyor. Peygamber aleyhisselam da "adamın çişini engellemeyin." dedi.

Dostlar şimdi, asıl sorumuza geldik. Bu sefer aklımız lazım. Aklımızı zorlayalım. Hangi Isparta halısı, hangi mobilyamız Resûlullah'ın başını koyduğu mescitten değerlidir? Ehl-i sünnet olmak sana çocukken ''Biz Ehl-i sünnetiz, Mutezile değiliz.'' dedikleriyle mi oluyor? Ehl-i sünnet bir siyasi parti adı mıdır? Kaydolunca oradan oluyorsun. Yoksa Muhammed aleyhisselamın misvağını kullanırsan, sakalını bırakırsan kıldığı öğlenin sünnetini kılarsan mı Ehl-i sünnet oluyorsun? Evet, sünnetini kılarsan, onun emirlerini yaparsan Ehl-i sünnet oluyorsun. O, o Cebrail'in ayaklarının dibine işeyen bir adamı bile çişini yapmaktan engellemişken, sen yediği şeftalili eliyle mobilyanı tuttu diye çocuk döverken hangi Ümmeti Muhammed'densin? Hangi Ümmeti Muhammed'densin? Çocuğun yeni aldığın arabaya simit yerken susam döktüğünde **"Arabanın dışı kirlenmeden içini**

Buyurdu ki: **"Be adam, biz bu mescitleri Kur'an okumak, namaz kılmak için yapıyoruz böyle şeyler burada olmaz bir daha yapma böyle."** buyurdu. Oturttu adamı. Genç birine işaret etti. **"Bir kova su bulun gelin."** dedi.

niye kirlettin." diye çocuk döven baba! Senin araban arştan mı geldi, ne kıymeti vardı? Bu susamlar arabanın fiyatını mı düşürdü?

Ehl-i sünnet olmak; Peygamber aleyhisselamın yolundan gitmek sadece hacca gitmek değildir. Ebu Cehil de haccın merkezindeydi zaten. Adam o zaman doğuştan hacıydı. Hayır,

hayır sinirlendiğin zaman sinirine hâkim olursan senin evindeki mobilya Resûlullah'ın mescidinden kıymetli değilse Ehl-i sünnet'sin sen. Sakal uzatmakla, sarık sarmakla, cübbe giymekle, şalvar giymekle, filan yakalı gömleği giymekle Ehl-i sünnet olunmuyor. Ebu Cehil'in kafasındaki sarık Resûlullah'ın kafasında da vardı aleyhisselatu vesselam. Sarık da bir işaret değil. Öğle namazını münafıklar da kıldılar. Öğle namazı da kurtarmıyor adamı. Ahlak, ahlak nerede ahlakın senin? **Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dağdan gelmiş bir adama merhamet gösterdi, sen karnında dokuz ay taşıdığın çocuğa yeni temizlediğin yere kirli ayağıyla bastı diye bağırıyorsun. Onun merhameti taş gibi yürekleri eritti.** Sen taş gibi yürek taşıyorsun. Onun merhameti taş eritiyor, sen taşlaşmış merhamet üzeresin.

Bir çiş, bir çiş, bir işeme bütün argoluğuyla beraber vurgulayarak söylüyorum, şu argo çiş kelimesi Allah'ın rahmete'llil âlemin gönderdiği Peygamberi'nin nazarında bir ayıp değil bir kusur değil, bir hata değildir. Ki Peygamber'dir aleyhisselatu vesselam çişin necis olduğuna, namaza mâni olduğuna, kabir azabının nedeni olduğuna da hükmetmiştir. Üstüne çiş damlatanın kabir azabı çekeceğini söyleyen de o, bir damla çişin namaza mani olacağını söyleyen de o. **"Bırakın adamı işesin"** diyen de o. Umumi tuvalet mi orası kardeşim?

Müslümanlar, ehl-i sünnet olduklarını Peygamber aleyhisselamın ümmetinden olduklarını kandil geceleri mevlit okutarak ispat ederlerse olacağı buydu zaten. Mevlit okunurken hani **Peygamber'e çılgın aşkımızı ve herkes ağlayınca senaryoya uyup ağlamamızı göstermek için okuttuğumuz mevlit okunurken bile arka tarafta çocuk mevlitte ikram edilecek lokumlardan birini yere düşürdü diyelim. Bu nükleer lokum yere düştü o tozlar dağıldı. En iyimser ihtimalle mevlite katılanlar gidinceye kadardır sabır. Sonra gelsin bakalım Birleşmiş Milletlerin temizlik komisyonu. Bu lokum yere düşürülür mü? Kaç yaşındasın? Kaç senedir eğitim veriyoruz seni yetiştiremedik mi? Sen ne hale geldin? Nesin sen? Nasıl gelin olacaksın, nasıl damat olacaksın? Allah soruşturma. Soruşturma komisyonları tamam.** Ama senin biraz önce mevlüdü diye oyalandığın aslında hiç bir iş yapmadığın, birinin sesine imrendiğini mevlit diye kılıflandırdığın o sahnelerin asıl sahibi olan Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme dön Medine'ye git bak koca adamlar onun Kur'an'ının indiği mescide işerken nasıl merhamet gösterdi. Senin Peygamberin Dağdan inmiş, Taif Dağı'ndan gelmiş, medeniyet görmemiş, keçileri bile görmemiş sadece deve ahırlarında yatmış adamlara merhamet gösteriyor. Ehl-i sünnet olan başörtülü hanımefendiye bak doğurduğu üç dört yaşındaki çocuğunun kirli, domatesli eliyle, yağlı eliyle mutfağın taşını tuttuğunda kopan kıyamete bak.

Kopan kıyamete bak, mutfakta buzdolabına yağlı elleriyle tutan bir çocuğun elini sünnet etmek lazım bir defa elini sünnet edeceksin ki ibreti âlem olacak, zaten o dolabı da balkondan atmak lazım daha kullanılmaz! Ne hallerdeyiz kardeşler. Hiçbir şekilde Yahudiye, Siyonizme lanet okumaya gerek yok. Taşlaşmış merhametten nasibi kopmuş kalpler bizim kalplerimiz değil mi? Böyle bir anneye böyle bir babaya kendi doğurduğuna buzdolabına yağlı eliyle tuttuğu için bu kabalığı gösteren anneye babaya onlara Kur'an merhameti öğretsin diye Müslümanların çocuğu mu teslim edilecek? Kim kime teslim edilecek? Öbür yandan Peygamber'e bir kere daha bak. Bir kere daha bak yine sahâbeden bir hatıra dinliyoruz.

Kardeşler,

Aklımızı bir kere daha zorlayalım. Dış ülkelerden Müslüman olmayan elçiler Peygamber aleyhisselatu vesselama ziyarete gelmişler. Ona sorular soracaklar, cevaplar alacaklar gidecekler. Peygamber aleyhisselam efendimiz de: **"Yanıma kimseyi sokmayın, bu adamlar özel şeyler konuşuyorlar."** diye tembihte bulunmuş. Torunları da sokmayın dediği yere girmek için kapıcıyı zorluyorlar, kapıcılar hem bir şey diyemiyor onlara, hem de içeri sokmamaları gerekiyor. Gürültü olmuş. Lütfen akıllarımızı bir kenara koyalım. Akılla anlaşılır bir şey değil şimdi. Kalkmış aleyhisselam Efendimiz kapıdaki görevliye buyurmuş ki: **"Size gürültü yapmayın demedim mi?"** demiş. "Ya Resûlullah torunların ne yapayım, ne diyeyim atamıyorum, içeri koyamıyorum. Ne cevap vermiş? **"Kural büyük içindir. Çocuğa kural konmaz, bırakın çocukları.**" demiş. Sokmayın dedim büyük adamı sokmayın çocuk ne anlar burada toplantı var?

Bir kova su buldular, geldiler. "Şunu şuraya dökün, temizleyin." buyurdu. Suyu döktüler. "Bu kadar işte uzatmanıza gerek yoktu." dedi.

Paldır küldür içeri girmişler, dedeleri oturunca omzuna çıkmışlar. Sen Bizans elçisiyle görüşüyormuşsun, sen dinini tebliğ etmek için çok ciddi bir toplantıdaymışsın, o esnada Cebrail tutanaklar tutuyormuş ne anlar çocuk bunlardan? Çocuk adı çocuk, çıkmış omzuna ashâbı kirâm da şimdi düşecek bir şey olacak diye heyecanla bekliyorlar orada. Ömer orada. Biraz sonra buralarından ıslaklık başlamış aleyhisselam. İşiyor çocuk. İşiyor. O toplantıya alırsan yapacağı bu. Şimdi yüz verdin bu çocuğu dışarı çıkarıp da misafirin olmadığı bir yerde bunun gününü göstereceksin! Kardeşler ne oldu peki? Ashâb kalktılar, çocuğu yakalayacaklar, yakalayacaklar hiç olmazsa çişini dışarıda yapsın**. "Bırakın yavrumu."** Buyurmuş. **"Bırakın yavrumu, bırakın."** İşemiş çocuk, çıkarmış gömleğini **"bunu yıkayın getirin bana."** Demiş. Yıkamış, getirmişler. **"Çocukları niye bu kadar üzdünüz ki?"** demiş.

Kardeşler söyleyecek sözümüz var mı? Konuşacak sözü olan var mı, Allah için? Bir söze gerek var mı? Ben çocuklarımızın evde yanlışlıkla çiş yapmaları halinde, yanlışlıkla misafirin yemek yediği tabaktan karpuz almaları halinde -büyük çılgınlığı yapması halinde!- nasıl davranacağımızı anlatmıyorum. Çocuk terbiyesini anlatmıyorum. Rahmete'llil âlemin olan Peygamberimiz'den örnek veriyorum. Taşları eriten o merhamet, o kaba saba çılgın adamlardan nasıl rahmet melekleri gibi insanlar çıkarmış, bu siyaseti nasıl göstermiş, uygulamış onu anlatıyorum. Bizde bundan ne kadar var ona dikkat çekmek istiyorum. Biz ne kadarız arkadaşlar? Bizde bu merhametten ne kadar var? Mevlit okutmakla, kutlu doğum haftası yapmakla veya normal doğum haftaları yapmakla Allah aşkına kim kimi aldatıyor? Kim kimi aldatıyor? Böyle bir Peygamber'in doğum günüdür diye çiçek vermekle, yok bilmem tatlılar yemekle, simit yemekle,

Nevevi belli sonuçlar çıkarmış. İmam Nevevi devamında: ***"Çünkü bir erkek, idrar yaparken idrarını birden durdurursa bu ilerde prostat dâhil bir sürü hastalığın nedenidir. Bir mü'min mescide işedi diye böyle hastalığa sevk edilecek bir işe mahkûm edilmez."*** *diyor.*

sandviç yemekle, aşure yemekle bunun yolundan gidilir mi Allah aşkına ya? Bu mudur bunun yolundan gitmek? Ne zamandan beri taksidini bankadan aldığımız kredilerle ödediğimiz ve meleklerin ebediyen ayak basmadıkları evlerimizin taşları, fayansları, kalebodurları, balkonları Resûlullah görmüş topraklardan daha değerli oldu? Ne zamandan beri? Bir çocuk kirli eliyle, yağlı eliyle sofranın kenarına tuttu diye bir saatlik askeri brifing veren anneler var. Tabi mazeret hazır? Hoca efendi biz bunu eğitmek için yapıyoruz. Ben bilirim ne eğitmen hanımsın sen bilirim. Eğitimmiş. Eğitim o zaman yapılmaz. Madem eğitim diyorsun, eğitim ağaç yetiştirmek gibidir. Bugün söylersin on beş sene sonra meyvesi çıkar. Yedi yaşında çocuğa söyleyeceksin, o çocuk onu on yedi yaşında uygulayacak. Usul böyledir. Sen eğitim yapmıyorsun, doping yapıyorsun. Şimdi söylüyorsun, on dakika sonra hemen askeri mahkemeye sevk. "Dün dedik daha, daha dün dedik." diyor. Bak, itirafa bak. "Dün tembih ettim sana." diyor. "Bugün niye uygulamadın?" diyor. Bu çocuğa da dün Türkiye'yi öğrettin ama beş yaşında konuşmaya başladı. Bu çocuk dil öğrendiği gibi yürümeyi öğrendiği gibi tuvalete gitmeyi de öğrenecek. Temiz bir elle dolabın kapağına tutulacağını, sofranın kirletilmeyeceğini on sene sonra öğrenecek.

Sen anne olarak, baba olarak, mürebbi, öğretmen olarak sabretmeyeceksin de kim buna sabredecek?

Allah için aramızdaki mesafeyi ölçelim. Resûlullah'ın merhametiyle, bizim merhametimiz arasında ne korkunç mesafeler var. İşte bu merhamet terbiyesini gören Ömer bin Hattab radıyallahu anh bir vali tayin edecek: Mescid-i Nebi'nin bahçesinde de ona son talimatlarını veriyor. **"Şöyle et, böyle et."** diyor. Bir çocuk da çomak oynuyor, çelik çomak oynuyor. Tahtası Ömer'in ayağının dibine düşmüş. Koşmuş onu oradan alacak. Vali hazretleri de tayini çıkmış, tayin çıkaran da Ömer **"Şişt"** yapmış çocuğa **"Şişt, koca halifenin ayağının dibinde çelik çabuk oynuyorsunuz!" "Sen kimi azarladın?"** demiş. **"Efendim, sizi çocuk rahatsız etti."** demiş. Tabi hemen bir üst vilayete tayin. **"Ümmetimin çocuklarına merhametsiz bir adamdan vali olmaz, azlettim seni."** demiş. Görev yerine gitmeden bitti. Yağcılığın faydaları. Kime faydası? Ömer, aslında valinin kendisine yağcılık etmek için işkence edeceği dul kadınlar kurtardı. Ümmetin çocuklarına merhameti olmayan adam vali mi olur, hoca mı olur, vakıf görevlisi mi olur? Dün tembih ettik, bugün idam. Ne yapıyorsun sen?

İşte kardeşler, aramızdaki farkı, kilometreleri ölçmeye çalışıyoruz. Bizim sorunumuz sadece Medine'yle, İstanbul arasındaki kilometre sorunu değil. Bizim sorunumuz o merhamet idrakiyle bizdeki kabalık arasındaki sorundur, mesafedir, o büyük açıdır. Bunu gidebilir miyiz? Giderebiliriz tabi. Nasıl gidereceğiz?

Bir; biz eşyayı yüce put haline getirdik. Taksitle ödedik diye, kolay alamadık diye mobilya Allah'ın ahsenitakvim üzere yarattığı çocuktan değerli hâle geldi. Sıkıntı buradan kaynaklanıyor. Şu yeryüzünde Resûlullah'ın mescidinde, Ebu Bekir'in secde ettiği çakıl taşları bile bir mü'minin çişi kadar değerli olmadı da, benim taksitle ödediğim mobilya neden değerli oldu? Yarın inşallah mücahit olacak, âlim olacak, şehit

olacak diye beklediğim bir çocuğu, bu umutla büyüttüğüm çocuğu yeni aldığım arabama simidinden susamlar düşürdü diye azarlayabilir misiniz? Neredesin, ey merhamet ya? Neredesin ya? Anahtarı sen verdin çocuğa oyna diye, o da yanlışlıkla çevirdi kontağı tuttu arabayı direğe vurdu, farları kırıldı. Bir defa suçlu sensin. Anahtarı niye verdin bu çocuğa?

İki; baktın ki çocuğun yüzü gözü patlamamış, çocuk sağlam. Niye şükür secdesine kapanmıyorsun? **"Bu far kaç para biliyor musun? Sigortası bozuldu şimdi seneye bu sigorta farkını senin harçlıklarından keseceğim."** Söylenir mi bu sözler? Çocuğunun direksiyona çarpıp da gözü çıksaydı, o arabanın farından daha mı iyi olacaktı? Şükür bu mudur? Böyle mi şükreder insan? Çocuk mutfakla, bıçakla oynadı, senin yeni dekoratif çalışmalarından birini kesti. Bir Müslüman olarak ne işin vardı böyle eğlencelerde?

Mutfağa tabak koyduğun rafın üstüne danteller dizmişsin, onun üstüne tabak koymuşsun, onun üstüne bir dantel daha koymuşsun çocuk da bıçağa asılırken kesmiş onları, Allah razı olsun çocuktan malayani bir şeyden kurtarmış seni. Bunun için çocuğa çikolata alsana. Meleklerin göreceği bu çirkin putperest anlayıştan kurtarmış seni. Bunu bir işaret kabul edip var bir hayır ya, Allah razı olsun oğlum deyip atsana onları. Eyvah gitti çocuk. Gitti çocuk hatta ve hatta bir anne kızına börek yapmayı öğrensin diye un alıyor, ona bir börek yaptırıyor. Çocukcağız da yanlışlıkla yakıyor onu. Aman Allah'ım milli servet gitti, vatan gitti. **"Ben sana böyle mi tarif etmiştim, ocağı bu zamanda mı koy demiştim?"** Ne yapıyorsun

Ömer bin Hattab radıyallahu anh bir vali tayin edecek: Mescid-i Nebi'nin bahçesinde de ona son talimatlarını veriyor. "Şöyle et, böyle et." diyor. Bir çocuk da çomak oynuyor, çelik çomak oynuyor. Tahtası Ömer'in ayağının dibine düşmüş. Koşmuş onu oradan alacak.

Allah aşkına ya, ne yapıyorsun ya? Şükret ki o börek yandı, kilo almaktan kurtardınız o gün elhamdülillah, şükür yap.

Kardeşler, kendi kendimizi helak ediyoruz. Bu maddecilik, eşyanın insandan kıymetli olması bize ait değildir. Bunlar kapitalist, liberalist, Allah'tan uzak dünyadan başka ahireti olmayacağını bilen, bari şu dünyayı doyasıya yaşayayım diyen Karun mantıklı insanlar için değerli şeylerdir. Hem sen biraz önce kıldığın namazda okuduğun Kur'an'da hani dünya fâni demiştin? Allah sana dünya için قليل الا قليل الا azıcık, azıcık dememiş miydi? Sen Duha Suresini okumadın mı? خَيْرٌ لَّكَ خَيْرٌ لَّكَ diye Allah sana cennetini göstermedi mi? Kardeşler, sanki çocuk cinayet işlemiş gibi koltuğu çizdi, hele mazallah mazallah okul kalemiyle koltuklardan biri çizildiyse eh buna hakikaten can dayanmaz. Bu hiç affedilmez. Çünkü o temizlenmez de. Koltuğun da daha taksidi bitmemişti. Eyvah, eyvah. Be kadın, be kadın Allah'tan utan bir gün sen, eşin, çocukların cennette koltuklara yaslanacaksın be. Orada istesen de boyaları çizilmeyecek onların. O güne kadar bırak işesin, bırak boyasın, bırak yıksın, bırak devirsin. Dünya onun olsun.

Sen sabret, sabrının karşılığın da cennet senin olsun. Mantık bu ama eşya değerli. Eşya değerli. Bir uyarımda birisi bana nasihat ediyor: **"Hocam o bahsettiğin sıradan şeyleri bizimki Çin'den getirtti**."diyor. **"Ne bu?"** Dedim. Çin'den getirtti, değerli bir takımmış. Utanmadınız mı Çin'den yemek için tabak getirttiniz? Çinliler yılan çorbası da yapıyor, ondan da getirtseydin konserve olarak. Bir yemek çölekte de yenir tencerede de... Çin'den tabak mı getirttirilir be? Ne günlere kaldık ya, ne günlere kaldık?

Vali hazretleri de tayini çıkmış, tayin çıkaran da Ömer ***"Şişt" yapmış çocuğa "Şişt, koca halifenin ayağının dibinde çelik çabuk oynuyorsunuz!" "Sen kimi azarladın?"*** *demiş.* ***"Efendim, sizi çocuk rahatsız etti."*** *demiş. Tabi hemen bir üst vilayete tayin.* ***"Ümmetimin çocuklarına merhametsiz bir adamdan vali olmaz, azlettim seni."*** *demiş.*

Benim sevgili Peygamberim'in evinde Enes İbni Malik **"On sene kaldım."** diyor. Bir sürü tabak kırmış, hani genelde takımları bozmuş. Çölde bir çömlekleri var. Onda yemek pişiriyorlar, yemek bitince gidip onla su alıyorlar, su içiyorlar. Bir çömlek, başka bir şey yok onu da kırmış. Enes İbni Malik diyor ki: **"Vallahi bir kere ya yavrum niye böyle yaptın, dediğini duymadım."** diyor. Bir seferinde hanımları: **"Enes"** demişler, **"Bu kırdığın son çömleğimizdi, neyle yemek yiyeceğiz?"** demişler. Tutmuş hanımlarına buyurmuş ki: **"Sizin, bizim ecelimiz olduğu gibi tabakların da eceli var, çocuğa ne bağırıyorsunuz?"** buyurmuş. Merhamet, merhamet taş eriten merhamet. Taşlaşmış sahte merhametler. Ne zamandan beri eşya insandan kıymetli oldu? Vay halimize bizim.

Kardeşler, bizim sıkıntımız dünyayı ahiret yerine koyduk. Neûzu billâh. Ne büyük afet bu ya. Dünya ahiret muamelesi görür mü hiç? E Yahudiyle ne farkımız kaldı? Allah Yahudi için **"Bin sene yaşasa doymaz."** Diyor. Çünkü dünya hırsı çok. Sonra da Kur'an'ın ilk cüzünde bunu bize anlatıyor ki mü'min ders alsın. Yahudi denen melun bin sene yaşasa hırsını alamaz bu dünyadan. Ona bin sene yetmez. O gene borsada oynayacak. O Mezardan da borsaya gitmek ister. Sen ey mü'min, Allah içinsin, cennet içinsin, bırak dünyayı, beş tane zekât verip, on fakire daha sadaka verecek kadar kazandın, yeter. Çok kazan, ama tapınma kazandıklarına. Kazandığını cebine koy, kasana koy, kalbine koyma. Kendi çocuğundan malına acıyan bir Müslüman nasıl ahiret için yaşıyorum der ki? Bu çocuk senin, üvey değil. Öbür hanımdan değil. Öz be öz senin çocuğun. Bundan kendi arabana acıyorsun, kendi mutfağındaki tabağa acıyorsun. Sıkıştın mı da **"Çoluk çocuk için biriktiriyoruz."** diyorsun. Be mübarek, bu senin çoluk çocuğun hani bunun için biriktiriyordun? Yok, sen ölmeden ona gitmeyecek.

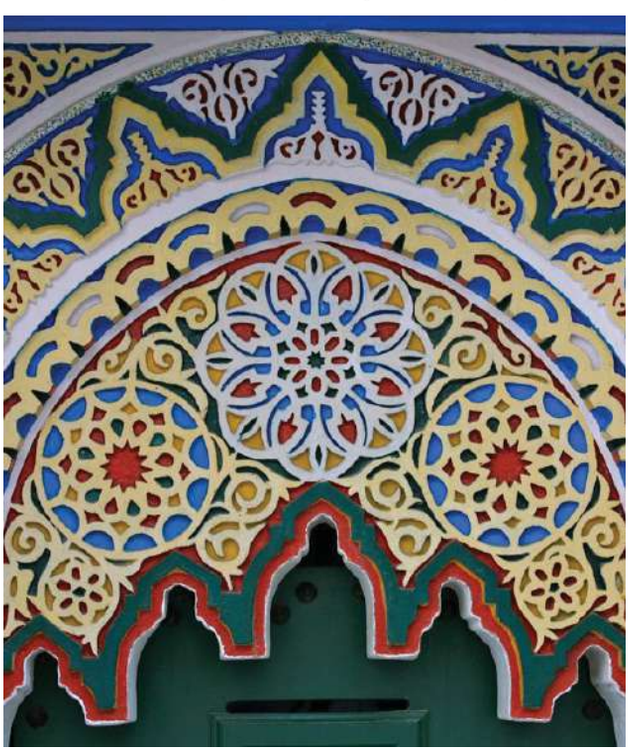

Aslında kendi tapınıyor da meleklere karşı çoluk çocuğu kılıf olarak kullanıyor. Ya sen çoluk çocuk için aylardır gurbette yatmıyorsun, uyumuyorsun? Ver çocuğa beş kuruş harçlık? **"Daha ölmedim ki''** diyor. Hani çoluk çocuk içindi bu? Hani çoluk çocuk içindi bu mal? Değil, değil. Hırsın için nefsin için çıldırmış tamahın için ve ahireti uzaklaştırmak isteyen yok saydırmak isteyen şeytanın tuzağına takıldığın için bu hırsla çalışıyorsun. Çoluk çocuk içinmiş. Doksan yaşına geldin, gözün görmüyor, elin tutmuyor, prostat oldun helâdan çıkamıyorsun, çoluk çocuk için, çocuklara bir şey yok ama! Yanlış taktikler. Sadece nefsimizi aldatıyoruz, kendi kendimizi hileye düşürüyoruz.

Allah'ın dostları, ey mü'minler iman ettiğimiz Peygamber'den hadisler okuduk, Buharî'den Müslim'den okuduk. Allah'ını seven kimse şu Mescid-i Nebi sahnesini unutmasın. Biz zaten namazın farzı olduğunu da bu kitaptan öğrenmiştik. Mescid-i Nebi'de kılınan bir namazın, bin namaz kadar kıymetli olduğunu da Buharî'den öğrenmiştik. Müslim'den

öğrenmiştik. Yine ondan bakın ne öğreniyoruz şimdi? Ne öğreniyoruz? Orada çişini yapan kaba saba ihtiyar bir adam bile Resûlullah'ın merhametinde boğulup gittiğini öğreniyoruz.

Hatıramız zenginleşsin bir başka anlatıyorum:

Dikkat edin, caminin bahçesinde ebecilik oynayan çocuklara sataşan hacı amcalar, cami bahçesinde ebecilik oynuyor diye çocukları Allah rızası için, düşmanı İzmir'den denize döker gibi caminin dışına döken hacı amcalar. Bir gün -yine Müslim'den Buharî'den Peygamber'den duyuyoruz. - on on beş tane çocuk ashâb cihada gittiği için, mescitte çelik çomak oyunu oynuyorlar. Peygamber de mescidin yanı başındaki odasında Aişe'yle oturuyor. Gürültü nedir diye merak ediyor. Mescidin bahçesinde değil, mescidde, mescidinde, Resûlullah görmüş mescidde, Cebrail'in indiği mescidde, Ebu Bekir'in Ömer'in ayaklarının değdiği mescidde çelik çomak oynuyorlar. Bakmış gürültü nedir? Çocuklar mescidde oyun oynuyor. **"Bilal neredesin?"** dememiş. Dönmüş hanımı Aişe'ye demiş ki: **"Çocuklar oyun oynuyor seyretmek ister misin?"** demiş. **"İsterim."** demiş. Uzanmış kısacık boyuyla Aişe, görememiş çocukları. **"Kaldırayım seni."** demiş. Kaldırmış cama doğru **"Bak çocuklara."** Stadyum, biletsiz camdan görünüyor izlettiriyor. Anlayış, merhamet, merhamet.

Nereye gitti bu merhamet şimdi? Mevlit törenlerine. Nasıl olsa mevlit okuttun mu, iki de ilahi kaseti dinledin mi Sultan-ul Evliya oldun sen. Kalp eridi sende. Birisi şiir okusun, sen dinle adamın yanık sesine dayanamayıp gözün yaşarsın. Tamam, işte Allah dostu daha ne istiyorsun ya? Abdulkadir Geylani'de evliya olacak diye uğraşıp dursun. Merhamet, merhamet. Nerede satılıyor bu? Allah bu merhameti dünyayı ebedi görmeyenlerin, mobilyayı zaruretten betona oturmamak için zorunluluktan dolayı evine koyacak kafaların, kalbine koyuyor. Allah bunu paraya tapınan, taşa tapınan, evin boyası için ev kadar masraf harcayanın kalbine koymaz. Çünkü kalpte yer yok nereye koyacak Allah?

Enes İbni Malik diyor ki: ***"Vallahi bir kere ya yavrum niye böyle yaptın, dediğini duymadım."*** diyor. Bir seferinde hanımları: ***"Enes" demişler, "Bu kırdığın son çömleğimizdi, neyle yemek yiyeceğiz?"*** demişler. Tutmuş hanımlarına buyurmuş ki: ***"Sizin, bizim ecelimiz olduğu gibi tabakların da eceli var, çocuğa ne bağırıyorsunuz?"*** buyurmuş.

Sağına koysa mobilyaya çarpıyor, soluna koysa tabak takımına çarpıyor, orta yere koysa komşular rahatsız olacak. Zaten öbür kadın, öbür hacı annede misafir geldiğinde seksen yaşındaki nene gelinine ne tavsiye ediyor? **"Bu zamanın çocuklarını şımartmayacaksın kızım, patlat kıçına bir tane."** diyor. Patlat kıçına bir tane. Desene be kadın **"Biz dövdük çocukları, ama bir gün onlara muhtaç olduk. Dövme kızım, dövme."** desene. Yok ki nasip. O da aslında bulsa beş tane daha villa alacak. O da beton işgali altında. İnsanlar sadece deprem olunca beton altında kalmıyorlar. Betonlar normal zamanlarda da üstümüze yıkıldı. Betonların altındayız. Mobilyaların altındayız. Bu mobilyada mübarek bari güzel bir ıhlamur ağacından, kiraz ağacından olsa, suntadan yapılmış. Samandan yapılmış şeylere, fındıkkabuğundan yapılmış MDF'lere tapındık.

Benim Peygamberim burada dostlar. Omzundan aşağıya çişler akarken **"Bırakın yavrumu."** diyen Peygamberim var benim. Annesini çağırıp bu çocuğu zapt edemedin mi, burada ne yaptığımızı görmüyor musun diyebilirdi değil mi? Ama biz Resûlullah aleyhisselatu vesselam a dönmek istiyoruz ve Allah'tan diliyoruz ki bu merhametten nasibimiz olsun.

Velhamdülillahi Rabbi'l alemin

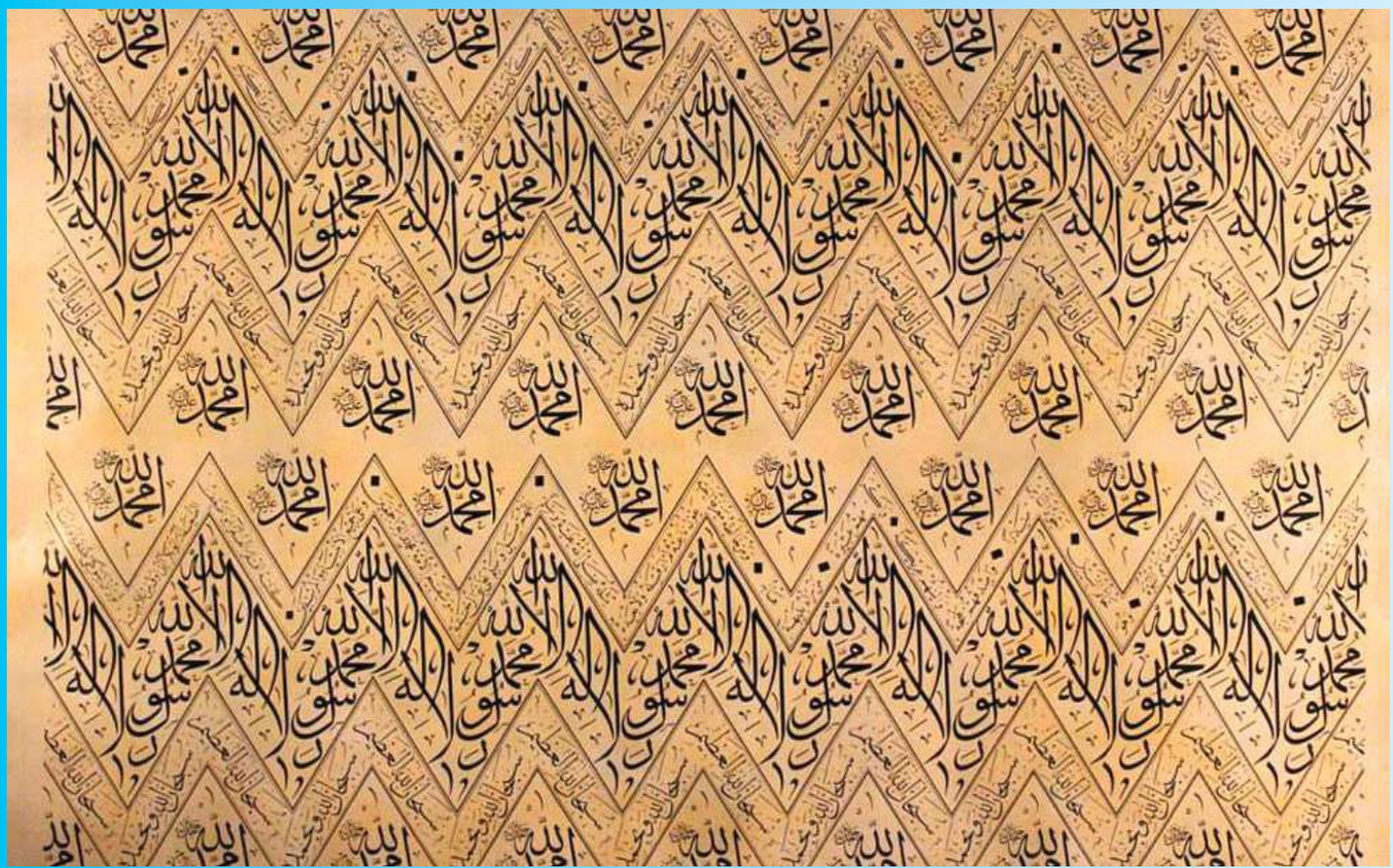

Dr. İhsan ŞENOCAK

Merhametin Amentüsü

> **– On tane çocuğum var ya Resulellah daha birisini öpmedim.**
>
> Buyurdular ki:
>
> **– Merhamet etmeyene merhamet edilmez.**

Dünya, insan olmanın gerektirdiği ne kadar fazilet varsa hepsini en kamil şekliyle Allah Resulü'nde (s.a.v.) gördü. Söze sadakat, insana değer, çocuklara şefkat Onunla (s.a.v.) gerçek anlamına kavuştu. Sahabe, Ona (s.a.v.) bakarak, Onu (s.a.v.) dinleyerek değişti/gelişti/yetişti.

Allah Resulü (s.a.v.) ile **"söz"** gerçek değerini buldu. Önce kullara verilen **"söz"**e sadık kalmayı yaşantısıyla resmetti. Ardından bütün bir insanlığı kulluğa dair Allah Tela'ya verdikleri sözün gereğini yapmaya çağırdı.

İnsanlar arasında **"Muhammedu'l-Emin"** olarak anıldığı yani henüz risalet vazifesini kuşanmadığı yıllarda, Mekke'de Abdullah b. Ebi'l-Hamsa ile bir alış-veriş yapmışlardı. Abdullah, alış-verişten kalan bakiyeyi teslim edebilmek için **"Muhammedu'l-Emin"**le bir öğle vakti buluşmayı kararlaştırmıştı. Efendimiz belirlenen yere, tayin edilen zamanda gittiler, bir iki saat derken tam üç gün

beklediler. Üçüncü gün olmuştu ki Abdullah, **"Muhammedu'l-Emin"**le olan randevusunu hatırladı; Vaat edilen yere koştu, bir de ne görsün; Efendimiz (s.a.v.) orada, taşın üzerinde Abdullah'ı bekliyor.

Buyurdular ki: **"Niçin bana zulmettin? Tam üç gündür burada seni bekliyorum."**

"Muhammedu'l-Emin", "Muhammed Rasulullah" olunca, bütün bir beşeriyeti **"kulluk ödevini"** kuşanmaya Allah Teala'ya verdikleri ahde sadık kalmaya çağırdı.

Mütevazi yaşadı; Ashabından da tevazu sahibi olmalarını istedi. Yaşlı bir kadın mahrem olan bir müşkilini Ona (s.a.v.) anlatmak istediğinde ağyar duymasın diye meclisinden kalktı kadına; **"Hangi sokakta yürüyüp de bana sıkıntını anlatmak istersin."** diye sordu. Kadının tarif ettiği yöne gittiler; Meramını ifade edinceye kadar onu dinlediler sonra tekrar önceki meclislerine döndüler.

Hutbe irat ettiği birgün mescide bir bedevi geldi. İslam'ı, Allah Resulü'nden (s.a.v.) öğrenmek istediğini söyleyince hutbeyi yarıda kestiler, indiler, bedevinin yanı gittiler, İslam'ı tebliğ ettiler, ardından minbere dönüp kaldıkları yerden hutbeyi ikmal ettiler.

Mekke'nin Fethinden sonra idi; İnsanlar etrafına tonlanmışlar, Allah Resulü'nden (s.a.v.) ne öğrenebiliriz telaşı içerisinde Ona (s.a.v.) sorular soruyorlardı. Civarına bir adam sokuldu. Belli ki o da bir şeyler sormak istiyordu. Efendimiz'i (s.a.v.) görünce o kadar heyecanlandı ki konuşurken sözler adeta boğazında düğümleniyor, nutku tutuluyordu. Muhatabını rahatlatmak için buyurdular ki; **"Sakin ol! Ben senin bildiğin devlet başkanlarından değilim. Ben, -fakirlikten dolayı- kurutulmuş et yiyen kadının çocuğuyum."**

Allah Resulü (s.a.v.) emrinde olanlara tek bir defa olsun hakaret etmedi. Dokuz yıl Ona (s.a.v.) talebelik yapan Enes b. Malik, Hocasının (s.a.v.) asil duruşunu anlatırken şunları söylemişti: **"Yaptığım herhangi bir işten dolayı Efendimiz bana 'kötü yaptın ya da ne çirkin bir icraatın oldu."** demedi. Bir defa olsun kaşlarını çatmadı.

Savaşmamak için doğup-büyüdüğü şehri; Mekke'yi terk etti. Savaşmak zorunda kaldı, savaştı, yendi ve affetti. Düşmanlarına karşı olan tutumuyla **"Merhametin Amentüsünü"** yazdı. Bedir esirlerinin durumu görüşülürken, öldürülmelerinden yana görüş bildiren Hz. Ömer'e **"Dün onlar kardeşlerinizdi."** diyerek Müslümanları yok etmeye gelen taifeye merhamet çağrısında bulundu.

Safvan b. Ümeyye Allah Resulü'ne (s.a.v.) en fazla eza edenlerindendi. Bu yüzden Mekke fethedilince kendini denize atmak için şehirden firar etti. Amcasının oğlu Umeyr b. Vehb Allah Resulü'ne (s.a.v.) gelerek Safvan'a **"eman"** istedi. Efendimiz (s.a.v.) Umeyr'in talebini kabul etti. Fakat Umeyr, Safvan'ın kendisine inanmayacağını, inanması için elinde Efendimiz'den geldiğini belgeleyen bir alamet olması gerektiğini söyledi. Allah Resulü'nden (s.a.v.) Mekke'ye girerken mübarek başlarında bulunan ve Safvan'ın da gördüğü sarığını istedi. Verdiler. Umeyr yola koyuldu, tam gemiye binmek üzere iken Safvan'a Cidde'de yetişti. Ne var ki Safvan kendisiyle konuşmak isteyen amca oğluna mesafeli durdu. Umeyr, tuzağa

Cebrail yanına gelip şöyle dedi. **"Allah azze ve celle milletinin sana söylediği şen'i ifadeleri işitti. Dağlardan görevli meleğe, dilediğin cezayı onlara uygulaması için emretti.** Ardından görevli melek huzuruna geldi. **"Emret ya Muhammed! Dilediğin gibi cezalarını vereyim."** dedi. Efendimiz; **"Allah Teala'dan, helak olmalarını değil, sülblerinden yalnız kendisine ibadet eden ve hiçbir şeyi Ona şirk koşmayan bir nesil çıkarmasını istiyorum."** dedi.

düşürülüp öldürüleceğinden korkan Safvan'a Allah Resulü'nün (s.a.v.) merhametinden bahsetti. Onun (s.a.v.) yeryüzün en üstün ve en hayırlı insanı olduğunu anlattı. Yanında getirdiği sarığı gösterdi. İkna olan Safvan, Umeyr'le birlikte Mekke'ye döndü; Efendimiz'in (s.a.v.) huzuruna çıktı.

Amca oğlunu kastederek **"Bu, iddia ediyor ki bana eman verdiniz, doğru mudur?"** Efendimiz (s.a.v.):

– Doğrudur.

– O halde bana iki ay mühlet veriniz. Müslüman olmak için düşüneyim.

– Dört ay düşün.

Safvan müşrik olduğu halde, Allah Resulü (s.a.v.) ile birlikte Huneyn seferine katıldı. Hevazin kabilesinin hezimetini, Efendimiz'in (s.a.v.) azametini, dünya malına değer vermeyişini görünce o derece etkilendi ki, talep ettiği müddeti doldurmadan **"Kelime-i şehadeti"** getirip Müslüman oldu.

Bir gün huzuruna yoksul birisi geldi. Ne ki, Allah Resulü'nün yanında ona verecek hiçbir şey yoktu. Buyurdular ki, **"Git, benim adıma satın al."** yani borcunu bana yazdır.

Çocuklara karşı kalbi son derece rakikti. Torunları Hasan ve Hüseyin'i dizi dibinde oturtur, kendisine gönderilen en güzel hediyeleri Zeyneb'in (r.a.) kızı Ümame'ye (r.a.) gönderirdi. Bir defasında yanında Akra' b. Habis olduğu halde Hasan ve Hüseyin'i öpmüştü. Akra, hayret içerisinde şöyle dedi:

– On tane çocuğum var ya Resulellah daha birisini öpmedim.

Buyurdular ki:

– Merhamet etmeyene merhamet edilmez.

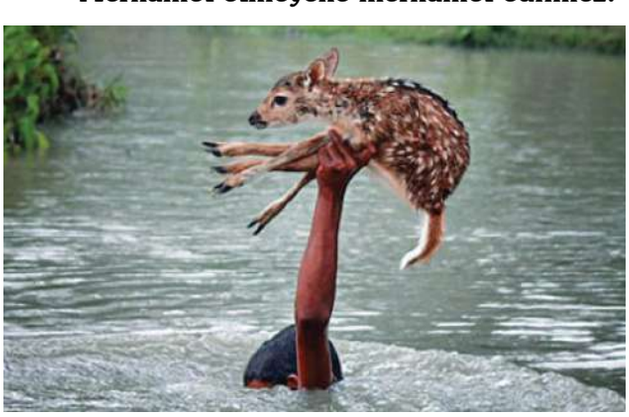

Merhameti o kadar engindi ki, hayvanlar da ondan nasipdar olmuştu. Bir gün ensardan bir adamın -içerisinde deve olan- bahçesine girdi. Deve, Allah Resulü'nü (s.a.v.) görünce inlemeye ve gözlerinden yaşlar akamaya başladı. Efendimiz (s.a.v.) devenin yanına varıp elleriyle başını okşadı, akabinde ağlayan deve süküte büründü. Bunun üzerine, **"Bu devenin sahibi kimdir?"** diye sordu. Ensardan genç bir adam ileri çıktı. Efendimiz gence: **"Sana mülk olarak verilen bu hayvanın hakkı noktasında Allah'tan kokmuyormusun?! Deve seni bana, kendisini aç bıraktığını ve takatinin üzerinde ona iş yaptırdığını söyleyerek şikayet etti."** buyurdu.

Yetimdi. Yetimlerin halinden de en güzel O (s.a.v.) anlardı. Bu yüzden defaatle yetimlerin hukukunun korunmasından bahsetmişti. Bir defasında işaret parmağı ile orta parmağını göstererek **"Ben ve yetime bakanlar cennette bu iki parmak gibi yan yana duracaklar"** buyurdu. En hayırlı evi tarif ederken de şöyle demişti: **"En hayırlı ev: İçerisinde yetim barındıran ve ona orada iyi davranılan evdir."**

Kötülüğü iyilikle defetti. Ömrünü insanlığın kurtuluş davasına adadı. Kavmi kendisini yalanladığında Cebrail yanına gelip şöyle dedi. **"Allah azze ve celle milletinin sana söylediği şen'i ifadeleri işitti. Dağlardan görevli meleğe, dilediğin cezayı onlara uygulaması için emretti.** Ardından görevli melek huzuruna geldi. **"Emret ya Muhammed! Dilediğin gibi cezalarını vereyim."** dedi. Efendimiz; **"Allah Teala'dan, helak olmalarını değil, sülblerinden yalnız kendisine ibadet eden ve hiçbir şeyi Ona şirk koşmayan bir nesil çıkarmasını istiyorum."** dedi.

Hz. Aişe'ye evdeki konumu sorulduğunda, Onu (s.a.v.) elbisesinin söküklerini elleriyle diken ve ev işlerinde ailesine yardım eden bir eş olarak anlatmıştı.

O (s.a.v.) mescitte namaz kıldırır, savaşta İslam Ordusunu yönetir, yetim çocuklara sığınak olur, suffede muallimlik yapar, hastaları ziyaret eder, cenazelere katılır, fakirlerin davetlerine icabet eder, geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. Kulluk adına, dünya ve ahiretin imarı adına, insani değerlerin ihyası adına daha ne kadar haslet varsa hepsini en kamil manada O (s.a.v.) yaptı.

Sezgin ÇAKIR

Namaz Dinin Direğidir

Kâinatta en yüksek hakikat imandır. İmandan sonra da namaz gelir. Cenab-ı Hakk c.c. Kur'an'da yüzden fazla yerde namazı emretmiştir. Hz. Resulullah sallallahu aleyhi vesellem Efendimi**z İslâm'ın beş şartını sayarken kelime-i şehadet yani imandan sonra namazı zikretmiştir.** Şayet daha ehemmiyetli bir ibadet olsaydı Allah'u Teâlâ Hazretleri c.c. ondan bahseder ve meleklerini de o ibadetle mükellef kılardı. Oysa Hz. Peygamber'in sallallahu aleyhi vesellem haber verdiği üzere yaratıldıkları günden beri Allah'ın (c.c) azameti karşısında kimi rükûda, kimi secdede ve kimi de kıyamda ibadet eden melekler vardır.

Tirmizi'de geçen bir hadis-i şerifte beyan edildiği üzere, **Kıyamet günü kul, ilk olarak namazdan hesaba çekilecektir. Eğer düzgün hesap verirse diğer işleri düzene girecek, yok eğer aksi zuhur ederse diğer amellerdeki hesabı da çıkmaza girecektir.** Bir vergi memuru herhangi bir tüccarın sattığı ana kalemlerde kaçak bulursa o tüccarın bütün hesabını mercek altına alır ve A'dan Z'ye inceler. Bunun gibi ahirette namaz hesabı bozuk çıkarsa diğer bütün amellerden inceden inceye sorgu sual başlayabilir. Düzgün olursa Cenab-ı Hakk'ın c.c. diğer ameller hakkında lütuf ve keremiyle muamele etmesi umulur. En iyisini O bilir.

Bir vakit namazı terk etmek büyük (kebair) **günahlardandır. Onu hafife almak veya inkâr etmek ise, dinden çıkarır.** Namaz kılmayan bir insanın şayet İslâmlıkla bir bağı kalmışsa o da pamuk ipliğiyledir. Her an kopma tehlikesiyle yüz yüzedir. O yüzden Hadis-i şerifte: **"Namaz dinin direğidir. Onu terk eden** (bir kimse) **muhakkak dinini yıkmış olur."** buyrulmaktadır.

Namazsızlıkla Küfür Arasındaki İlişki

Allah'a ve ahiret gününe yakinen iman eden bir mümin tek bir vakit namazını dünyalara değişmez. Bir namaz karşılığında dünyanın bütün serveti ve krallığı verilse hakiki bir mümin böyle bir teklife başını çevirmeye bile tenezzül etmez. Allah u Teâlâ Hazretleri şöyle buyuruyor:

"Nice erler vardır ki, ne ticaret, ne de alışveriş kendilerini Allah'ı zikretmekten, namaz kılmaktan ve zekat vermekten alıkoymaz; onlar, kalplerin ve gözlerin kıvranacağı günden korkarlar." (Nur, 24/37) Bir mana sultanının buyurduğu gibi, denizin ortasında gemi batsa, bir mümin tahta parçalarına tutunarak hayatta kalma mücadelesi verseydi yine o vaktin namazından mesul olacaktı. **Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanan kâmil bir mümin, böyle durumlarda bile, namazım namazım diyecek, ima ile mi kılsam, işaretle mi kılsam diye sancısını çekecekti.**

Sahabe-i Kirâm Hazretleri Allah onlardan razı olsun- ateş hattında çarpışırken bile, namazı ve cemaati terk etmemişlerdi. Müşrikler onların gafil bir anını bekliyor, namaza durmaları için sabırsızlanıyorlardı. Hâlbuki onların en gafletsiz anı namazla başlıyordu. Bir gurup sahabe düşmanla çarpışırken diğer gurup Allah Resulü'nün sallallahu aleyhi vesellem ardında saf tutup bir rekât namaz kılıyor, sonra geri çekilip ateş hattında düşmanla çarpışıyor, bu esnada Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vesellem onları oturarak bekliyordu. Sonra ateş hattında bulunan önceki cemaat geliyor onlar da Hz. Resulullah'ın sallallahu aleyhi vesellem ardında bir rekât kılıyor ve yine ateş hattına koşuyorlardı. Orada daha önce bir rekât kılan cemaat gelerek namazlarını kendi başlarına iki rekâta tamamlıyor sonra diğer gurup gelip onlar da ikiye tamamlıyorlardı.

Her bir günahın içinden küfre giden bir yol vardır. Zira işlenen her masiyet kendi hacmince kalpte karanlık bir leke oluşturur. Sabahtan akşama kadar binlerce günah işleyen kimsenin kalbi binlerce karanlıkla dolar. İlk masiyeti işlediğinde yanıp yakılarak tövbe etmezse ikinci masiyeti işlemek birinciye nispetle daha kolaylaşır. Sonra bunu diğerleri takip eder. Artık hiç sıkılmadan günah işleyen, rahatlıkla namazlarını terk edebilen bir insan vardır karşınızda. Hz. Kur'an bu gerçeği ifade ederken şöyle buyurur: **"Hayır hayır, öyle değil. Aksine onların kazandığı günahlar kalplerinin üzerine pas olmuştur."** (Mutaffifîn, 83/14) Bir Hak dostunun işaret buyurduğu gibi, günah soba kurumu gibidir. Silkelenip temizlenmezse orada aydınlık namına hiçbir şey kalmaz. Kalbin nuru bir zaman sonra tamamen yok olur gider. Daha doğrusu yok olmaz. Ait olduğu makama çıkar ve orada asılı kalır. İşte bu nurun tamamen kalpten silindiği gün –hafezanallah- küfre ilk adımın atıldığı gündür. Söz konusu kalbin sahibinde bazen açıktan bazen de zımnen inkâr halleri zuhur etmeye başlar. Ya da kendi düşüncelerini din zannetme eğilimi baş gösterir. Birçoğu farkına bile varmadan iman dairesinden çıkar. Sonuçta Allah c.c. o kalbi mühürler. **"Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Onların gözlerine de bir çeşit perde gerilmiştir ve onlar için (dünya ve ahirette) büyük bir azap vardır."** (Bakara, 2/7)

Müslümanlıkla kâfirliği birbirinden ayıran en büyük fark namazdır. Namazı terk etmek küfre benzetilmiştir. Müslim'de geçen bir hadis-i şerifte: **"Kasten namazı terk eden kâfir olur"** buyrulmaktadır. Hanefiler bu tür hadisleri **"farziyyetini inkâr ederek kasten namaz kılmayanlar"** diye tevil ederler. Fakat ne kadar tevil edilirse edilsin namazsızlığın küfre yakın bir hâl olduğu muhakkaktır. Böyle zayıf bir imanla kabir kapısına varabilmek, kabir kapısına varılsa bile, ötesine geçebilmek oldukça zor ve risklidir. Allah'ın lütuf, hidayet ve affını dileriz. O'nun lütuf ve keremi olmazsa namaz kılanların işi de zordur.

Namaz bizi şekillendirir. Namaz bizi kötülüklerden alıkoyar. Ama kıldığımız namazın bizi iyilerden kılması için namazı namaz gibi kılmamız gerekir. Na-

mazın kime karşı kılındığını ve bir tevhidî eylem olduğunu düşünerek, lisanî hal ile kulluğumuzun sunumunu yaptığımızı bilerek kılmalıyız namazı. Hakkın huzurunda boynu bükük, kalbi mahzun O'nun rızasını dileyerek durmalıyız. Her şeyde olduğu gibi namaz kılışımızda da numune-i imtisalimiz Efendimiz (s.a.s)'dir. O nasıl kılıyorduysa bizlerde öyle kılmalıyız namazı.

Peygamber Efendimiz'in Namazı

Ashab-ı Kiram'ın dilinden Peygamber Efendimiz'in namazı şöyle anlatılmaktadır:

"Resûlullah (s.a.s.) kıyamda ağırlığını iki ayağının üzerine verip dimdik dururdu. Rükûda başını ne yukarıya diker ne de aşağıya büker, ikisi arasında tutardı. Rükûdan kalktığı vakit iyice doğrulmadan secdeye gitmezdi. Başını secdeden kaldırdığı zaman iyice doğrulup oturmadıkça ikinci secdeyi yapmazdı." (Buharî, Ezan 122) "Resûlullah (s.a.s.) namaz kılarken **rükû ve secdelerinde üçer kere "sübhânallâhi ve bi-hamdihi"** diyecek kadar dururdu**."** (Ebû Dâvud, Salât 154). "Resûlullah (s.a.s.) namazda **"semiallahu li-men hamideh"** deyip başını rükûdan kaldırınca sanki secde etmeyi unuttu diyeceğimiz kadar ayakta uzun süre beklerdi. Sonra secdeye giderdi. **Başını secdeden kaldırınca ikinci secdeyi unuttu diyeceğimiz kadar iki secde arasındaki oturuşu uzun yapardı."** (Buharî, Ezan 127; Müslim, Salât 196) "Resûlullah (s.a.s.)'ın **kıyamı, rükûu, rükûdan sonraki ayakta bekleyişi, secdesi, iki secde arasındaki oturuşu ve teşehhüddeki oturuşu neredeyse birbirine denk uzunlukta idi."** (Müslim, Salât 193) **"Resûlullah** (s.a.s.) **sabah namazında altmıştan yüz ayete kadar okurdu."** (Müslim, Salât 172) **"Resûlullah** (s.a.s.) **öğle namazının ilk rekâtında otuz ayet, ikinci rekâtında onbeş ayet miktarında kıraatte bulunurdu. İkindi namazının ilk rekâtında onbeş ayet, ikinci rekâtında ise bunun yarısı kadar kıraat okurdu."** (Müslim, Salât 157) **"Öğle namazı başladığı sırada bizden bir kimse Bakî' mevkiine giderdi** (ki burası halen mescidin yakınında kabristan olarak mevcuttur) **ve orada abdestini tazeleyip mescide dönerdi de namazdaki ilk rekâtın uzunluğu sebebiyle Resûlullah** (s.a.s.)**'ın birinci rekâtına yetişirdi."** (Müslim, Salât 161)

> ***Bir vakit namazı terk etmek büyük** (kebair) **günahlardandır. Onu hafife almak veya inkâr etmek ise, dinden çıkarır. Namak kılmayan bir insanın şayet İslâmlıkla bir bağı kalmışsa o da pamuk ipliğiyledir. Her an kopma tehlikesiyle yüz yüzedir.***

Namazı hakkıyla kılamamanın vebali var. Bir mümin namaz kıldıktan sonra **"acaba kabul oldu mu"** endişesi içerisinde olmalıdır. Böylesine büyük bir buluşmanın gereklerini yerine getirebildim mi sorusunu kendisine sıkça sorup nefsini hesaba çekmelidir.

"Huşû içinde kılınmayan, rükû ve secdeleri tam olarak yerine getirilmeyen namaz (ahirette) simsiyah zifiri bir karanlık halinde ortaya çıkacak ve sahibine 'Senin beni zayi ettiğin gibi Allah da seni zayi etsin!' diyecektir. Allah'ın dilediği zaman gelince böyle kılınan namazlar, eskimiş elbise (paçavra) **gibi dürülüp sahibinin suratına çarpılacaktır."** (Taberanî, el-Mu'cemu'l-evsat, VII, 183). Acele ve hızlı bir şekilde kılınan namaz, ancak Şeytanı sevindirir. **"Teennî** (temkin ve sükûnetle hareket etmek) **Rahman'dan; acele ise Şeytandandır."** (Tirmizî, Birr 66) hadisi, bu gerçeği ifade eder. Zira Şeytan, secde etmekten imtina ettiği gibi, insanların da secdeden ve namazdan uzak kalmalarını ister. Hatta bütün gücüyle namazlı-niyazlı insanlarla uğraşarak ibadetten alıkoymaya çalışır. Şayet buna gücü yetmezse bu defa namazdaki huşû, huzur, usûl ve erkânı ihlal etmeye çalışır. Efendimiz (s.a.s.) bir hadislerinde bu hususu şöyle haber verir: **"Şeytan, ezan ve kamet okunurken bunları duymayacağı uzak yere doğru yellenerek kaçar. Sonra geri döner ve namaz kılan kişi ile kalbi arasına girer. Ona 'Şunu hatırla, bunu düşün' diye aklında daha önce hiç olmayan şeylerle vesvese verir. Öyle ki buna kapılan kişi, kaç rekât kıldığını** (ve ne okuduğunu) **bilemeyecek hale gelir."** (Buharî, Sehv 6;

Hadis-i şerifte: ***"Namaz dinin direğidir. Onu terk eden*** *(bir kimse)* ***muhakkak dinini yıkmış olur."*** *buyrulmaktadır.*

Müslim, Salât 19) Alelacele kılınan namazda rükünler noksan olmaktadır. Hatta bundan daha vahimi, namazdan çalma, yani namaz hırsızlığı vuku bulmaktadır. Zira Resûlullah (s.a.s.) **"Hırsızlığın en kötüsü, namazını çalmaktır."** buyurmuş; sahabiler **"Ey Allah'ın Resulü, kişi namazını nasıl çalar?"** diye sorduklarında ise **"Rükûsunu ve secdelerini tamamlamaz."** cevabını vermiştir (Muvatta', Kasru's-salât 72). Bir başka hadislerinde şöyle buyurur: **"Kişi vardır, namazını kılar bitirir de kendisine namazın sevabının ancak onda biri yazılır. Kişi vardır, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri yahut yarısı yazılır."** (Ebû Dâvud, Salât 124)

Namazı hakkıyla kılabilmemiz için en başta helal lokmaya dikkat etmemiz gerekir. Abdestin hakkını ve temizliğin hakkını vererek, ahireti düşünerek namaza kendimizi ve gönlümüzü hazırlamalıyız.

Namazda Tadil-i Erkân

Ebû Hureyre (r.a.) Asr-ı Saadette cereyan eden bir hadiseyi şöyle anlatır: Resûlullah (s.a.s.) mescide girmişti. Derken taşradan bir şahıs geldi ve namaz kıldı. Sonra gelip Resûlullah (s.a.s.) ile selamlaştı. Resûlullah (s.a.s.) ona, **"Dön ve yeniden namaz kıl; çünkü sen namaz kılmış olmadın!"** dedi. O da dönüp evvelce kıldığı gibi namaz kıldı. Resûlullah (s.a.s.) yine ona dedi ki: **"Dön ve yeni baştan kıl; çünkü sen namaz kılmış olmadın!"** Allah Resûlü (s.a.s.) üçüncüsünde de namazı tekrar kılmasını emredince o şahıs: **"Seni hak üzere gönderen Allah'a yemin ederim ki, bu kıldığımdan başka daha iyi nasıl kılacağımı bilmiyorum. Bana doğrusunu öğretir misin ya Resûlallah?"** dedi. Bunun üzerine Resûlullah (s.a.s.) şöyle buyurdu: **"Namaza durduğun vakit başlangıç tekbirini al. Kur'ân'dan iyi bildiğin** (sûre ya da ayetleri) **oku. Rükûa varınca beden azaların yerleşinceye kadar bekle. Rükûdan başını kaldırınca bedenin tamamen doğruluncaya kadar ayakta dur. Sonra secdeye kapan ve azaların yerleşinceye kadar orada kal. Secdeden başını kaldırınca azaların yerleşinceye kadar otur. Ardından tekrar secde yap ve azaların yerleşinceye kadar orada kal. Sonrasında ayağa kalk ve dimdik dur. Namazın bütün rekâtlarında aynen böyle yapmaya devam et!"** (Buharî, Ezan 95; Müslim, Salât 45

Peygamber efendimiz (s.a.s) namaza durduğu vakit göğsünden tencere sesi gibi sesler gelirdi. Medine sokaklarında dahi bu seslerin duyulduğu mervidir. İşte bu sorumluluk duygusu ve görevi yerine getirip getirememe endişesiyle sahabe efendilerimizde namazda bizim tahmin dahi edemeyeceğimiz bir halet-i ruhiyeye bürünüyorlardı.Hz. Ali (k.v.) namaza duracağı vakit benzi sararır ve vücudu titrerdi.

"Size ne oluyor. Ya Emire'l-Mü'minin?" diye sorduklarında:

"Allahü Teâlâ'nın, yerlere, dağlara ve göklere arz edip de onların kabulünden kaçındıkları ve benim boynuma aldığım ilahi emaneti teslim zamanı gelmiştir, nasıl korkmamayım?" diye cevap verirdi.

Abdest alırken rengi solardı. Bunun sebebini sorduklarında:

"Kimin huzuruna çıkmak için hazırlandığımı bilmiyor musunuz?" diye cevap verirdi.

Mesnevide Mevlana hazretleri namaz kılan mü'mini şöyle izah etmiştir.

"**Kurban kestiğin vakit, ALLAH'U EKBER dersin. Öldürülmeye layık olan nefsin zebhi** (boğazlanması) **sırasındada öyle diyorsun. Namaz kılanın cismi İsmail, ruhu da Hz. İbrahim gibidir ki, ruh ALLAHU EKBER demekle cismin zebhine** (boğazlanmasına) **tekbir getirmiş olur."** Namazı Hakka kurban olma sırrıyla kılmak…

"İşte namaz müminin miracıdır" sırrı herhalde bu olsa gerektir ki ruhun eline bıçağı verip nefsi, dünyayı, Allahtan başka her şeyi kesip sadece Mevla'yla baş başa kalabilmek… Gerçek namaz Allah'la baş başa kalabilenlerin kılmış olduğu namazdır. Gönlünü O'na sunabilenlerin namazı… Secdeye kapandığında **"en yakın"** olabilenlerin namazı… Kıyama durduğunda gönül yönü O'na yönelebilenlerin namazı…

Hatem-i Esam (r.a.)'a namazından sorulduğunda:

"Vakit yaklaşınca güzelce abdestimi alır, namaz kılacağım yere gider, orada oturur, kendimi maddi ve manevi olarak hazırlar, aklımı başıma alır, sonra namaz için ayağa kalkarım. Kâbe'yi iki kaşım arasına, Sırat'ı ayaklarımın altına, cenneti sağıma, cehennemi soluma alır, Azrail'i arkamda ve bu namazı son namazım diye kabul eder, korku ve ümit ile Rabbü'l-alemin'in huzurunda durur, tahkik ile tekbir alır, ağır ağır ve manasını düşünerek Kur'an okurum, tevazu ile rükû eder, huşu ile secdeye kapanırım. Sağ ayağımı diker, sol ayağımı yatırır, üzerine otururum. Namazımı ihlâs ile kılarım. Ondan sonra da yine kabul olup olmadığını bilemem." diye cevap vermiştir.

Hanefi mezhebine göre tadîl-i erkân vaciptir. Nitekim İmam Ebû Hanîfe ile İmam Muhammed, vâcip olduğuna hükmetmişlerdir. İmam Ebû Yûsuf ise tadîl-i erkânın vâcipten de öte, farz olduğu görüşündedir.

Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî mezhebine göre tadîl-i erkân farzdır. Onlar, tadîl-i erkânı namazın bir rüknü ya da rüknün şartı saymışlardır.

Hanefîlere göre tadîl-i erkân sehven (unutarak ya da hataen) terk edilirse namazın sonunda sehiv secdesi gerekir. Eğer sehiv secdesi yapılmamışsa o namazın tekrar kılınması gerekir. Şayet tadîl-i erkân kasten terk edilirse namazın yeniden kılınması icap eder.

> Bir başka hadislerinde şöyle buyurur: ***"Kişi vardır, namazını kılar bitirir de kendisine namazın sevabının ancak onda biri yazılır. Kişi vardır, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri yahut yarısı yazılır."*** (Ebû Dâvud, Salât 124)

Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî mezhebine göre tadîl-i erkânın terkiyle namaz bâtıl olur ve tadîl-i erkâna riayet edilerek yeniden kılınması gerekir.

Bir insanın çabucak namazı kılıp gitmesiyle **"tadile erkân"**a riayet ederek kılması arasında ne kadar zaman farkı olabilir? On dakika namaza fazla zaman ayırsak neyimiz eksilir? Her şeye zamanımız gayet bol. Ama iş namaza gelince adeta vakit darlığına düşüp namazın kaşını gözünü yarar gibi namaz kılmak akıl kârımıdır? Nice boş şeylere, dünya ve ahiretimize faydası olmayan şeylere zamanımızı gayet cömertçe harcıyoruz ama iş hakkıyla namazı kılmaya gelince kendimize her türlü bahaneler buluyoruz. Secdede rahatımızı, huzurumuzu aramak varken neden başka şeylerin peşine düşeriz ki?

"Kıyamet gününde insanların ilk sorguya çekilecekleri amelleri namazdır. Allah (c.c.) **kulun namazlarını tam mı yoksa noksan mı kıldığına bakılmasını emreder. Eğer namazları tam ise sevabı tam olarak yazılır. Eğer** (farz) **namazlarında eksiklik varsa nafile olarak kıldığı namazlarına bakılmasını emreder. Şayet nafile namazları varsa, bunlarla farz namazların tamamlanmasını emreder. Sonra kul diğer amellerinden hesaba çekilir"**. (Tirmizî, Salât 306).

Kılmış olduğumuz namazların Cenab-ı Hakkın divanında kabul görmesi dileğiyle Allah'a emanet olunuz.

Prof. Dr. Ali AKPINAR

Huzura Yolculuk Namaz:

O'nun Huzurunda O'nunla Olduğunun Farkına Varmak

> *"Namaz dinin direğidir, müminin miracıdır, Müslüman'ın yolunu aydınlatan nurudur, kişi ile küfür arasındaki en büyük settir. Namaz mümin olmanın gereğidir, imanın pratiğidir."*

Namaz Nedir?

Namaz, Yüce Yaratıcının huzuruna çıkıp O'nun olduğumuzu göstermenin adıdır. **Namaz huzura varış, huzura çıkış, huzurda duruş, huzurda doluş, huzurda huzura eriş ve huzurdan hayata geliştir. O'nunla söyleşinin, O'na ait oluşumuzun göstergesidir namaz.**

Namaz **dinin direğidir, müminin miracıdır, Müslüman'ın yolunu aydınlatan nurudur, kişi ile küfür arasındaki en büyük settir. Namaz mümin olmanın gereğidir, imanın pratiğidir.**

Namazımızı geliştirmeliyiz. **En mükemmelini, Yüce Yaratıcıya en yaraşanını kılmaya çalışmalıyız.** Bunun için onu sürekli kılmalı, onu sürekli tanımalı, ona sürekli kendimizi vermeliyiz.

Namazı hissederek, özümseyerek, içselleştirerek, içtenlikle kılmalıyız. Biz onu layıkıyla kılarsak, o da bizi Allah'a layık kul kılar.

Namazı yaşamalı, namazı hayata taşımalı, hayata namazla bakmalı, namazdan alınan enerji ile hayatı yaşamalı, namaz hayatta yaşamalı.

Namaz, hayatı programlayan ibadettir. Günde beş vakit kılınan namaz, **yanlış yolda gideni frenler; uyuşuk, ihmalkâr olanı ise harekete geçirir, ona hız verir, haz verir.** Bu nedenle hayatımızı namazla programlamalıyız. Eskiler, **namaz vakitlerine göre iş ve buluşma saatlerini belirlerlerdi.** Onlara göre, vakit denince akla namaz vakti gelirdi. Onlardan birine, saat kaç diye sorulduğunda, rakamlarla cevap vermez, *saat tam vakit yahut vakit geçiyor, vaktin girmesine az kaldı gibi cevaplar verirlerdi.*

Namazla İlgili Ayet, Hadis Ve Özdeyişler

Namaz**, gözümün nuru, göz bebeğimdir.**

Bana şu dünyada sevdirilen üç şeyden biri de namazdır.

Namaz, **dinin direği/Adamlığın gereğidir.**

Namaz huzurda duruştur.

Namaz, **Yüce Yaratıcı ile buluşma ve O'nunla konuşma ânıdır.**

Kullar namaz kılın namaz, kılanlar yanmaz.

Ey kul, erteleme kıl namazını/Yarın kılarım diyenin kıldılar namazını!

Niçin Namaz Kılarız/ Kılmalıyız?

O'na muhtaç olduğumuz için.. O'nsuz olamayacağımız için.. **O'nun huzuruna çıkıp dolmaya ihtiyacımız olduğu için..** O'nun huzurunda huzura erdiğimiz için.. **Bunca nimetlerine karşı O'na şükrümüzü göstermek için..**

O'nun huzuruna çıkıp içimizi O'na dökebilmek için.. O'nunla iletişim kurup konuşabilmek için..

Tüm her şeyden kopup yalnızca O'nun olduğumuzu ispat etmek için.. **Eninde sonunda O'na döneceğimizi kendimize hatırlatmak için..**

O, bizi seviyor; sevgisini göstermek için bizi var etti, bunca nimetlerini bahşetti.. Biz de O'nu seviyoruz; **O'na olan sevgimizi göstermek için namaz kılar ibadet ederiz.**

Her Şey O'na Boyun Eğip Secde Ederken

Evrenin en şerefli varlığı insanın namaz kılmaması düşünülebilir mi?

Güneş doğup batarken, ruku ve secdelere kapanırken… Ağaçlar kökleriyle secdelerde, gövdeleriyle rukularda, dal, yaprak ve gölgeleriyle secdelere kapanıp O'nu zikrederken… Otlar bile, küçücük bedenle-

> ***Namaz, Yüce Yaratıcı ile buluşma ve O'nunla konuşma ânıdır.***
>
> ***Kullar namaz kılın namaz, kılanlar yanmaz.***
>
> ***Ey kul, erteleme kıl namazını/Yarın kılarım diyenin kıldılar namazını!***

20 asır tıpçıları, neredeyse her bir ferdi hastalıklı olan insanlığa yazacakları reçetinin başına namazı yazmalıdırlar. Zira nama, manen ve maddeten şifa kaynağı bir ibadettir. Ama biz onu, öncelikle Yüce Yaratıcımız emrettiği için, O, ibadete layıkıyla müstehak oluğu için kılmalıyız.

riyle O'na secde ederken… Kailatın efendisi insanın ruku, secde ve niyazdan geri kalması yakışık alır mı?

20 asır tıpçıları, neredeyse her bir ferdi hastalıklı olan insanlığa yazacakları reçetinin başına namazı yazmalıdırlar. Zira nama, manen ve maddeten şifa kaynağı bir ibadettir. Ama biz onu, öncelikle Yüce Yaratıcımız emrettiği için, O, ibadete layıkıyla müstehak oluğu için kılmalıyız.

Nasıl Namaz Kılmalıyız?

Önce Abdest

Mademki Yüce Yaratıcının huzuruna çıkacağız, o halde maddî ve manevî tüm kirlerden arınmalıyız önce. ***Abdest, bir arınma, hazırlanma, ısınma eylemidir. Elimizi yıkarken elimizle işlediğimiz günahlardan ve elimize bulaşan kirlerden.. Ağzımızla işlediğimi gıybet, yalan ve kötü söz gibi günahlardan.. Yüzümüzü yıkarken gözümüz ve yüzümüzle işlediğimiz günahlardan.. Başkalarına yüz suyu döküşlerimizden.. Harama bakışlarımızdan.. Başımızı mesh ederken, kötü düşünce ve kurgularımızdan.. Duyduğumuz kötü ses ve söz cürümlerinden.. Ayaklarımızı yıkarken, harama/günaha adım atışlarımızdan..*** *Tüm organlarımızla işlediğimiz bütün günahlardan ve onlara bulaşan tüm kirlerden arınarak bir abdest almalı önce.*

Sonra kıbleye yönelip huzura çıkıyoruz. Kıble, Ka'be'nin bulunduğu taraf. Ka'be, Allah'ın evi. Tabi ki sembolik anlamda. Oraya yönelmekle, O'na yönelmiş oluyoruz, O'na misafir oluyoruz, O'nun kutsal evinin konukları olarak O'nun huzuruna çıkıyoruz. Anlayan ve bu doluluğu yaşayana bu ne büyük bir saadet!

Fizikî olarak ne kadar uzağında olursak olalım gözlerimizin önünde Ka'be geliyor, gönlümüz O'na açılıp yöneliyor, Cenneti sağımıza Cehennemi solumuza alıyoruz.. Sanki ayaklarımızın altında Sırat köprüsü.. Ve ölüm Meleği hemen ardımızda bizim namazı bitirip selam vermemizi bekliyor.. Sanki son namazımızı kılıyoruz. İşte hep bu bilinç içerisinde namazı kılmak, namazı yaşamak, namazda olmak ve namazla dolmak.

Neveytü en üsalliye lillahi Teâlâ diyoruz. Yani niyet ettim Yüce Allah için namaz kılmaya. Evet sadece O'nun için, başka hiç bir kimse ve hiçbir gaye için değil. Zira biz, benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan, eşi ortağı olmayan Allah içindir[1] diyenleriz.

Ardından tekbirle O'nu anıyoruz ve O'nu büyüklüyoruz. Allahü Ekber. Allah, yegane büyüktür. Bununla tüm büyüklük taslayanların istikbarını yıkıyoruz ve yalnızca O'nun büyüklüğünü haykırıyoruz. Sadece dilimizle değil, tüm yüreğimizle ve davranışlarımızla

bunu ilan ediyoruz. Büyüksün büyük, büyüksün büyük.. Büyükler, senin yanında kalır küçük.. Artık bizi, O yegane büyük olan çekip çevirecek ve yönetecektir.

Tekbirle birlikte ellerimizin tersiyle dünya ve içindekileri, bizi O'ndan alıkoymak isteyenleri, O'nun dışındaki her şeyi, O'ndan başka tüm sevgileri ve sevgilileri, O'nun gayrisi olan tüm etkili ve yetkilileri arkamıza atıyoruz. Başlangıç tekbiri olan bu tahrime ile, O'nun huzurunda durmaya ve O'nun olmaya aykırı olan her şeyi kendimize haram/yasak kılıyoruz.

Peygamberimizin bize öğrettiği Sübhaneke duasıyla O'nu yüceltiyor, en anlamlı cümlelerle O'nu anıyor, tevhidi haykırıyoruz.

Ardından çekeceğimiz **Eûzü Besmele ile Yaratana sığınıyoruz, kovulmuş şeytandan ve tüm kötülük odaklarından.** Sonra O'nun rahmet ve merhametine güvenip dayanarak O'nun adıyla başlıyor, O'nun yardımına sığınıyoruz.

Kitabın anası, özü, önsözü, özeti olan Fatiha suresini okuyoruz, yahut o kutlu surenin mesaj yüklü ayetleriyle gönlümüzü ve beynimizi dokuyoruz. İçtenlikle okuduğumuz bu dualara meleklerle birlikte âmin diyoruz. **Neyi okuduğumuzu, neye ve kimlerle âmin dediğimizi fark ediyoruz. Çünkü o sure okunmadan, o sure ile donanmadan namazımız eksik olacak.** Onun için hakkını vererek Fatiha suresini okuyoruz.

Ardından Kitabımızdan bir başka sure yahut

> ***Neveytü en üsalliye lillahi Teâlâ diyoruz.*** *Yani* ***niyet ettim Yüce Allah için namaz kılmaya. Evet sadece O'nun için, başka hiç bir kimse ve hiçbir gaye için değil. Zira biz, benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan, eşi ortağı olmayan Allah içindir***[1] *diyenleriz.*

ayetlerle Yaratıcımızla söyleşimizi sürdürüyoruz. Kitabımızın Fatiha dışındaki sure ve ayetleriyle de irtibatlı olduğumuzu ortaya koyuyoruz.

Yeni bir tekbirle ruku'a varıyoruz. Tekbirler sürekli tekrarlanıyor namazın içerisinde. Her bir tekbirle yenilenip kendimize geliyoruz. **Her tekbir yeni bir uyarı ve yeniden kendine geliştir. Yalnızca O'nun huzurunda eğildiğimizi gösterirken, O'ndan başkasına yüzsuyu dökmeyeceğimizi de ilan ediyoruz.** O'na yakın olduğumuz bu halde **Sübhane Rabbiye'l Azîm diyerek O'nu büyüklüyor ve yüceltiyoruz, hem de tekrar tekrar.**

Semiallahü limen hamide. Hamdedenin hamdini işitir Allah, sözüyle irkiliyoruz. Çünkü bizim her söylediğimizi işittiği gibi O, şu andaki hamd ve şükrümüzü de işitmiştir. O'na göre, O'nunla konuştuğumuzun farkında ve söylediklerimizin doğrudan O'na çıkacağının bilincinde titreyip kendimize geliyoruz. **Elbette O, hamdleri işitir ve O'na yaraşır bir şekilde yapılan hamd ve şükürlerin karşılığını verir.**

O'nun bizi duyduğunu ve bizim O'ndan istediklerimizin gereğini yapacağına inanarak en anlamlı bir şekilde şöyle hamdediyoruz: **Allahümme Rabbenâ ve leke'l-hamd. Allahım, ey bizim Rabbimiz, tüm övgü ve senâları yalnızca Sana has kılarız. Sen nasılsan öylece Seni överiz ve inanırız ki Sen kendini övdüğün gibisin ve nasılsan işte öylesin.**

Bu anlamlı ifadeler karşısında, onların ağırlığı karşısında daha fazla ayakta kalamayarak yeni bir

Her tekbir yeni bir uyarı ve yeniden kendine geliştir. Yalnızca O'nun huzurunda eğildiğimizi gösterirken, O'ndan başkasına yüzsuyu dökmeyeceğimizi de ilan ediyoruz. O'na yakın olduğumuz bu halde Sübhane Rabbiye'l Azîm diyerek O'nu büyüklüyor ve yüceltiyoruz, hem de tekrar tekrar.

tekbirle yenilenebilir ümidiyle yerlere kapanıp secdeye varıyoruz. Kul olarak küçülebildiğimiz kadar kıvrılıp küçülüyor, küçüldükçe O'nun büyüklüğünü kavrıyor ve şöyle inliyoruz: *Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ. Sen ne yücesin Rabbim, Seni tesbih eder, Seni Sana yaraşmayan ayıp ve kusurlardan tenzih ederim.*

Secde kulun Rabbine en yakın olduğu andır, bu yüzden olabildiğince O'na yakın olduğumuz bu ânı uzatmaya çalışıyoruz, birinci secde ile yetinmeyip tekrar secdeye varıyor ve böylece kulluğumuzu pekiştiriyoruz.

Sonra ikinci rekat, yeniden Fatiha ve sure, tekrar ruku' ve yine secdeler. Ardından tahıyyataoturuyoruz. O'nun huzurundaki bu derli toplu oturuşumuzda Ettehıyyâtü duasını okurken Dilimiz, bedenimiz ve malımızla yaptığımız ibadetlerimizi Yüce Rabbimize sunuyoruz. Tıpkı Fâtiha suresinde **İyyake na'büdü ve iyyâke nesteîn duasını yaparken yalnızca Sana ibadet eder ve sadece Senden yardım dileriz dediğimiz gibi.** Önce kulluğumuzu sunuyor sonra O'ndan yardım diliyoruz. Sonra adeta canlı bir bağlantı ile Peygamberimizi selamlıyor ve onun selamımıza karşılık verişini ruhumuzda hissediyoruz. Bu coşku ile salavât dualarını okuyor, **Rabbenâ duasında iki dünya saadetine sevdalı olduğumuzu itiraf ederek selamla huzurdan ayılmak için izin talebinde bulunuyoruz.**

Sağa ve sola selam. **Selam barış ve esenliktir. Selâm, Allah'ın adıdır. Selâm, İslam demektir. Selam teslimiyettir.** Sağa ve sola selam, tüm her yana barış ve esenlik dilemek, her zaman ve her yerde O'na teslim olduğumuzu itiraf etmektir. **En önemlisi de namazın selam ile bitmediğini, selamla başladığını anlayabilmektir.** Çünkü huzurda dolma, yenilenme, tazelenme demek olan namaz ibadeti, kulu İslamî hayata hazırlayan ibadettir. Nitekim Şuayb peygamberin namazı, insanlara tevhidi haykırıyor, iyilikleri emredip kötülükleri yasaklıyordu. Şuayb'in kavmi bu tepkilerini şöyle dile getiriyorlardı: **"Ey Şuayb dediler, sana namazın mı emrediyor, babalarımızın taptıkları putlara tapmamamızı yahut mallarımız hususunda dilediğimizi yapmayı terk etmemizi..?"**[2] Evet, Şuayb'in namazı emreden etkin bir ibadetti. Hem Şuayb peygamberi çizgide tutuyor, hem de kavmini istikamete çağırıyordu. Demek ki namaz hem sahibini çekip çevirir hem de çevresindekileri. Zira namaz, sahibini kötülüklerden, ahlaksızlık ve taşkınlıklardan alıkoyan bir ibadettir. **"Kitaptan sana vahyedileni oku ve namazı da kıl. Çünkü namaz kötü ve iğrenç şeylerden men'eder. Elbette Allâh'ı anmak, en büyük ibâdettir. Allâh, ne yaptığınızı bilir."**[3] Ayetin Allâh, ne yaptığınızı bilir ifadesiyle sona ermesi de son derece anlamlıdır. Evet Allah nasıl namaz kıldığınızı iyi bilir. Siz de ona göre kılın namazı. Bu yüzden namazdaki coşku ve yoğunluk namazdan sonra hayata taşmalı, davranışlarımıza yansımalı ve çevremizi aydınlatmalıdır. Şimdi şu soruyu bir kez daha kendimize soralım: Namaz kılanlar olarak namazımız bizi ne kadar yönetiyor, hayatımıza ne kadar etki ediyor, çevremize kıldığımız namaz nasıl yansıyor?

> ***İyyake na'büdü ve iyyâke nesteîn duasını yaparken yalnızca Sana ibadet eder ve sadece Senden yardım dileriz dediğimiz gibi. Önce kulluğumuzu sunuyor sonra O'ndan yardım diliyoruz***

Bu soruların cevabı namazı ne kadar ikâme ettiğimizi yahut onu nasıl zayi/yok ettiğimizin de cevabı olacaktır. Kur'ân sürekli Namazı ikâme ediniz, Onu adamakıllı gereği gibi kılınız derken, namazı yok edenlerden bahseder: **"Onlardan sonra yerlerine öyle bir nesil geldi ki, namazı zayi ettiler, şehvetlerine uydular. Onlar kötülük bulacaklar/ Gayyayı boylayacaklardır."**[4] Zaten vahiyden kopan namazı terk eder, namazı terk eden şehvetin esiri olur. Şehvetin kölesi olmaktan kurtulan ise vahiyle tanışıp namazla buluşur. Namazı zayi' etme, bütünüyle onu terk etme yahut vakitlerine riayet etmeme cemaati terk etme ve namazı gereği gibi kılmama[5] olarak anlaşılmıştır.

Namazla O'na yaklaşanlara, O'nunla yakınlığı artıranlara müjdeler olsun!

Ve yazıklar olsun namazlarından gafil olanlara, namazı bir yük görüp bu konuda tembel davrananlara ve namazlarından bî haber olanlara.

Cehennemin Sakar ve Gayya vadileri de beynamazlara olsun!

Namazı gereği gibi kılanlara, namazda dâim olanlara ve namazın muhafızı olanlara da müjdeler olsun, Firdevs cenneti onlara özlem duyuyor.

Ve ey Müslümanlar! Peygamberimizin son anlarında yaptığı vasiyeti uygulanmayı bekliyor:**"Namaza.. Namaza dikkat edin. Ona gereken önemi verin ve özen gösterin!"**[6]

Kaynaklar
[1] 6 Enam 162.
[2] 11 Hûd 87.
[3] 29 Ankebut 45.
[4] 19 Meryem 59.
[5] İbn Kesîr, Tefsîr, III, 127-128.
[6] Râmûzu'l-Ehâdîs, II, 562/10.

KUVEYTTÜRK

Burhan Basın Yay.Eğt.Tur.Ltd.Şti.

İban No:
TR51 0020 5000 0008 2671 8000 01

Hesap No:
826718 - 1

Hz. Pîr Seyyid

Ahmed er-Rufai (k.s) den

Ey oğul! bilmiş ol ki **kul. Allah ile mahlükatı arasındadır.** Şayet **kul. Allah'ı bırakıp mahlukata yönelirse,** hakktan ayrılır. Böylece **terkedilmiş, mahrum ve perişan olur**. Şayet **mahlûkattan ayrılıp Allah'a yönelirse, Allah onu kendine yakınlaştırır. Kurbuna ulaştırır.** Eğer **Allah bir kulunu severse**, —Allah'a yakınlığı ve sevgisi nisbetinde—**ona hayır ve ihsanda bulunur.** Böylece **o kul. Allah'dan başka bir şeye aslâ iltifat etmez.** Çünkü, eğer **kul Allah'ın dışında bir şeye bakmış olsa, Allah bu yüzden onu cezalandırır ve bu şeyi onun üzerine bir vebâl olarak kılar.**

Görmüyor musun? muhakkak **şeytan kendi nefsine uydu** ve Ademe: **"Ben senden daha hayırlıyım"** dedi. İşte **bu yüzden Allah onu lânetledi.** Kârun ise, malının çok olmasına aldanıp: **"Muhakkak bu mal, bana ilmim sayesinde verildi"** demişti. **Allah bu yüzden onu da malı ve eviyle birlikte yerin dibine batırdı.** Aynı şekilde melekler tesbihlerini ve takdislerini görmeleri sebebiyle **"Yâ Rabbil biz seni noksan sıfatlardan tenzih eder ve kemâl sıfatlarla tavsif ederiz"** demişlerdi. Bu yüzden **Allah Teâlâ, Âdem'e secde etmelerini isteyerek onları imtihan etmişti.** Aynı şekilde **"ben"** diyen herkese Allah Teâlâ: **"Hayır! bilakis "ben"** kelimesini kullanmak yoktur demiş ve **"ben" diyenleri esfel-i sâfilin derecesine düşürmüştür. Her kim de "sen" demişse, Allah onu illiyyün'un en üst derecesine yükseltmiştir.**

Abdullatif ACAR

İnsan Başıboş Değildir, İmtihandadır

> ***"İnsanlar arasında öylesi vardır ki yamacın kenarında Allaha kulluk eder. Eğer işleri iyi giderse hoşnut olur. Fakat sınav amaçlı bir sıkıntı ile karşılaşırsa yüz geri eder, sırt çevirir. Böylesi hem dünyayı hem ahireti kayıp eder ki, işte apaçık hüsran budur."(37)***

İnsan kendisine dönüp baktığında hep niye yaratıldığının sorularını soragelmiştir. Düşünüp Rabbini bulanda olmuş, geliş gayesini basit ve geçici bir yaşam şeklinde yorumlama hatasına düşenlerde bulunmuştur bu gök kubbe altında. İmtihan ya! Varlık içerisinde ki hakikatleri görmeme çabasında olanlarda çıkıyor elbette ki. Cahil, zalim, hidayet yoksunu, delalet müptelası insan kendisini sokmak istemiyor yükün altına. Hakikatten nasipsiz olup, üflemekle güneşi söndürmeye uğraşanlara da rastlıyorsunuz. Koskocaman şu kâinat içerisinde cisim olarak bir zerrecik yer bile işgal edemediğimiz halde, kâinatın özü ve özeti olan insanın, şerefini muhafaza edip, imtihanı kazanabilmenin, ancak niye yaratılmış olduğumuzu okumaktan ve onun gereğini yerine getirmekten yani iman ve o imanın gereği olan amel etmekten geçtiğini bilmeliyiz. Akıl ve irade sahibi insanın en önemli özelliği düşünebilmesidir. Tefekkür, insanı halikı Zülcelâlle buluşturan en kestirme yoldur. Yeter ki akıllar bulandırılmış olmasın. İradeler başkalarının cüzi iradesine de-

ğil Yaratıcının külli iradesine bağlansın. Allah düşünmemizi istiyor, Kuranın gösterdiği aydınlık yolda yolumuzu bulmamızı murat ediyor. Bir düşünelim bakalım:

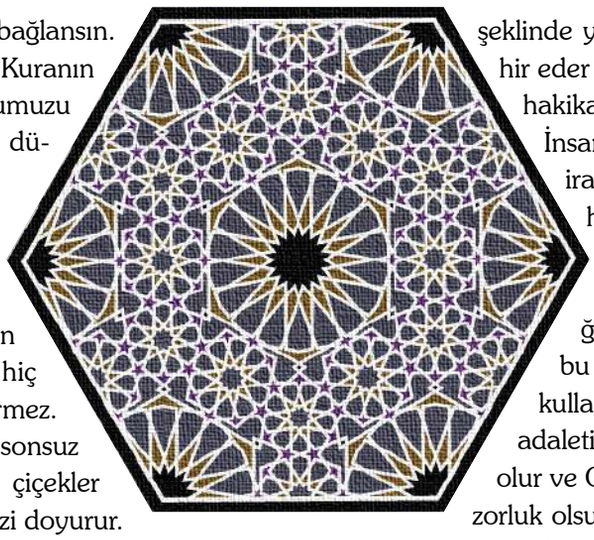

"Yarın işimi halledeceğim, hele bir sabah olsun da bakalım" derken güneşin doğmayacağını hiç kimse hayalinden dahi geçirmez. Çünkü güneş bir memurdur sonsuz kudretin elinde. Bahar gelir; çiçekler gözümüzü, meyveler midemizi doyurur. Gece bir yorgan misali üzerimize örterken istirahatimizi temin eder. Beygire yük yüklediğinizde itiraz etmez. Sığır, yaptığı sütü ikram etmede isteksiz davranmaz. Daha birçok mahlûk insana karşı görevlerini yerine getirmek için yarışır bir birleriyle. İnsan eşrefi mahlûk iken başıboş mudur, gayesiz ve anlamsız mıdır? Elbette ki hayır! **"İnsan kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder"**[1] buyuran Rabbimiz yine başka bir ayeti kerimesin de **"Ben cinleri ve insanları bana ibadet etsinler diye yarattım"**[2] buyurarak insanların imtihandaki sorusunu belirliyor, görevini tayin ediyor.

Dağların bile taşımak istemediği sorumluluğun büyüklüğü üzerimizde. Onun için **Müslüman dağlardan da büyük, nice sıkıntı ve belalardan daha kavi olmalı. Büyük insanın davası da büyüktür, davası büyük olanın derdi de, sıkıntısı da büyüktür.**

Yüce Allah buyuruyor ki:

"Nasıl davranacağınızı görelim diye sizi hem kötülükle, hem de iyilikle sınavdan geçiririz. Sonunda bize döneceksiniz."[3] Gerçek hüküm ve hikmet sahibi Allah, ezeli ve ebedi ilmiyle kimin kazanacağını kimin kayıp edeceğini bilir elbette ki. Ancak, insan bilmez. Allah, insanın kaderini kaza şeklinde yine onun cüzi iradesiyle teşhir eder dünya meydanında. Yaratılış hakikatini gören ve kendini bilen İnsan, o zaman anlar ancak cüzi irade tokmağıyla, Allah'ın merhamet kapısı dövüldüğünde o kapının açılacağını ve imtihanda başarı elde edileceğini. Sorumluluk sahibi insan, bu imtihanla iradesini nerede kullandığını gördüğünde Allah'ın adaletinin tecellisine yakinen şahit olur ve O Halkı-ı Zülcelal in insanlara zorluk olsun diye değil, hidayet rehberi olsun diye kuranı Mübin'i gönderdiğini anlar, imtihanlardaki hikmetleri okuyarak. Nihayet, büyük bir teslimiyet ve bağlılık içerisin de:

"Hak şerleri hayreyler,
Zannetme ki gayr eyler,
Arif olan seyreyler,
Görelim Mevla'm neyler neylerse güzel eyler. [4] diye mırıldanır büyük bir aşk ve muhabbetle.

"...Bazen hoşunuza gitmeyen bir şey hakkınızda iyi olabilir ve yine hoşlanmadığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Allah bilir ama siz bilemezsiniz bu gerçekleri"[5] insan bilemediğinden bu gerçekleri, her şeyi görünüşleriyle değerlendirme hatasına düşer, tabi tutulduğu imtihanların arkalarındaki hikmetleri okuyamadığından yanılır; günah ve isyanlara dalar. Kayıtsız ve şartsız bir teslimiyeti, irademizi devre dışı bırakmadan gösterdiğimizde Rabbimize, hiçbir şey bize zarar veremez. Nasıl ki insan deryada kendisini serbest bırakırsa selamete kavuşur, aynen bunun gibi **Allah'a bir insan teslim olursa Allah da onu yalnız bırakmaz.**

Nimeti belaya, belayı nimete döndüren insanın bizzat kendisidir, imtihan karşısında ki teslimiyeti ve duruşudur. Nimetler karşısında

Yüce Allah buyuruyor ki:
"Nasıl davranacağınızı görelim diye sizi hem kötülükle, hem de iyilikle sınavdan geçiririz. Sonunda bize döneceksiniz."[3] Gerçek hüküm ve hikmet sahibi Allah, ezeli ve ebedi ilmiyle kimin kazanacağını kimin kayıp edeceğini bilir elbette ki.

"...Bazen hoşunuza gitmeyen bir şey hakkınızda iyi olabilir ve yine hoşlanmadığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Allah bilir ama siz bilemezsiniz bu gerçekleri"[5]

şükreder şükrümüzün gereğini yerine getirir kazanırız. **Bela ve musibet karşısında sabreder yine kazanırız.**(6)

Nelerle İmtihan Olmuyoruz ki

Evet, imtihanlar farklı olmasının yanında Kimse muaf değildir bundan. Herkesin durumuna, konumuna ve talebine göre sorular hazırlanmış. Adili mutlak olan Allah, kimisini zenginlikle imtihan ederken kimini fakirliğin zorluklarına muhatap ederek imtihana tabi tutmuştur. Kimi sağlıklıyken imtihandadır, kimi hastalık halindeyken. Kimi makam mevkiinin baş döndürücülüğüyle emanete riayette sınanır; adaletle, mesuliyetle denenir. Kimisi, sıradan bir görevle istihdam edilirken, o görevin artı ve eksileriyle kazanması istenir. Her halükarda imtihandayız unutmayalım! **"Hepiniz çobansınız hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Devlet reisi de çobandır ve sürüsünden sorumludur, Erkek ailesinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur, kadın kocasının evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Hizmetkâr efendisinin malının çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Netice itibariyle hepiniz çobansınız ve güttüğünüz sürüden sorumlusunuz."**[7] buyuran Peygamberimiz(s.a.v.), herkesin mutlaka sorumluluk alanı olduğunu bildirerek insanın kendisine emanet edilen her şeyle imtihanda olduğunu bildirmiştir.

İnsanlardan ayrı yaşamayı mümkün kılmadı Yüce yaradan, herkesle ilişkiyi mecburi ve zorunluluk olarak takdir etti ki herkes bir başkası için imtihan edilmiş olsun. Öyle ya birisi evladıyla imtihan edilir. Belki o evlat doğduğunda müjdeler verilmiştir kendisine, hayatının en sevinçli günü diye not düşer, en önemli bir yere doğumunun tarihini atar unutulmasın diye. Sonra onu doğuracağıma taş doğursaydım diye pes eder, o koskocaman zor soru karşısında. Yani **evladın yokluğu da imtihan, varlığı başka bir imtihandır. Diğeri eşiyle imtihandadır.**[8] **"severek evlendik"** der, ancak severek Allah onu, ona imtihan vesilesi olarak tayin etmiştir, bilemez ya da bilmek istemez. **Ev alırken evin büyüklüğünü ve güzelliğini hesap edip, komşunun hak ve hukukunun büyüklüğünü hesap edemeyenlerde kayıp etmiştir.**[9] İyi geçimli komşunuz olsa da o aç ise tok yatamazsın. **Allah, duyarlılığını ve hissiyatını mümin kardeşlerinle ve komşunla test edebilir. Hissetmediğinde kardeşlerinin açlığını, duymadığında onların iniltisini, kayıp edenlerden olursun.**[10] **Hele birde komşunun eziyetlerine ve kötülüklerine rağmen, büyük ve olgun bir insan şefkatiyle ona iyilik edebilme erdemliliğini yakalamak zor mu zor bir imtihandır.**[11] Ancak imtihan dedik zor sorusu da olacak kolayı da. **Zor olanı başardığında hem derecen yükselir hem mükâfata nail olursun hem de insanları kazanır, onların gönüllerine girersin.**

Peygamberimiz(s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyuruyor: **"Kul, Allah'ın kendisi için takdir ettiği dereceye ameli ile ulaşamazsa Allah, onun canına, malına veya çocuğuna bir musibet verir, o**

da bunlara sabrederse, böylece Allah'ın kendisi için takdir ettiği mertebeye ulaşır."(12)

Zalimle imtihan zordur, ancak **mazlumla imtihanda kolay değildir. Zalimin karşısında boyun eğmek, zilleti kabul etmek, değildir sabır. Sabır, mücadeleye devam etmek ve haksızın karşısına dikilip hakkı haykırmaktır.**(13) **Müslüman, düşmanından ilimde, fende, teknolojide geri kaldığında, aklını iradesini başkalarına ipotek ettirdiğinde hep kayıp edenlerden olur.**(14) **Mazluma kavli dua ederek yetinmek eksik anlamaktır onun üzerimizde ki hakkını.**(15) imtihan hangi şartta, hangi konumda hangi isimde olursa olun, soruyu iyi okumalı ki cevabı eksiksiz verilmiş olunsun. Bir haksızlık gördüğünde gücün yeterse onu elinle düzeltmelisin, buna gücün yetmese dilinle müdahale edersin, buna da gücün yetmese o şeye taraf olmadığını gösterir kalbinle buğz edersin. Buda, imanın en zayıf noktasıdır.(16)

Bazen fakirle imtihan, yetimle imtihanda ağırdır. Kapın çaldığında bir fakir yetim ve öksüz tarafından **"hadi başka kapıya ya da Allah versin"** derken Allah'ın senin elinle vermek istediğini unutursun, vermenin üstünlüğünü itersin elinin tersiyle. Ve kayıp edersin.(17) Soru zor değil aslında, yapman gereken belli; peygamberinin sana gösterdiği kural. Yani geleni boş döndürmemek(18) imtihan, sadece evlatla değildir. Bazen ana babayla imtihanda da, her şeye rağmen onların haklılığı üzerine yüklendiğinden zorlanırsın, onlara **"öf"** bile dememenin mücadelesini verirsin, ağzına bir söz gelir basit zannedersin kırılmalarına sebep olur kayıp edersin.(19)

Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyuruyor:

"Kul, Allah'ın kendisi için takdir ettiği dereceye ameli ile ulaşamazsa Allah, onun canına, malına veya çocuğuna bir musibet verir, o da bunlara sabrederse, böylece Allah'ın kendisi için takdir ettiği mertebeye ulaşır."(12)

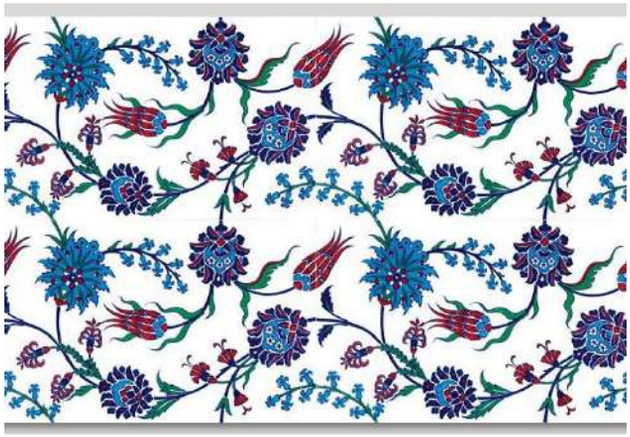

İmtihan, sadece düşmanla da değildir. Dostun dostla imtihanı da söz konusudur. Biri birisinden ya zordur veya kolaydır. Aslında kazanmak, imtihanların zorluğundan değil, insanın anlama ve uygulayabilme kabiliyetiyle alakaladır. Dostun dostluğuna layık olmaya çalışırken kılı kırk yarmalı, bütün davranışlarında dikkatli olmalı, onun derdini derdin, sevincini sevincin bilmelisin. Dosta vefa gereklidir. Düşmanın da kendisine değil yaptıklarına düşman olmalısın. Yani insanla olan dostluğunla hatalara olan düşmanlığını ayrı tutmalısın. Çoğu zaman buradaki ayrımı yapamaz, sapla samanı bir birine karıştırırız. Mümin hem kendi hayatını hakkın razı olduğu şekilde inşa etmek, hem de başkalarının hayatıyla ilgilenmek mecburiyetinde. Cezalandırmak değil müminin gayesi, cezayı hak edecek davranışlardan insanları uzaklaştırmaktır. Sana düşmanlık eden, eline düştüyse de ona karşı tutumun af etme şeklinde olmaz yada kötülüğe iyilik etmek şeklinde değil de, kötülüğe kötülükle karşılık verme şeklinde olursa nefisin ve enaniyetin kalemiyle işaretlendiğinden kayıp etme adını alır sorunun neticesi. imanın kulağa üflediği sesle kuranın verdiği tiyoyla merhamet ve sevgi kalemiyle işaretlenirse de **"kazandın"** diye yazılır sonuç tutanağına(20) Olduğu gibi görünenle, göründüğü gibi olanla imtihan belki kolaydır ancak iki yüzlü davranan, dost görünen düşmanla zordur. Akrabayla imtihan daha başkadır, onlarla karşı birçok görevler söz konusudur. Sila-i rahimi kestiğinde Allah'ın merhametinin önünü kapatmış olur daha bu dünyada bir çok cezaya müstahak hale gelir kayıp etmenin acısını hissedersin.(21) **Küsenle barışmak gelmeyene gitmek vermeyene vermek, imtihanın zor olan sorularıdır.**(22) **Müslüman kardeşlerinle imtihan ağır mı ağırdır. Çünkü o kardeşlik Allah'ın kabul ettiği, ilan ettiği bir kardeşliktir.**(23) Bunda ihmalkârlık olmaz, unutma, görmeme, asla mazeret kabul edil-

> ***"İnsanlar, sırf inandık demekle; hiçbir sınavdan geçirilmeksizin, bırakılıverileceklerini mi sanıyorlar. Biz onlardan önceki kuşakları sınavdan geçirdik bu sınav ile Allah, doğru sözlüler ile yalancıları kesinlikle belirliyecektir."***(26)

mez. Bu kardeşlikte miras bölmek vardır acıları paylaşıp azaltarak, sevinçleri paylaşıp çoğaltarak, Kendin için istediğini kardeşlerin içinde isteyerek hatta onları kendine tercih ederek. Belki bir Ensar fedakârlığıyla neye sahipsen kardeşinle paylaşmak gereklidir.(24) Muhacirsen, bana pazarın yolunu göster diye başkalarına muhtaçlıktan kurtulma isteğiyle, almanın zorluğunu aşıp verebilmenin yamaçlarında kazanmak vardır. Bir vücut gibi olmak, ayrı yerler de bulunulsa da farklı isimlerde farklı ırklarda farklı kabilelerde olunsa da bir binanın tuğlaları gibi bir arada olmayı başarabilmektir kardeşlerinle imtihan.(25)

Müslüman'ın İmtihanı

İnsan doğarken Müslüman olarak doğuyor ancak Müslüman kalması yine imtihanda başarılı olmasına bağlıdır. Yani kalben tasdik ve dil ile ikrar şeklinde irade beyanı gereklidir. Bununla da bitmiyor elbette ki, çünkü **"inandım"** demek, sıkıntılara talip olmak demektir. Aslında bu talep Allah'ın rızasına olan taleptir. Kur'an'ı Mübin, müminin asıl sorumluluğunun **"inandım, kabul ettim"** dedikten sonra başladığını bildiriyor.

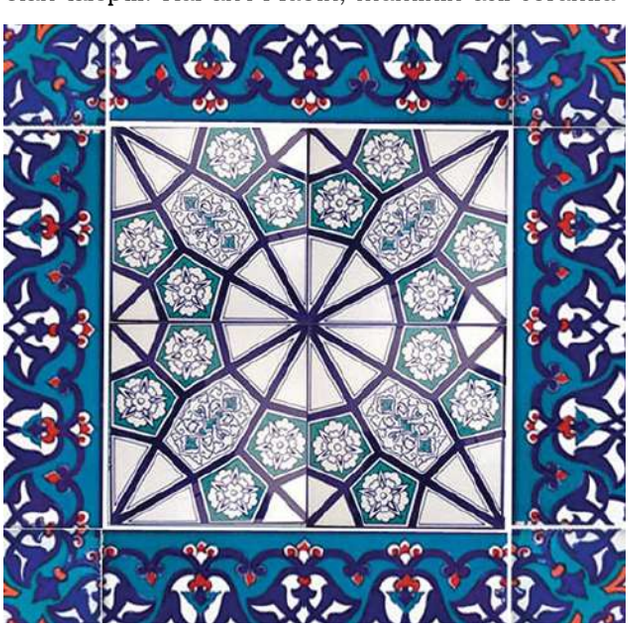

"İnsanlar, sırf inandık demekle; hiçbir sınavdan geçirilmeksizin, bırakılıverileceklerini mi sanıyorlar. Biz onlardan önceki kuşakları sınavdan geçirdik bu sınav ile Allah, doğru sözlüler ile yalancıları kesinlikle belirliyecektir."(26)

İmanda sadakat, samimiyet denenerek meydana çıkar; nasıl ki altın, gümüş madenleri eritilip cürufundan ayıklanıp saflığına ulaşılırsa, insanda imtihanda, nefsinin kötülüklerinden ve düşmanlıklarından temizlenir ve fıtratına uygun bir hale getirilir. **"Müslümanın başına gelen her dert, keder, üzüntü, eziyet, sıkıntı, hatta**(bedenine) **batan bir dikenle Allah**(o kulun) **bir hatasını siler"**(27)

İmtihanlar insanın imanının denendiği sahalardır, ispat alanlarıdır. İyiyle, kötünün, Müslümanla, gayri Müslim'in, samimi olanla samimi olmayanın, vefakârla vefasızın, müminle münafığın eleğidir imtihanlar. Allah, bu imtihan ölçüleriyle Salihleri, abitleri, muhlisleri, müminleri ayırır. Ve şöyle buyurur:

"Andolsun ki içinizden cihat edenlerle sabredenleri belirleyinceye kadar ve söylediğiniz sözlerin doğru olup olmadığını açıklayıncaya kadar sizi imtihan edeceğiz."(28)

İmtihanlarla müminlere dokunarak Allah, söylenen sözlerin doğruluğunu test eder; insandaki gayreti, samimiyeti görmek ister. Sözle eylem arasındaki müspet fark insanın asliyetidir. İmanın kadar amelin vardır; amelin kadar samimiyet sahibisindir. Dertler ve sıkıntılar karşısında duruşun, teslimiyetin yani **"müslümanlığının"** göstergesidir. Sabırsızlıkla hiçbir imtihan insanı neticeye ulaştırmaz. Sabır müminin silahıdır. Sabır silahını, şükür kalkanını kuşanmadan istiğfar zırhını giymeden ne müminlik isbat edilir nede imtihanda başarı ede edilir.

Kayıtsız Ve Şartsız Bir Teslimiyet Gereklidir

Yüce Rabbimiz bir ayeti kerimesinde şöyle buyuruyor:

"And olsun ki biz biraz korku, açlık, mallardan canlardan ve ürünlerden biraz azalma (fakirlik) **ile imtihan eder, deneriz.** (Habibim)**sen sabırlı davrananları müjdele işte o sabredenler, kendilerine bir bela gelip çarptığı zaman, biz Allah**(ın kazasıy) **la varız. Biz ona döndürüleceğiz derler. İşte Rablerinden bağışlanmalar, merhametler hep onlaradır. Ve yalnızca onlar hidayete erenlerin ta kendileridir."**(29)

Başka bir ayeti kerimede ise:

"Biliniz ki mallarınız ve çoluk çocuğunuz birer denenme aracıdır. Allah katında ise büyük bir mükâfat vardır"(30) buyuruluyor.

Ne fakir olan daima fakir kalır ne zenginliğin devamı garanti altındadır. İflas insan içindir elbette ki. Ancak asıl olan, yarın huzuru mahşerde iflas edenlerden olmamaktır. Evladı iyalde övünme sebebi değildir. makam mevki şan şöhrette geçicidir. Her yeni durum bir önceki durumun bir şekilde imtihanıdır. Allah, sahip olduğu kulu üzerinde hükmünü icra etmekte, hikmetlerini işletmekte. Biz o hikmetleri okumaya çalışmalıyız. Biz okuyup yaşamakla görevliyiz. Bazen doğrudan kuranı okur ondan besleniriz. Bazen onun aydınlığında hayatı okuruz. Resulüllah'ın hayatını bir kulun penceresinden, kuran diye okuruz. Başımıza gelenleri okuruz gelecekleri okuruz. Okuduğumuzu

> ***"Andolsun ki içinizden cihat edenlerle sabredenleri belirleyinceye kadar ve söylediğiniz sözlerin doğru olup olmadığını açıklayıncaya kadar sizi imtihan edeceğiz."***(28)

Rabbimizin ismiyle okuruz, onun verdiği gözle görürken, onun verdiği hisle dokunurken, yine onun verdiği akılla düşünürüz. Onun verdiğiyle ona muhalefet etmeyiz. Onun koyduğu program ve müfredata uyduğumuz da İşte o zaman her okuduğumuz bizi Rabbimize yaklaştırır.

Dünyada bir şeyler elde etmek adına bile sabır olmazsa olmaz şart olduğuna göre elbette ki ahireti kazanmak, ebedi huzur ve mutluluğu elde etmek için de sıkıntı çekmek, dertlere muhatap olmak, bela ve musibetlerle yaka paça mücadele etmek gereklidir. Sabredenle isyan eden, teslim olanla olmayan, sorumluluğun gereğini yerine getirenle getirmeyen bir olmaz. Ancak insana çalıştığının karşılığı verilir.

"Yoksa siz, Allah içinizden cihada katılanları belli etmeden ve sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete gireceğinizi mi sandınız"(31) buyuran Rabbimiz cenneti kazanmanın kolay olmadığını bildiriyor. Peygamberimizde: **"Cennetin önü hoşlanılmayan şeylerle cehennemin önü de şehvetlerle çevrilidir."**(Buhari, Müslim)Buyurarak imtihanlara muhatap edilmeden kazanmanın olmayacağına işaret ediyor.

Tercih insana bırakılmış, insan ya bu dünyada yan gelip yatacak, nefsin kulu kölesi olarak hayat geçirecek, ahiretten nasibi olmayacak ya da ölçülü ve tutarlı bir hayat sürerek yaratılış gayesini esas alacak, bunu yaparken bütün zorluklara göğüs gererek hakkın rızasına kavuşup, ebedi âlemini kazanacak ve ahiret nimetleriyle buluşacak. Yine rabbimiz "(Bu nimetler) **Ey Rabbimiz, iman ettik, bizim günahlarımızı bağışla, bizi ateşin azabından koru diyen, sabreden, dürüst olan, huzurda boyun büken, hayra harcayan, seher vaktinde**

Bir ayeti kerimede ise:

"Biliniz ki mallarınız ve çoluk çocuğunuz birer denenme aracıdır. Allah katında ise büyük bir mükâfat vardır"[30] buyuruluyor.

Allahtan bağış dileyenler içindir."[32] buyurarak Sabretmenin önemine vurgu yapmış, müminde bulunması gereken istikametin ibresini göstermiştir. İşte o gösterilen yolda yürüyen müminler için daha nice müjdele söz konusudur.

Öyleyse bulunduğumuz ortama itiraz etmek yerine, bu durumda ne yapmalıyım diye düşünmektir kazanmak. Çünkü Allah Kuluna vermek istediği mükâfatı kulunun davranışına göre, sabrı ve tevekkülü neticesinde vermektedir.

Peygamberimiz fırsatı değerlendiremeyenlerin kazananları nasıl imrendiklerini şöyle anlatır:

"Dünyada sıkıntı çekmeyenler, kıyamet gününde dünyada iken belalara sabredenlerin kazandıklarını gördüklerinde isteyecekler ki, keşke dünyada derilerimiz parçalanmış olsaydı da onlar gibi sevap kazanmış olsaydık"[33]

"...(Bir işe) azmettin mi artık Allah'a güven, çünkü Allah, tevekkül edenleri sever. Eğer Allah size yardım ederse, artık size yetecek (bir kuvvet)yoktur. Ve eğer sizi yüz üstü bırakırsa ondan sonra artık size yardım edecek kim vardır? Müminler Allah'a güvensinler"[34]

Daha nice güzellikler söz konusu yeter ki sabır tevekkül ve teslimiyette bir gevşeme olmasın. İdeal bir mümin kendisine reva görülene kendini kaptırmak yerine, verenin rızasını hedefe koymalı ve Allah'a güvenip Onun mükâfatını murat etmeli. Mümin olayların karşısında eriyen biten yok olan değil, her şeyi kendi lehine döndürmesini bilendir.

Dağlar kadar altınla bir kerpiç arasında fark olursa insanın gözünde, o insan, Rabbine değil altına değer vermiş demektir. Hâlbuki varlık devamlı olmadığı halde Allah'ın lütfu ve ikramı devamlıdır. Hayat nasıl olsa geçicidir; zenginde gelip gitmektedir, fakirde ecel köprüsünden. Önemli olan gittiğimiz asıl yurdumuzda ne ile karşılaşacağımızdır.

Evet, biz Ondan geldik Ona döneceğiz. O Halıkı Zülcelal, hiçbir şeyin sahibi olmadığımız halde, çok şeyleri bizlere bahşetti. Biz, onun kulu ve kölesi olduğumuza göre hangi şey üzerinde hak iddia edebiliriz. Varlığın sarhoşluğuna kapılanlar; padişahın koltuğunda oturmakla kendisini padişah zanneden hizmetçiden daha ahmaktır. Biz, yeryüzünde Allah'ın halifesi, dininin temsilcisiyiz. Verilen her şey onun dinini yaşamak ve yaşatmak içindir. Yani hiçbir nimet kendi süfli arzularımız için verilmedi.

Bakışlar güzel olunca çirkin görünene değil o çirkinin arkasındaki hikmete yoğunlaşır mümin. Gaye sebepler değil, sebeplerin kazandırdıklarıdır. İnsanın mükâfatı talip olduğu derecenin büyüklüğü oranındadır. Onun için, **"insanların en çok dert göreni, peygamberlerdir. Sonra Salihler, sonra da derece derece insanlar; kişi dindeki durumuna göre sınanır, eğer dindeki hali güçlü ise belası artırılır, dini bağı zayıfsa belası da hafif olur. Kişi belalara o kadar uğrar ki sonra yeryüzünde günahsız biri olarak yürümeye başlar."**[35]

Yüce Rabbimiz:

"Elinizden çıkana, kayıp ettiğiniz şeylere üzülmeyesiniz ve Allah'ın verdiği şeylere sevinip şımarmayasınız"(36) buyurarak ne yokluğun karamsarlığıyla kayıp edenlerden nede varlığın şımarıklığıyla zarar edenlerden olmamamız için bizleri uyarmıştır.

Evet, İnsan varlık içerisinde çoğu zaman kayıp eder, makam mevki onu, benliğin çıkmazlarına sürükler, evladı ıyal övünmeye sevk eder. Şan şöhret kibir ve böbürlenme duygusunu körükler. Sağlık ve sıhhat şeytani ve nefsani taraflara meylettirir. İnsan aciz ve güçsüzdür, ancak böyle durumlarda çoğu zaman bu eksik tarafını düşünemez olur; sahip olduklarıyla ilgili kendine pay çıkardığından hep kayıp eden yine insan olur. Bundan dolayıdır ki varlığın imtihanı yokluğunkinden daha zordur. Kul acizliğini bildiğinden kulluğunu hatırlar ne olduğunu unuttuğunda kul olduğunu da unutur.

Kazanmak, Allah'a Bağlılığın Oranındadır

Evet, öyle insanlar vardır ki adeta Allah'a bağlılıkları pamuk ipliğiyledir. Hafif dokunsan bir çocuk gibi feryadı figan eder. Bir esintide, fısıltıda Kendini bırakı verir; düşünmeden konuşur, anlamadan harekete geçer. İşlerinin iyi gitmesi onu hoşnut ettiği gibi, istediği gibi gitmemesi de yüzünün asılmasına sebep

olur. Bir adım öteyi görmekten mahrum, bilgiden yoksun, cahil ve aceleci olan insan, anlık menfaatleri "kar" olarak, geleceği "daha gelmedi" ihmalkârlığı içerisinde değerlendirir. Ne varlık içerisinde asıl huzuru yakalar ne yokluğun içerisinde tutunacak dal bulabilir. Dünyasını da kayıp eder ahiretini de… Yüce Allah buyuruyor ki:

"İnsanlar arasında öylesi vardır ki yamacın kenarında Allaha kulluk eder. Eğer işleri iyi giderse hoşnut olur. Fakat sınav amaçlı bir sıkıntı ile karşılaşırsa yüz geri eder, sırt çevirir. Böylesi hem dünyayı hem ahireti kayıp eder ki, işte apaçık hüsran budur."(37)

Allah, senin istediğin gibi değil, kendi istediği gibi senin hayatını şekillendirmek istiyor. Çünkü Allah seni senden daha iyi biliyor, senin kendini sevmediğin kadar o seni seviyor, kendine merhamet etmediğinden çok a O sana merhamet ediyor. Peygamberimiz bile **"Rabbim beni göz açıp kapayıncaya kadar bile nefsimle baş başa bırakma"** diye dua etmiyor mu?

Allah bizi, bize bırakmasın imtihanda başarılı olan kullarına ilhak, rızasına nail eylesin. Bize hem dünyada hem de ahirette iyilikler ihsan eylesin. (âmin)

Peygamberimiz fırsatı değerlendiremeyenlerin kazananları nasıl imrendiklerini şöyle anlatır:

"Dünyada sıkıntı çekmeyenler, kıyamet gününde dünyada iken belalara sabredenlerin kazandıklarını gördüklerinde isteyecekler ki, keşke dünyada derilerimiz parçalanmış olsaydı da onlar gibi sevap kazanmış olsaydık"(33)

Kaynakça

1- (kıyame,36) **2-** zariyyat,56 **3-** (Enbiya,35) **4-** (İbrahim H Hazretleri) **5-** (Bakara,216) **6-** (Müslim, Züht, 13 no:60) **7-** (Buhari, Müslim, Ebu Davut, Tirmizi) **8-** (İbni Mace ,Nikah 597;- Nisa34-Nur,31) **9-** (Buhari Edep,28-Müslim, Bir,140-141) **10-** (Haysemi Mecmaüdzevaid) **11-** (Ahkaf,35-Taha,130-Rum,60) **12-** (Ahmet b. Hambel, c.1,s.272) **13-** (Tirmizi, Fiten,13-İbni Mace Fiten,20) **14-** (Enfal,60) **5-** (Buhari,Mezalim,3-Müslim,-Birr,58) **16-** (Müslim,70) **17-**(Münafikun,20-Zariyat,51) **18-** (Duha,10-Tirmizi, züht,70) **19-** (İsra,23-Müslim, bir9) **20-**(Araf,199- Fussilet,34-Buhari Müslim,) **21-**(Nahl,90-Ebu Davut,edep) **22-**(Cibril hadisi) **23-**(Hucürat,10-Ali imran,103) **24-**(Kasas,77) **25-**(Buhari, salat,88,ı,123; Buhari edep,27) **26**(Ankebut,3-4) **27-**(Buhari, Merda, 1/5641; Müslim, 6568) **28-**(Muhammed,31) **29-**(Bakara,-155-157) **30-**(Enfal,28) **31-**(Ali İmran, 142) **32-**(Ali imran,16-17) **33-**(Tirmizi, Züht, 59/2402) **34-**(Ali İmran,159-160) **35-**(Tirmizi Züht,48/2561, İbni mace, 4023) **36-**(Hadid,23) **37**-(Hac,11)

Ubeyd FAKİRULLAH

Kibâr-ı Kelâm

(Ehlullahın Dilinden...)

Sakınılması Gereken Dört Kötülük

وَعَنْ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ اَرْبَعَةٌ قَبِيحٌ وَلٰكِنَّ اَرْبَعَةً مِنْهَا اَقْبَحُ؛ اَلذَّنْبُ مِنَ الشَّابِّ قَبِيحٌ وَمِنَ الشَّيْخِ اَقْبَحُ، وَالْاِشْتِغَالُ بِالدُّنْيَا مِنَ الْجَاهِلِ قَبِيحٌ وَمِنَ الْعَالِمِ اَقْبَحُ، وَالتَّكَسُّلُ فِى الطَّاعَةِ مِنْ جَمِيعِ النَّاسِ قَبِيحٌ وَمِنَ الْعُلَمَاءِ وَالطَّلَبَةِ اَقْبَحُ، وَالتَّكَبُّرُ مِنَ الْاَغْنِيَاءِ قَبِيحٌ وَمِنَ الْفُقَرَاءِ اَقْبَحُ

Hikmet ehli bazı Zâtlar buyurmuşlardır ki;

"Dört şey vardır ki bunlar çirkindir. Fakat dört şeyde vardır ki bunlardan daha çirkindir."

"Gençten sadır olan günah çirkindir ancak yaşlıdan daha çirkindir."

"Halktan birinin (ahiretini unutacak derecede) **dünya ile meşgul olması çirkindir, Alimin meşgul olması daha çirkindir."**

"Tüm insanların Allah'u teala'ya itaat noktasında tembellik yapmaları çirkindir, Alimlerin ve ilim yolunda olan talebelerin tembelliği daha çirkindir."

"Zengin olan bir kimsenin kibirlenmesi çirkindir, fakirin kibirlenmesi ise daha çirkindir."

Allah'u Teâlâ'nın Kulları Üzerindeki Dört Rahmeti

وَقَالَ النَّبِىُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ اَلْكَوَاكِبُ اَمَانٌ لِاَهْلِ السَّمَاءِ فَاِذَا انْتَثَرَتْ كَانَ الْقَضَاءُ عَلٰى اَهْلِ السَّمَاءِ، وَاَهْلُ بَيْتِى اَمَانٌ لِاُمَّتِى فَاِذَا زَالَ اَهْلُ بَيْتِى كَانَ الْقَضَاءُ عَلٰى اُمَّتِى، وَاَنَا اَمَانٌ لِاَصْحَابِى فَاِذَا ذَهَبْتُ كَانَ الْقَضَاءُ عَلٰى اَصْحَابِى، وَالْجِبَالُ اَمَانٌ لِاَهْلِ الْاَرْضِ فَاِذَا ذَهَبَتْ كَانَ الْقَضَاءُ عَلٰى اَهْلِ الْاَرْضِ

Peygamber (aleyhisselam) şöyle buyurmuştur; **"Yıldızlar sema ehli için bir emân/emniyettir, saçıldıkları/döküldükleri zaman sema ehli aleyhine hüküm verilir** (bu onlar için bir felaket olur.) **Ehli beytim ümmetim için bir emandır, Ehli beytim zail olduğu vakit ümmetim aleyhine hüküm verilir. Ben ashabım için bir emanım, gittiğim vakit ashabım aleyhine hüküm verilir. Dağlar yeryüzü ehli için bir emandır, gittikleri vakit yeryüzü ehli aleyhine hüküm verilir."**

Eksiklikleri Tamamlayan Dört Şey

وَعَنْ اَبِى بَكْرٍ الصِّدِّيقِ اَنَّهُ قَالَ: اَرْبَعَةٌ تَمَامُهَا بِاَرْبَعَةٍ تَمَامُ الصَّلٰوةِ بِسَجْدَتَىِ السَّهْوِ، وَالصَّوْمِ بِصَدَقَةِالْفِطْرِ، وَالْحَجِّ بِالْفِدْيَةِ وَالْاِيمَانِ بِالْجِهَادِ

Hz. Ebubekir Sıddîk (radiyallahu anh) buyurmuştur ki; **"Dört şey vardır ki; onların** (eksikliklerinin) **tamamlanması şu dört şey iledir. Namazın** (eksikliklerinin) **tamamlanması sehiv secdeleri ile, Orucun tamama ermesi** (ramazan ayı çıkmadan) **fitre vermek ile, Haccın (eksikliklerinin) tamamlanması fidye** (ceza kurbanı kesmek) **ile, İmanın tam** (ve kamil) **olması** (Allah yolunda) **cihat iledir."**

İbadetlerin Hakkını Eda

وَعَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ الْمُبَارَكِ؛ مَنْ صَلّٰى كُلَّ يَوْمٍ اِثْنَتَىْ عَشْرَةَ رَكْعَةً فَقَدْ اَدّٰى حَقَّ الصَّلٰوةِ، وَمَنْ صَامَ كُلَّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ فَقَدْ اَدّٰى حَقَّ الصِّيَامِ، وَمَنْ قَرَاَ كُلَّ يَوْمٍ مِائَةَ آيَةٍ فَقَدْ اَدّٰى حَقَّ الْقِرَاءَةِ، وَمَنْ تَصَدَّقَ فِى جُمُعَةٍ بِدِرْهَمٍ فَقَدْ اَدّٰى حَقَّ الصَّدَقَةِ

Abdullah bin Mübarek[1] (rahimehullah) buyurdu ki; **“Herkim her gün** (nafile) **olarak oniki rekat namaz kılarsa** (günlük olarak kılması gereken nafile) **namazların hakkını eda etmiş olur.**[2] **Herkim her aydan** (13,14 ve 15.günleri olarak) **üç gün oruç tutarsa** (tutması gereken nafile) **orucun hakkını eda etmiş olur. Herkim her gün yüz ayet okursa Kur’an-ı Kerim’in hakkını eda etmiş olur. Herkim Cuma günü bir dirhem sadaka verirse** (vermesi gereken nafile) **sadaka hakkını eda etmiş olur.**

1. Tebe-i tabiînin büyüklerinden. Mücâhid bir zât olup, hadîs ve fıkıh âlimi idi. İsmi, Abdullah bin Mübarek bin Vâdıh Hanzalî Temîmî.
2. Allah’u A’lem burada kuşluk namazı edilmiş olsa gerektir ki, bu namaz önemli sünnettendir. En az 2 ve en fazla 12 rekat olarak kılınır.

İbadetin Tadını Tattıran Dört Şey

وَعَنْ عُثْمَانَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُ؛ وَجَدْتُ حَلَاوَةَ الْعِبَادَةِ فِى اَرْبَعَةِاَشْيَاءَ: اَوَّلُهَا فِى اَدَاءِ فَرَائِضِ اللهِ، وَالثَّانِى فِى اجْتِنَابِ مَحَارِمِ اللهِ، وَالثَّالِثُ فِى الْاَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ ابْتِغَاءَ ثَوَابِ اللهِ، وَالرَّابِعُ فِى النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ اتِّقَاءَ غَضَبِ اللهِ

Hz. Osman (radiyallahu anh) buyurmuştur ki; **“İbadetin tadını şu dört şeyde buldum. Birincisi: Allah’u Teâlâ’nın farz kıldığı şeyleri eda etmek, İkinci: Allah’u Teâlâ’nın haram kıldığı şeylerden sakınmak, Üçüncü: Sevabını Allah’tan bekleyerek Emr-i bil-maruf yapmak, Dördüncü: Allah’ın gazabından sakınmak için Nehy-i anil-münker yapmak.**

Zâhiri Fazilet, Batını Farz olan Dört şey

وَقَالَ اَيْضا رَضِىَ اللهُ عَنْهُ؛ اَرْبَعَةٌ ظَاهِرُهُنَّ فَضِيلَةٌ وَبَاطِنِهُنَّ فَرِيضَةٌ مُخَالَطَةُ الصَّالِحِينَ فَضِيلَةٌ، وَالْاِقْتِدَاءُ بِهِمْ فَرِيضَةٌ، وَتِلَاوَةُ الْقُرْآنِ فَضِيلَةٌ، وَالْعَمَلُ بِهِ فَرِيضَةٌ، وَزِيَارَةُ الْقُبُورِفَضِيلَةٌ، وَالْاِسْتِعْدَادُ لَهَا فَرِيضَةٌ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ فَضِيلَةٌ، وَاتِّخَاذُ الْوَصِيَّةِ مِنْهُ فَرِيضَةٌ. وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِىَ اللهُ عَنْهُ اَنَّهُ قَالَ؛ مَنِ اشْتَاقَ اِلَى الْجَنَّةِ سَارَعَ اِلَى الْخَيْرَاتِ، وَمَنْ اَشْفَقَ مِنَ النَّارِ اِنْتَهٰى عَنِ الشَّهَوَاتِ، وَمَنْ تَيَقَّنَ بِالْمَوْتِ اِنْهَدَمَتْ عَلَيْهِ اللَّذَّاتُ، وَمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ

Aynı şekilde yine Hz. Osman (radiyallahu anh) buyurmuştur ki; **“Dört amel vardır ki bunların zahirleri fazilet** (sayılan işlerdendir)**, hakikatte ise** (onları yerine getirmek) **farzdır.** (Zahiren[1]) **Salihlerin arasına karışmak fazilet,** (Hakikatte) **Onlara tabi olmak farzdır. Kur’an-ı Kerîm tilavet etmek/okumak fazilet, hükmü ile amel etmek farzdır. Kabirleri ziyaret etmek fazilet, oraya hazırlanmak farzdır. Hastaları ziyaret etmek fazilet,** (ölüm döşeğinde olanlarından) **vasiyet almak farzdır.**

1. (Görünüş itibariyle)

Amellerin Tezahürü / Dışa Yansıması

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِىَ اللهُ عَنْهُ اَنَّهُ قَالَ؛ مَنِ اشْتَاقَ اِلَى الْجَنَّةِ سَارَعَ اِلَى الْخَيْرَاتِ، وَمَنْ اَشْفَقَ مِنَ النَّارِ اِنْتَهٰى عَنِ الشَّهَوَاتِ، وَمَنْ تَيَقَّنَ بِالْمَوْتِ اِنْهَدَمَتْ عَلَيْهِ اللَّذَّاتُ، وَمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ

Hz. Ali (radiyallahu anh) buyurmuştur ki; **“Cennetin özlemini çekip ona hasret duyan hayırlı amellere koşar. Cehennemden endişelenen şehvetlerden kaçar. Ölüme yakinen inanan kimseye lezzetler viran olur. Dünyayı tanıyana musibetler kolay olur ve aldırış edilm**ez olur.

Ersan BİLGİN

Yaz Etkinlikleri Rehberi

> ***"De ki: Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendilerini hem de âilelerini hüsrana sürüklemiş olanlardır. Bilesiniz ki kesin, açık ve net hüsran işte bu hüsrandır." (Zümer, 39/ 15)***

- "Kendinize Ve Çocuklarınıza Sahip Çıkınız"

- "Kendinizi ve ailenizi cehennem ateşinden koruyunuz." (Tahrim, 66/ 6)

- Önce Sevgi ve İlgi beraberinde Bilgi ve Doğru Davranış…

- Eğitimde öğretmek değil sevdirmek prensibinden yola çıkılmalıdır.

Bunu **"önce sevgi ve ilgi, beraberinde bilgi ve doğru davranış"** olarak formülleştirebiliriz.

Seven ilgi duyar, ilgi duyan öğrenir ve sevdiği şeyin yoluna baş koyar.

- *İslam Dinimiz'in;*

İman ve İnanç boyutu…

Sevgi ve Coşku boyutu…

Bilgi ve İlim boyutu…

Estetik boyutu… birlikte ele alınmalı ve gençlerimize birlikte verilmelidir.

- **"Din, hayatın her alanına yayılan bir sevgi ve coşku ile yaşanır."**

Sevgi ve coşkudan yoksun kuru bilgi, sahibine sadece yüktür.

Manevî ve ahlakî güzelliklerden mahrum, sadece şekilden ibaret olan din anlayışı eksik ve yetersizdir. Böyle bir din anlayışı İlahî rızaya ve Allah Rasûlü'nün Sünnetine, hayat çizgisine uygun değildir.

- **"Yaz Etkinliklerinde eğitim, teorik ders ve seminer yükü azaltılmış, pratik uygulamalarla donatılmış, manevî ve ahlakî eğitim ağırlıklı, kısa dönem yaz çalışmaları şeklinde olmalıdır."**

- En güzel ve en büyük miras; güzel terbiye ve güzel ahlaktır. **"Baba ve annenin evlâda bırakacağı en güzel mirâs, hiç şüphesiz ki, onu en şekilde güzel terbiye etmesidir."** (Tirmizî, Birr, 33)

- Biliyoruz ki, en iyi nasihat; rol model, iyi örnek olmaktır.

- İyi konuşmak, nasihat etmek güzel ama en güzeli davranış ve tavırlarımızla örnek olmaktır. Eylediğimiz söylediğimizle aynı olacak…

- Evet her işte ve her ortamda **"sevgi ve ilgi"**, eğitimin olmazsa olmazıdır.

- Her bir eğitimci ve yardımcı kardeşlerimiz; İmanıyla, ahlakıyla, ibadetiyle, ilmiyle, şuuruyla, ihlasıyla ve heyecanıyla örnek-numune birer Müslümandır.

- Daima güleryüzlü ve tatlı dillidir, kızmaz ve bağırmaz.

- Doğruyu ve başarıyı ödüllendirir, yanlışı ve başarısızlığı ıslah eder.

- İşe, her daim **"besmele"** ile başlayalım. Hayat **"Allah'ın adıyla, Allah adına"** olursa güzel. Yoksa her şey boş…

- Çünkü **"besmelesiz iş, hayırsızdır, o işin sonu gelmez."**

Müminin hayırsız işi olamaz. Onun hayatının tamamı, hayırdır yani Allahımız'ın rızasına uygundur. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sas) ne yaptıysa mümin de onu yapmaya gayret eder.

- Kur'an'ı okumak ve öğrenmek çok kolay. Velev ki zor olsun, Kur'an-ı Kerim bizim **"hayat kitabımız"** değil mi, **"adam gibi adam olma"** rehberimiz değil mi?

- Kur'ansız işte halimiz… Sokakların, okulların, evlerin, işyerlerinin, gönüllerin hali ortada…

Kur'ansız bir insan ve cemiyet, haraptır, azaptır. Kur'an'ı okumak, anlamaya çalışmak, benimsemek ve hayatımızda yaşamak, uygulamak ve bu nimetle başkalarını tanıştırmak…

- **"Müslümanca düşünmek"** ve **"Müslümanca yaşamak"**, meselenin özü ve esası budur.

Samimi ve şuurlu Müslüman olmak, sözünde ve işinde daima ve sadece Allah rızasını gözetmek, en temel ve hayati meseledir. **"En önemli mesleğimiz Allah'a kulluk'tur."**

- Çocuklarımıza, gençlerimize din bilgisini, din şuurunu, **"din hayattır, din hayat içindir"** şuurunu ve din coşkusunu verelim…

- Din; psikolojik, sosyolojik, fizyolojik, ekonomik, siyasi, ahlakî, hukûkî, edebî ve benzeri pek çok alanla ilgili ilkeler ve prensipler ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, dinî olan veya olmayan şeyler ayrımı asla doğru değildir. Din her konuda yol gösterici ve yönlendirici özelliğiyle topluma rehberlik yapmaktadır.

- "Kendinize Ve Çocuklarınıza Sahip Çıkınız"

- "Kendinizi ve ailenizi cehennem ateşinden koruyunuz." (Tahrim, 66/ 6)

- En güzel ve en büyük miras; güzel terbiye ve güzel ahlaktır. "Baba ve annenin evlâda bırakacağı en güzel mirâs, hiç şüphesiz ki, onu en şekilde güzel terbiye etmesidir." (Tirmizî, Birr, 33)

Eğitimin yazı-kışı olmadığı gibi din ve dünya diye ayırmakta yanlıştır. **"Dünya dinin emrindedir."**

- **"Dini Eğitim"** Yok, Eğitim Vardır.

Eğitim bir bütündür, onun dünyevisi-uhrevisi olmaz…

Eğitim, fıtrat tohumunu hayata hazırlamaktır.

Ne demektir **"din eğitimi?" "Allah camide söz sahibi, ama başka yerde değil"** mi demektir?

"Allah, namaza karışır ama ticarete, cinsel hayata yani yaşamın dünyaya dönük yüzüne karışmaz" mı demektir? Bu ne biçim ilahtır ki, her şeye gücü yetmez! (Haşa)

- Eğitimse eğitimdir. Değilse, ne ise odur.

Eğitilmiş insan, yaratılış gerçeğini kavramış, fıtratıyla tanışmış, şuurlanmış bir insandır.

"Okumaktan mana ne, kişi Hakk'ı bilmektir."

- Bir insan ve cemiyet için en önemli özellik ve unsur, ahlaktır, maneviyattır, edeb ve hayadır.

Vahye ve İslama dayanan ahlak ve maneviyat. Sana göre, bana göre değil, beşere göre değil… Ölçü, kaynak, mizan ve rehber tek o da İslam, Kur'an ve Sünnet.

- **"İman edenler ve gönüllerinde iman nuru taşıyarak onların yolundan yürüyen nesilleri var ya, işte biz onların zürriyetinden gelen bu insanları da onlara katarız. Onların amellerinden de hiçbir şey eksiltmeyiz. Her insan, kazandıkları karşılığı rehindir."** (Tûr, 52/ 21)

- İslamsız saadet olmaz. Parayla, makamla, mevki ile, şan ile şöhretle, arabayla, cep telefonu ile, zevk ve sefa ile, eğlence ve malayani ile huzur ve saadet olmaz. İnsanlık tarihi bunun ispatları ile doludur.

- Kim için bütün bunlar? Bütün bunlar hayatı **"Yüce Allah, Peygamberimiz, Ölüm, Ahiret ve Hesab"** şuuruyla yaşamaya çalışanlar yani Müslümanlar yani müminler için anlamlıdır.

- Kendimiz ve çocuğumuz için Kur'an eğitiminin yanı sıra İlmihal bilgileri, Ahlak bilgileri çok önemli. İman ve tevhid bilgisi, imandan sonra namaz, ahlak ve maneviyat, tesettür, Allah yolunda fedakarlık ve cihad, Peygamberimiz'in örnek eşsiz hayatı ve daha nice konular öğrenilmeli, öğretilmeli….

- Biz bu işi dert edersek, gündemimize alırsak, yapacağımız çok güzel şeyler var.

- Çocuklarımıza İslami çizgi filmler ve filmler izletelim…

- TV'lere ve diğer medyaya dikkat edelim, bunları kontrollü kullanalım.

Aklımıza ve kalbimize sahip çıkalım.

Dizilere değil dinimize bakalım.

Emanetlere sahip çıkalım.

- Gençlerle **"kaliteli vakitler"** geçirelim.

- Arkadaş olalım, onlarla. Hediyeler alalım, ödüllendirelim.

- Samimi ve gayretli olunuz. Dünyanın en önemli işini yaptığınızı asla unutmayınız.

- Ders alanlarını mümkün olduğu kadar değiştirin. Açık havada yapmaya gayret edin.

- Dersi örneklerle işleyin…

- Her şeyi sevgi merkezli yapın. Kendinizi, arkadaşlarını, dinimizi, Peygamberimizi, davamızı ve içinde bulunduğunuz yeri gencimize sevdiriniz.

- Her şeye rağmen mutlu olmaya, güleryüzlü olmaya gayret ediniz.

- Veli toplantıları yapalım. Velileri işin içine dahil edelim.

- Sabrı bırakmayın.

- Aşk ve heyecan dolu olun

- Unutmayalım, sizler Mus'ablar, Ömer'ler, Selahattinler, Fatihler, Abdülhamit Hanlar, Prof. Dr. Necmettin Erbakan'lar yetiştireceksiniz…

- **"Gençlerimize bol bol ilahî-marş-ezgi söyletelim; ilahî-marş koroları kuralım. Her gün bir ilahî-marş öğrenmeleri çok önemlidir. Kısaca bunu şöyle ifade ediyoruz: 1 ilahî söylemek = 1saat ders. Yani bir ilahî, ezgi, marş bir saat ders kadar etkilidir. Önemli olan çocuğun zihnini doldurmak değil, gönlünü doldurmaktır. Bunun bir yolu da koro halinde ilahî, marş ve ezgi söyletmektir. İlahî, ezgi ve marş söyletmek bir keyif değil bir ihtiyaçtır."**

- Krizden çıkış mı arıyoruz? İşte reçete size.

Huzur ve mutluluk mu arıyoruz?

İşte çözümün adresi: Kur'an'a ve Sünnet'e sımsıkı sarılmak, Allah ve Rasulü'ne tabi olmak…

- Din, hayattır. Din her yerde ve her zaman yaşanır.

- Şu üç hususu asla unutmamalı ve Üstadımız Merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamız'ın ifadesiyle kafamıza kazımalıyız:

1. **İslamsız saadet olmaz. Ferdin ve toplumun huzur ve saadeti Kur'an ve Sünnet'ten geçer.**

2. Şuurlu Müslüman olmalıyız. Şuurlu Müslüman; sorumluluğunun bilincinde olan kimsedir. Bir işin sonunu düşünen kimsedir.

3. İman, ibadet, ahlak, muamelat esaslarının yanı sıra Cihad farzı asla ihmal edilmemeli, Cihad farzı bilinmeli ve yaşanmalıdır.

- Cihad; fıtrata yapılan müdahalelerle mücadele etmektir. İslam ile insan arasındaki engelleri kaldırmaktır.

Cihad; iyinin, güzelin, doğrunun, faydalının, adaletin ve hakkın fert, toplum ve her alanda hakim kılınması için takatımızın sonuna kadar çalışmaktır.

- Sözün özü, **"ebedi mutluluk için, kesintisiz kulluk…"**

"De ki: Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendilerini hem de âilelerini hüsrana sürüklemiş olanlardır. Bilesiniz ki kesin, açık ve net hüsran işte bu hüsrandır." (Zümer, 39/ 15)

-"İman edenler ve gönüllerinde iman nuru taşıyarak onların yolundan yürüyen nesilleri var ya, işte biz onların zürriyetinden gelen bu insanları da onlara katarız. Onların amellerinden de hiçbir şey eksiltmeyiz. Her insan, kazandıkları karşılığı rehindir." (Tûr, 52/ 21)

Murat TÜRKER

Umudu Yaşatmak

Zor yıllar geçirdi bu topraklar, nice kara gün gördü bu coğrafyanın insanları…

Büyüklerimiz bize Kur'ân'ın samanlıklara gizlenip okunduğu meş'um günlerden söz ettiler.

Ezanı aslî dilinden okuyanların tarassut ve takibatlara maruz bırakıldığı demlerden bahisler açtılar.

Sadece müslümanlar da değildi sürek avlarından nasiplenenler…

Nice mağduriyetlere ve dramlara şahitlik etti bu ülke…

Başı örtülü olduğu için üniversite kapısından gözyaşlarıyla gerisin geriye dönen kardeşlerimizin acısına tanık olduk.

Kutsala ait ne varsa müstekbir ve mütehakkim bir dilin tahkir oklarının hedefi kılınıyordu.

Hukuk ve adalet terazisinin hassasiyetine dair vicdanların hiç de müsterih olmadığı zamanlardan geçtik.

Mazlum ve mağdur olunan günlerde yüreğimiz yeryüzünü adaletle dolduracak bir davanın beklentisiyle coşkundu; **dilimiz zulüm ve haksızlığı bertaraf edecek yarınların neşvesiyle müstakbel güzel günleri terennüm ediyordu.**

Ama İslâm'ın boyasını bu topraklara nasıl çalacaktık?

Temel ve mühim soru buydu.

Mesela şimdilerde çok dile getirilen **'rövanşist'** bir mantıkla mı yapacaktık bunu?

Hak ve adalet terazisinin milinin kırıldığı günleri idrak etmiş bizlerin payına o teraziyi âtıl bırakmak mı düşecekti?

Gücü ellerinde bulundurdukları demlerde ehliyeti, liyakati, hakkı hak sahibine tevdi etme titizliğini rafa kaldıranlara inat, fırsat elimize geçtiğinde biz de davamıza hayat veren bu değerleri ayak altında paspas mı edecektik?

Yoksa tam tersi mi olacaktı?

İmanımızın derinliğiyle beraber bu coğrafyayı hak ve adaletin yüceldiği kutlu yerler haline mi getirecektik?

İnsanların en başta bizim elimizden ve dilimizden yana kendilerini emin hissettikleri bir ülke mi var edecektik?

Çocuklarımıza yarınlara umut ve güvenle bakabilecekleri, insan olmanın onurunu gururla taşıyacakları bir gelecek vâdedebilecek miydik?

Bizi uzun yıllar kamusal alan dedikleri soğuk ve resmî atmosferden dışlayanların başlarını utançtan önlerine eğdirecek şekilde liyakati ve ehliyeti öne çıkarıp, hak ve adaletin asla çiğneyemeyeceğimiz kırmızı çizgilerimiz olduğunu gösterebilecek miydik?

Başkalarının hoyratlık ve nobranlıklarına bedel, bizim ses ve soluğumuz değince bu topraklara nezâket, zerâfet ve asalet gelecek miydi?

Ezilmiş olmanın telafisinin ezmekle olamayacağını, zulmün zulümle dengelenemeyeceğini telkin eden imanımızı hayata mı taşıyacak, tozlu raflardaki kitapların sayfalarına mı hapsedecektik?

Sahi bizim elimiz değince dünya, peygamber eli değmiş bir dünyaya benzeyecek miydi?

Öyle ya, sohbetlerimizde Mekke'nin fethinin ardından **"Gidin size bugün kınama yoktur"** diyen elçinin müsamaha ve ufkunu anlatıp durmuyor muyduk?

'Kuru et yiyen bir kadının oğlu' olduğunu söylemekten hiç gocunmayan bir peygamber doldurmuyor muydu ufkumuzu?

Boykota maruz bırakılan, yollarına diken serpilen, namaz kılarken başına deve işkembesi konan, geçtiği yollara dizilen şehrin ayak takımı tarafından taşlanıp hakarete uğrayan Nebi'nin hiçbir zaman intikam hissiyle hareket etmediğini öylesine anlatıyor olamazdık!

Bütün bunların hayatımızda bir karşılığı olmalıydı.

Şu aldatıcı dünyanın nefse cazip gelen onca işinden sıyrılıp, güç ve nüfuzun önümüze koyduğu imkânları elinin tersiyle iten, **insanlığın derdiyle dertlenen ve peygamber eli değmiş bir dünya düşleyen birileri olmalıydı…**

Dinin tahakküm aracı bir ideoloji olmadığı; yüreğe değen ve onu kuşatan bir varoluş düzlemi olduğu; **merhametten, gönül zenginliğinden, ahlâktan, edepten ve hayâdan ayrı düşünülemeyeceği konuşuluyor olmalıydı bir yerlerde…**

"Yahu bunlar nasıl insanlar; aleyhlerine bile olsa dürüstlük ve istikametten taviz vermiyorlar" dedirtebilen birileri soluk alıp vermeliydi içimizde…

Hak yemeyi geçiniz, hak yediği itham ve iddiasını bile onuruna yedirmeyecek babayiğitler…

"Dünya onların olsun, ahiret bizim" sözünde ifadesini bulan peygamber tavrını dünyevî nimetlere üşüşülen bir iklimde bile hayata hayat kılan, kalbine koca bir kâinatı sığdıran müstağni gönüller…

Hiç şüpheniz olmasın, eğer yarınlara dair bir umut taşıyacaksak, bu umudu böyle insanların varlığına emanet etmekten başka yolumuz yok.

Aydınlık bir gelecek ise düşümüz…

Bu geleceği, güç, kuvvet, nüfuz ve tahakkümde değil; adalet, merhamet ve istikamet üzere oluşta aramak mecburiyetindeyiz.

İnsana ve insanı insan yapan değerlere aldırış etmeyen bir davanın, insanlığa söyleyebilecek bir sözü olduğunu unutmadan…

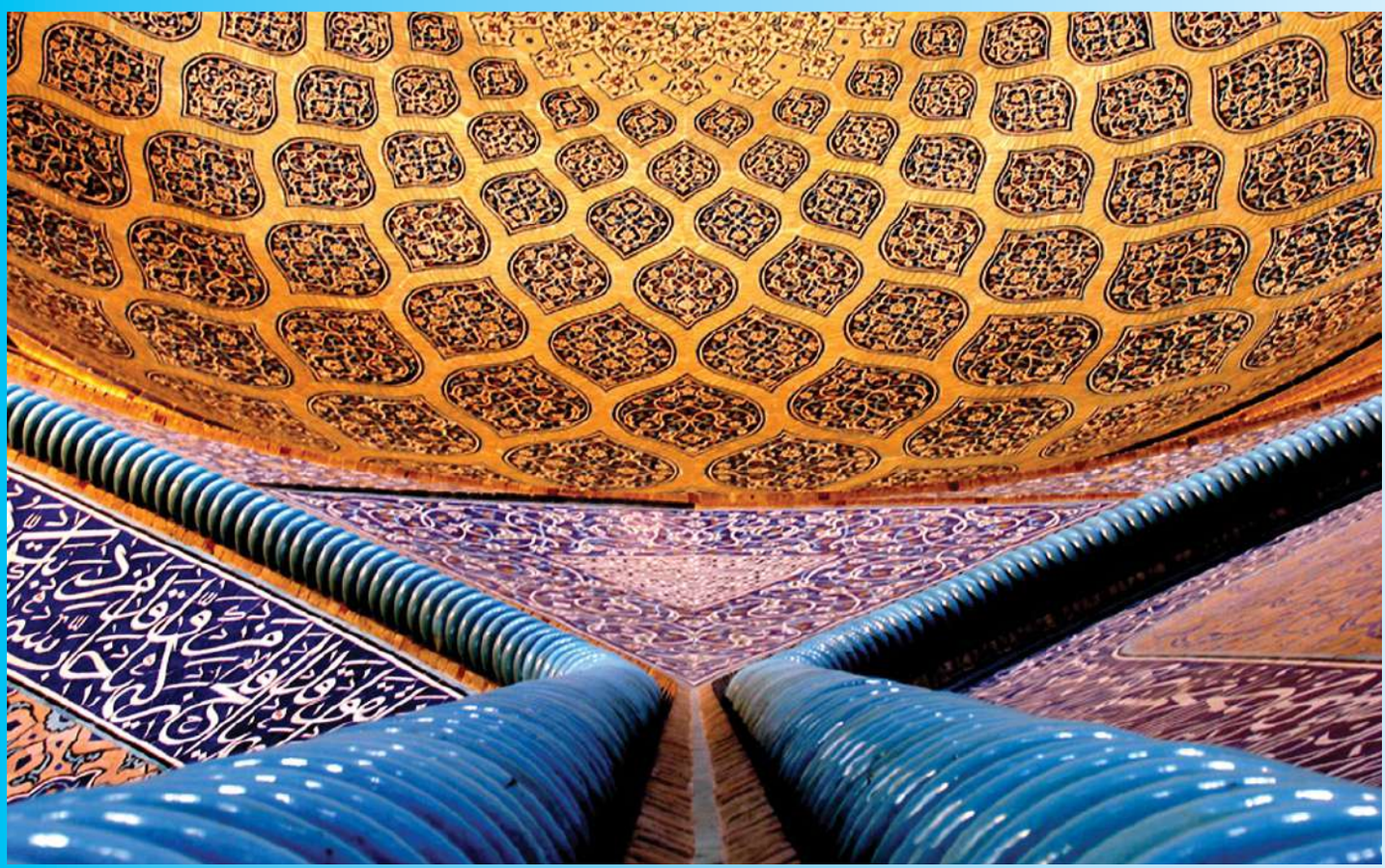

Semih ÖZDEMİR

İhtilaf İftirak mıdır?

Allah (c.c), insanları birbirlerini ikmâl etmek için farklı vasıflar ve istekler üzere yaratmıştır. Bu sebeple **"İyilik ve takva üzerine yardımlaşın!" emri gereğince hareket etmek toplumun maslahatı için en önemli esaslardan sayılır. Zira noksanlıklardan münezzeh olan ve hiçbir şeye muhtaç olmayan yegane varlık Allah'tır** (c.c). Evet, acizliğimizi Rabbimizin huzurunda itiraf ediyoruz. İnsanların aklî ve ilmî seviyesi bir olmadığından, ihtilafsız bir hayattan bahsetmek mümkün değildir.

İhtilaf tabii bir olgudur. İhtilafı yaratan ve bizi bizden iyi bilen Rabbimiz, kitabında **"Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın ve sakın ayrılıp bölünmeyin!"** buyurur. Ayrılıp bölünme sebeplerinden birisi **"Birbirinizle çekişmeyin; yoksa korkuya kapılırsınız, rüzgârınız** (kuvvetiniz) **kesilir."** âyet-i kerimede açıkça beyan edilmiştir. Hakikatle vukuatın çatıştığını zanneden insanlar, ihtilafın asıl mahiyetini kavramış değildirler. Zira ihtilaf kelimesi tartışma ve ayrılma manasını taşımaz. Bu sebeptendir ki yukarıdaki âyette **"ihtilaf etmeyin"** değil, **"çekişmeyin"** buyurulmuştur. Nitekim Ragip el-İsfehanî (rh.a) ihtilaf kelimesini **"Bir kişinin, söz veya davranışta başkasının tuttuğu yoldan farklı bir yol takip etmesidir."** diye tarif ettikten sonra **"Eğer insanlar arasında fikir ayrılığı sözle olursa bazen çekişme ve tartışmaya da götürebilir. Bu nedenle ihtilaf kelimesi istiâre yoluyla tartışma ve münakaşa manasında da kullanılmıştır. "** diyerek bu inceliğe dikkat çeker.

Bu inceliği kavrayıp da hayatına yansıtan İmam Şâfiî (rh.a) hakkında Hafız Zehebî'nin (rh.a) rivayet ettiğine göre, Yunus es-Sadefi (rh.a) şöyle der: **"İmam Şafiî'den (rh.a) daha bilinçli ve şuurlu birisini tanımıyorum! Bir gün onunla bir meseleyi münazara ettim ve kalkıp ayrıldık. Son-**

ra yine karşılaştığımızda benim elimi tutup bana 'Ey Ebu Mûsâ, hemfikir olduğumuz bir mesele bile olmasa kardeş kalmamız doğru olmaz mı?' dedi."

Murakabe altında olduğunu unutabilen insanoğlu, bazen görüş ayrılığını gönül ayrılığıyla sonuçlandırabiliyor. Bu felaket basit bir ayrılma gibi görünse de İslamî bir toplumun kösteklemesine sebep olabilir. Nitekim Resul-i Ekrem (s.a.v) bu felaketin getirdiği fitnenin farkında olduğu için, **"İnsanların arasını bulmak için yalan söyleyen, yalancı sayılmaz."** sözüyle burada yalanın başvurulabilir olduğunu açıkça ifade etmiştir.

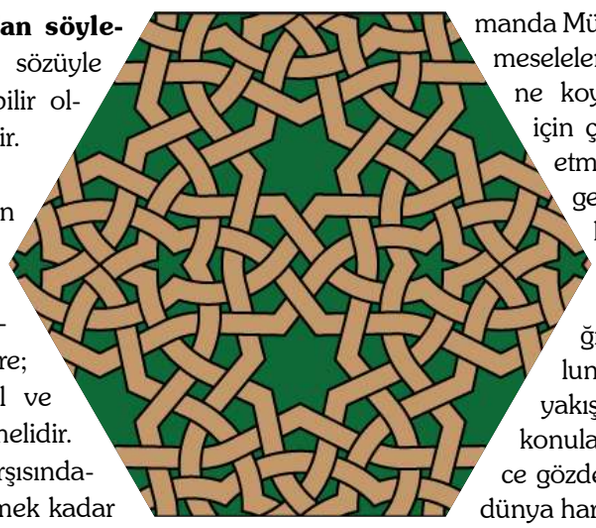

Ramazan el-Bûtî'nin (rh.a) **"Müslümanların Gerilemesinden Kimler Sorumlu?"** isimli eserinde de işaret ettiği üzere; ihtilaf ayrılığa değil, güzel ve derin araştırmalara sevk etmelidir. Kendini mutlak doğru; karşısındakini mutlak yanlış kabul etmek kadar büyük bir cinayet yoktur. İnsanoğlu bir meseleyi bütün yönleriyle tam anlayamamış ve bir noktayı gözden kaçırmış olabilir. Aslında ihtilaf işte tam da burada devreye girer. Bu ihtilaf hangi konuda ve hangi meşrep, tarikat veya vakıf müntesibiyle olursa olsun Allah'ın (c.c) kurduğu kardeşlik müessesesini dikkate almak **"Ben Müslümanım!"** diyen herkese farzdır. **"Müminler ancak kardeştirler."** âyet-i kerimesinde gözden kaçan bir inceliği burada paylaşmak istiyorum: **"Kardeş anlamındaki "eh"** kelimesi; dostluk ve sadakat anlamını ifade edeceği zaman ihvan şeklinde çoğul olur. Nesep yönünden kardeş anlamına geldiği zaman; âyette olduğu gibi, ihve gelir. Dolayısıyla Müslümanlar arasında, inanç sebebiyle oluşan bağı, beliğ bir teşbihle öz kardeşliğe bağlamıştır. İman sebebiyle gerçekleşen kardeşlik, nesep sebebiyle gerçekleşen kardeşliğe denk, hatta ondan üstün tutulmuştur. Bu inceliği asla unutmamak ve **"velâyet şuurunu"** bu temele bağlamak durumundayız."

Günümüzde, kendi cemaat ve meşrebine ısındırmak amacıyla **"yabancılara"** son derece iyi davranan **"davetçi gençlerin (!)"** küçük bir fikir ayrılığında aile ve yoldaşlarına nasıl davrandıklarını görmekteyiz. Hele de ailelerine?! Yeni öğrenmenin ve gençliğin verdiği heyecan ve enerjiyi nerede ve nasıl kullanacağını bilemeyen gençlerin ellerinden tutmak için değerli okuyucularıma sesleniyorum! İhtilaf ahlakının, aile ve arkadaşlar arası muhabbet konularına dahil edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Zira bu fikir ve şuur yayılmadıkça hayalimiz olan İslam toplumu ve düzeni ancak hayallerimizde kalır.

Fitne ve fesadın zirvede olduğu bir zamanda Müslümanlar, teferruattan sayılan meseleleri ısıtıp ısıtıp insanların önüne koymaktansa, ümmetin vahdeti için çalışmaları, birbirleriyle istişare etmeleri ve harekete geçmeleri gerekir. Belki de, **"bilinmeyen kişiler (!)"** tarafından gündeme getirilen ihtilaflı konuları, günümüz içerisinde yaşadığımız durumu göz önünde bulundurarak mütalaa etmek bize yakışır. Gündemde tutulan tartışma konularını, bir adım geriye atıp güzelce gözden geçirmek gerekir. Bu arada dünya haritasına da bir göz atmak hiç de fena olmaz!

İhtilaftan kaçmak çözüm değildir! İnsanı rahatsız eden bir durum söz konusu olduğunda, konunun tatlı dille masaya yatırılması kadar doğal bir şey yoktur. Hatta, toplumun maslahatını düşünerek elzem desek, mübalağa etmiş olmayız. Zira meselelere bir çözüm arayıp onları zamanında dile getirmek yerine sıkıntıları içinde saklamanın feci sonuçlarını her daim müşahede etmekteyiz. Feraset ve basiret sahibi insanlar neyi nasıl dile getirip ne zaman geri çekileceklerini bilirler.

"İsmet" sıfatının peygamberlere has olduğunu unutmayan ve insanlara, güzel ahlakları sayesinde gündüz oruç tutan, gece teheccüt kılanlara denk olabileceklerini fiilen ve kavlen hatırlatanlara hayır dua etmekte olduğumuzu belirtmek isteriz!

Da'î ve Müsted'î

Dipnotlar
1 Mâide [5/2]
2 Âl-i İmrân [3/103]
3 Enfâl [8/46]
4 Zehebî, Siyer-i alamu'n nubela, C:10, Sh:16
5 Müslim, Birr 101
6 Hucurât [49/10]
7 Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, Sh:428, 21. Baskı, İnkilab Yayınları

M. Emin KARABACAK

Çocuklara Yaz Tatilinde Ders Çalışmalı Mı?

> ***"Tatil, adından da anlaşılacağı üzere ara verme anlamına gelse de bu öğrencilerin tamamen dersten uzak kalması anlamına gelmediği gibi sürekli ders çalışması anlamına da gelmez."***

Çocukların Karnesindeki Notlar Kimin?

Çocukların okul başarılarının temelinde, **ailenin çocuğa ve okula karşı tutumuyla yakından ilgilidir. Ailenin çocuğa ve okula karşı tutumu, çocuğun karnesini etkilemektedir.**

Bir yıl boyunca okula selam vermek bir yana okulun yakın çevresinden geçmeyen aileler (özellikle de babalar) çocuğun k**arnesindeki notların, ailenin eğitim anlayışını gösterdiğinin farkında bile değillerdir.**

Çocuğun karnesini eline alan anne babalar, kendilerini bir özeleştiriden geçirmeleri gerekir. **Bu notlar, çocuğun ders notları mı yoksa çocuğun derslerine ve okuluna karşı ilgisizliğimizin notları mı diye düşünmelidirler.**

Çocuğun karnesindeki iyi notları kendilerinden, kötü notları çocuklardan bilinmemelidir. Anne babalar karnedeki kötü notlar için çocuğa sitem etmek yerine, **eteğindeki taşları döküp durum değerlendirmesi yapmaları gerekmektedir.**

Çocukların karnesini elimize aldığımız zaman **karnedeki notları görmekten öte bizler, bu çocuklar için neler yaptık?** diye düşünmemiz gerekir.

Çocuklara yemedim yedirdim, giymedim giydirdim diyerek yapılan fedakârlıklar, sürekli gündemde tutularak çocuklara ders çalışma konusunda psikolojik bir baskı mı yaptık?

Bu çocuklar için saldım çayıra, Mevla'm kayıra diyerek çocuğu sadece okula göndermekle işimizin bittiğini mi düşündük?

Çocukları diğer çocuklarla sürekli kıyaslayarak onları yarışlara hazırlanan yarış atları gibi mi gördük?

Çocuklara bankamatik görevi yaparak onlara karşı görevimiz bittiğini mi düşündük?

Çocukların kapasitelerinin üstünde bir beklenti içine girerek onları yetenekleri üzerinde bir başarıya mı zorladık?

Çocukların karnesindeki düşük notları emeklerimizin boşa gitmesi ve bize karşı tavır olarak mı algıladık?

Çocukların **karnesindeki notların onların kişiliğinde daha önemli olduğunu** mu hissettirdik?

Çocukların karnesindeki düşük notlara ne aşırı tepki vermeli ne de onların yüksek notlarını başarı adına fazla abartılmamalıdır. **Önemli olan çocuğun karnedeki notlardan daha çok çocuğun çabası, kişiliği ve ruh sağlığının önemli olduğunun hissettirilmesidir.**

Çocukların karnelerindeki notları düzeltme imkânlarının olduğunu; fakat düşük notlardan dolayı **hakaretlere uğramış bir çocuğun kişiliğini düzeltme imkânın zor** olduğu unutulmamalıdır.

Oynamayan Tay At Olmaz!

Çocuklar için **tatilde yapılacak en iyi etkinliğin; sosyalleşmeleri açısından akran oyunları, dil ve yorumlama yeteneklerinin gelişmesi için de kitap okumak olduğunu aldığım eğitim ve geçmişten edindiğim tecrübe ile daha iyi anladım.**

Çocuklara tatilde güzelce dinlenmeleri ve gönüllerince oynamaları için izin verilmelidir; çünkü oyun oynamaktan mahrum bırakılan çocuk, ders çalışma yeteneğinden de mahrum kalacaktır. **"Oynamayan tay at olmaz!"** der atalarımız. Bunun içinde **çocukları paylaşmaya, güven geliştirmeye ve sorumluluk almaya yönelten akranlarıyla oynamaları teşvik edilmeli.**

Çocukların okuyacakları kitapların seviyelerine uygun olması gerekir. Ayrıca onlara sorumluluk kazandıracak ve kendilerine güvenlerini geliştirecek kitapları kendilerinin alması teşvik edilmelidir.

Kitap okuyan çocuk; yorumlama yeteneğini, sınavlardaki başarısını arttıracak, dilini ve en önemlisi kendine güvenini geliştirmiş olacaktır. Çocukların sosyalleşme adına tatilde yapacağı en iyi etkinlik oyun, dil ve yorumlama yeteneğinin gelişmesi için de kitap okumadır.

Çocukları diğer çocuklarla sürekli kıyaslayarak onları yarışlara hazırlanan yarış atları gibi mi gördük?

Çocukların karnesindeki düşük notlara ne aşırı tepki vermeli ne de onların yüksek notlarını başarı adına fazla abartılmamalıdır. Önemli olan çocuğun karnedeki notlardan daha çok çocuğun çabası, kişiliği ve ruh sağlığının önemli olduğunun hissettirilmesidir.

Çocukların nasıl olsa tatil diye gece geç saatlere kadar televizyon seyretmelerine ve bilgisayar oyunları oynamalarına izin verilmemelidir. Gece uykusu ile gündüz uykusunun insan organlarını çalıştırması açısında farklı olduğu bilinmektedir. Çocukların fiziksel gelişimlerinin gece uyku esnasında olduğu araştırma sonuçlarında ortaya çıkan bir gerçektir.

Tatilde Ders Çalışmalı mı?

Tatil, adından da anlaşılacağı **üzere ara verme anlamına gelse de bu öğrencilerin tamamen dersten uzak kalması anlamına gelmediği gibi sürekli ders çalışması anlamına da gelmez.**

Peki, ne yapmalı? **Öğrenciler oyun ve dinlenmenin yanında her gün planlı bir şekilde az da olsa ders çalışmalı.** Öğrencilerin sınıf seviyelerine ve yeteneklerine göre yapmaları gereken çalışmalar vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Anasınıfına ve 1. Sınıfa Gidecek Öğrenciler

Bu çocuklara anne babaları kesinlikle okuma ve yazma öğretmemelidirler. Bu öğretmenin işidir. Aile olarak bu çocuklara **el kaslarının gelişmesi için resim çizdirme, resim boyatma, kes-yapıştırmanın yanında resim yorumlatma, şekilleri ve sayıları öğretme gibi çalışmalar yaptırılabilirler. Bunun yanında çamurla, toprakla ve oyun hamuru ile ilgili çalışmalar yaptırılabilir.**

2,3 ve 4. Sınıfa Gidecek Öğrenciler için Yapılacaklar

Bu çocuklar için hem okulda öğrendiklerini pekiştirme hem de ders çalışmaları açısından **sınıf ve yeteneklerine uygun tatil kitabı alınmalı.**

Çocuğun seviyesini en iyi öğretmeni bildiği için kitap alırken çocuğun öğretmeninin önereceği kitaplardan yararlanılmalı. Alınan kitaplar çocuklar tarafından **hemen bitirilmemeli.**

Tatil boyunca her gün birer bölüm çalışarak yaz tatilinde bir iki tane bitirmesi sağlanmalı. Yine bu çocukların soyut zekâları tam gelişmediği için öğretmeni tarafından önerilen okuma kitapları yanında gazete, dergi okumaları sağlanmalı.

Çocuğun her gün az da olsa okuması ve okuduğunu size anlatması, çocuğun yorumlama ve dil gelişimine faydalı olacaktır. Bundan başka günlük tutmaları ve seviyelerine uygun bulmaca çözmeleri özendirilmelidir.

Diğer Öğrenciler için Yapılacaklar

Ortaokul 5. sınıftan lise son sınıfa kadar bursluluk sınavına girecek öğrenciler vardır. Ayrıca ortaokul öğrencileri iyi bir lise kazanmak için,

lise öğrencileri de **iyi bir üniversite kazanmak için sınavlara gireceklerdir.** Bu çocuklar da eksiklerini tamamlama ve kendilerini geliştirmek adına sınavlara uygun çalışmaları yapmalı.

Bu sınıflarda okuyan öğrencilerin sınıflarına ve girecekleri sınavlara uygun çalışmalara şimdiden başlamaları hem eksiklerini gidermeyi hem de sınava hazırlanmalarını sağlayacaktır. Yin**e bu çocukların yaşlarına ve seviyelerine uygun kitap, gazete, dergi okumalarının yanında bulmaca çözmeleri teşvik edilmelidir.**

Çocuklar **bir taraftan tatillerini yaparken, bir taraftan da sınavlar için günün belli aralıklarında çalışmalı.** Ayrıca bunun dışında soruları anlamada ve yorumlamada daha pratik olmaları için kitap okumayı alışkanlık haline getirmelidirler. Çünkü sınavlarda her soruya bir dakika verilmektedir. Bu bir dakika içinde hem soru okunup yorumlanacak hem de cevabı bulup optik forma işaretlenecek. Bunu **geliştirmenin en kolay yolu test çözme ve bol kitap okumaktır. Tatil de kitap okumak için bütün öğrencilere bir fırsattır.**

Bu çocuklar ergenlik dönemini yaşadıkları için gittikleri yerlere ve arkadaş gruplarına da dikkat edilmelidir.

Sonuç olarak;

Çocukların bireysel oyunlar ve bilgisayar oyunları yerine, *sosyalleşmeleri açısından akranlarıyla oynamaları teşvik edilmeli.*

Çocukların **okulda ve sınavlarda daha başarılı olmaları için seviyelerine uygun kitaplardan her gün az da olsa okumaları teşvik edilmeli.**

Çocukların hem tatillerini yapmaları hem de her gün az da olsa girecekleri sınavlara şimdiden hazırlanmaları sağlanmalı.

Tatilini en iyi şekilde değerlendiren çocukların, okulda ve hayatta daha başarılı olacağını unutmamak gerekir. Atalarımız: **"Yazın başı pişenin kışın aşı pişer."** der.

Kıssadan Hisse

En iyi buğday yarışmasında üst üste iki yıl büyük ödülü kazanan çiftçi ile röportaj yapmaya gelen gazeteciler, kendisine ilk olarak **“İyi buğday yetiştirmenin en büyük sırrı nedir?”** sorusunu sordular.

Çiftçi onlara tebessüm ederek şu şaşırtıcı cevabı verdi:

“Sahip olduğum iyi cins buğday tohumlarını, komşularımla paylaşmak.”

Gazeteciler bu cevaba hem çok şaşırdılar, hem de bir anlam veremediler.

“Nasıl yani? Siz bu yarışmada rakibiniz olacak öteki çiftçilere kendi İyi tohumlarınızı mı veriyorsunuz?” diye hayretle sordu bir muhabir.

Çiftçi kendinden emin bir şekilde: **“Evet, aynen öyle evlat!”** diye cevap verdi.

“Peki, neden?” dedi bir başka gazeteci, merakı iyice artmış olarak.

“Çok basit bir sebebi var.” dedi çiftçi ve gazetecilerin meraklı bakışları altında anlatmaya başladı:

“Rüzgâr olgunlaşmakta olan buğday polenlerini alır ve bir tarladan ötekine taşır. Eğer komşularım kötü buğday yetiştirirlerse, onların tarlalarından gelen kötü polenler benim ürünümü de etkiler. Böylece buğdayımın kalitesi düşer. İşte bu yüzden, ben iyi buğday yetiştirmek istiyorsam, komşularıma yardım etmeliyim. Doğanın kanunu böyle!”

Hisse,

Doğanın bu kanunu insani ve arkadaşlık ilişkilerinde de geçerli değil mi? Atalarımızın, **“Arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.”** sözü bu durumu en güzel şekilde açıklamaktadır.

Buradan anlıyoruz ki nasıl bir toplumda yaşamak istiyorsan çevrene öyle davran, böyle davrandığında çevrenin ve kendinin ne kadar geliştiğini göreceksin. Unutma kaliteli bir çevrede kaliteli kişilikler gelişir.

Büyüklerine saygı küçüklerine sevgi gösterilmesini mi istiyorsun? *Küçüklerini sev, büyüklerine saygı göster.* Bu güzel davranışı çevrene yaymaya çalış. Sonuçta senin hedeflediğin çevre oluşacaktır.

Başarılı birey mi olmak istiyorsun. *Çalışmayı sev, zorluklardan yılma, başka arkadaşlarının olumsuzluklarından etkilenme, sen arkadaşlarını olumlu etkilemeye çalış, bilgini paylaş.* Sonuçta hedeflediğin başarıya ulaşacaksın.

Merhamet et ki merhamet göresin; saygı göster ki saygı göresin. Hedeflediğin güzelliklerin yaygınlaşması için çevreni etkilemelisin.

Osmanlı’da Ramazan Gelenekleri

Osmanlı da ramazan adetlerinden biri: **“Az yiyen melek, çok yiyen helak olur”, “ az yiyen her gün yer, çok yiyen bir gün yer.”** gibi vurgulu sözleri hat sanatçılarına yazdırıp yemek odalarına astırmalarıydı. İftar sofralarında bunu görenler yemede ölçüyü kaçırmaz, doymadan sofradan kalkmayı bilir ve Peygamber Efendimizin (sav) sünnetini de yerine getirmiş olurdu.

Osmanlı da bir başka adet ise ramazan günlerinde zenginler; hiç tanımadıkları bölgelerdeki bakkal, manav vb. dükkanlarına gider, onlardan veresiye defterini çıkarmalarını isterdi. Baştan, sondan ve ortadan rastgele sayfaların hesabını yaptırıp parasını verir; **“Silin borçlarını, Allah kabul etsin.”** der, çeker giderdi. Borcu ödenen, borcunu ödeyenin kim olduğunu; borcu sildiren, kimi borçtan kurtardığını bilmezdi.

Cevaplar: 1. Bakkal 2. Yalnız kalınca 3. Öğrenciler çalışkanlıklarıyla göz kamaştırınca 4. Ağrı 5. Bal yemiş (Bal-tası)

BİLMECELER

1- İnsanların en çok bakakaldığı yer neresidir?
2- Limon ne zaman SIKILIR?
3- Öğretmenler ne zaman güneş gözlüğü takarlar?
4- En çok hap nerede satılır?
5- Adamın biri baltası ile ormana gidiyormuş. Derin bir çukura düşmüş. Orada üç gün, üç gece kalmış, orada ne yemiş?

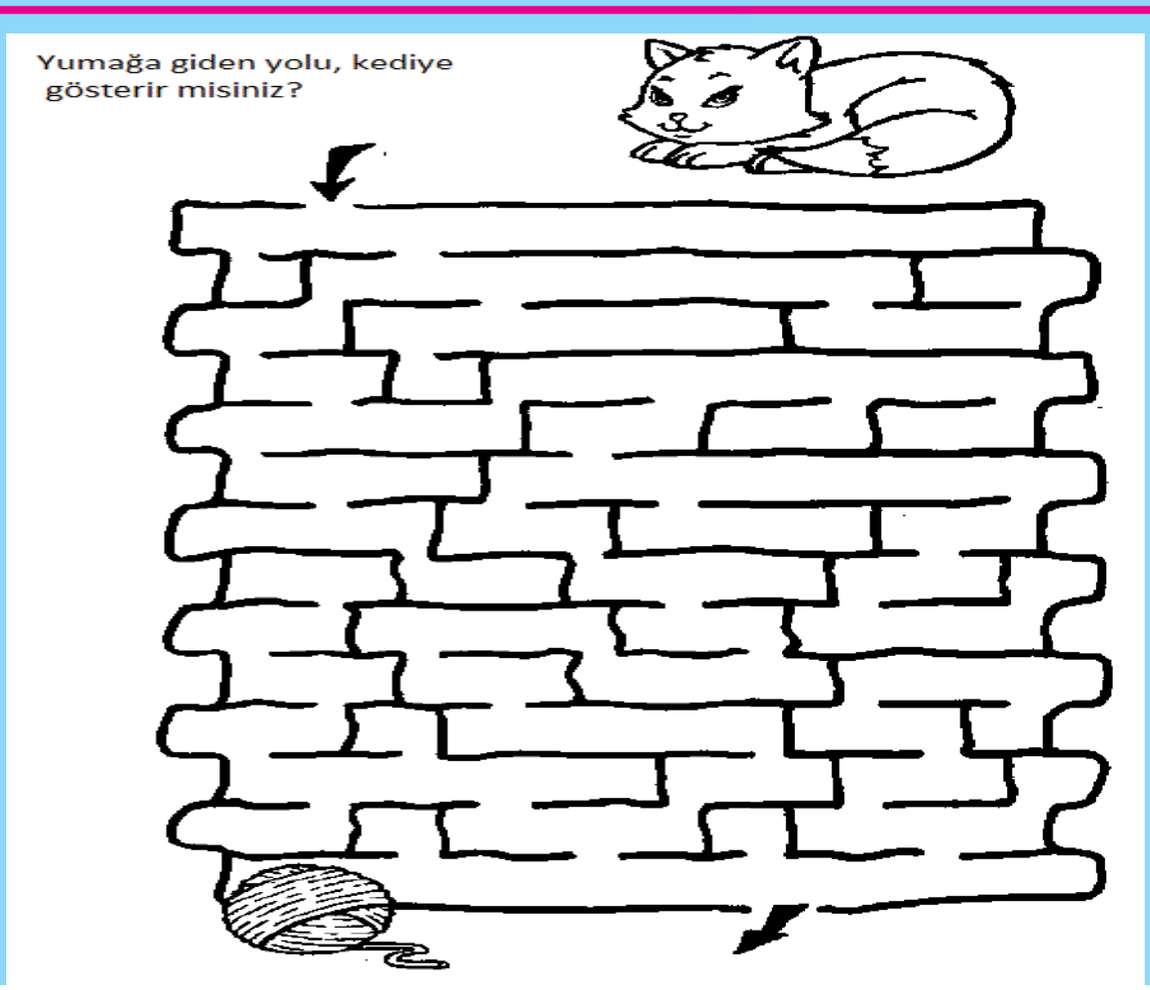

Tekrar deneyin

Temel ile Dursun promosyonlu meşrubat alırlar.
Meşrubatı açan Temel hemen kapağa bakar:
- **"Tekrar deneyin."** Kapağı kapatıp yeniden açar ve okur:
- **"Tekrar deneyin.** ... ..." En sonunda sinirlenen Temel:
- **"Ula Tursun. Ha punlar pizi kandıriy! İki saattir deneyrum hala pi şey çıkmadi."**

Su Kasidesi

9. İşte peykânın gönül hicrinde şevkin sâkin et
Susuzam bir kez bu sahrâda benümçün are su

Gönül, sevgilinin oka benzeyen kirpiklerini arzula ve ondan ayrı olduğum zaman hasretimi dindir.
Susuzum, bu aşk sahrasında bir kez de benim için su ara.

Açıklaması: Çölde susuz kalan kişi nasıl bir hararet ve istekle su ararsa şair de aynı hararetle sevgilinin ok temrenine benzeyen kirpiklerini arıyor. Ok aşığın bağrını yaralayacaktır ama aynı zamanda da okun ucunu yani temrenini sertleştirmek için kullanılan su aşığın gönlünü ferahlatacaktır. "Kez" kelimesi hem "defa" anlamında hem de "gez" anlamında kullanılmıştır. **"Gez, ara ve benim aşk ateşimi söndürecek suyu bul. Yanmışım hararetimi söndür."** Şair bu beyitte de Peygamberimizin ilgisini istemektedir. Şair gönlünden bu hususta yardım istemektedir ve onu kişileştirerek ona hitap etmektedir.

10. Men lebin muştâkıyam zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelûr hüşyâre su

Ben şiddetle dudağını arzuluyorum, sofularsa Kevser istiyorlar,
Tabii, sarhoşa şarap, ayıklara da su içmek hoş gelir.

Açıklaması: Zühhâd, zâhid, sofu... İşte bunları şairler hiç sevmez. Bunlar dini sadece şekillerden, dış görünüşten ibaret sayarlar. Her şeye **"haram"** der, dindarlıkları ile gösteriş yapar ve bu konuda diğer insanları küçümserler. Belki de Mâûn Sûresi'nde bahsedilen şu kişileri kast ediyordur şairler: **"Vay hâline o namaz kılanların ki namazlarından gaflet içindedir onlar! Riyaya sapandır onlar/ gösteriş yaparlar."** Zühhâd; Kevser talibidir. Kevser ister sadece. Kevser, cennet suyudur; aynı zamanda bolluk, bereket, soy sop, saygınlık anlamlarına da gelir. Hatta Kevser'le ilgili bir Bektâşî fıkrası da vardır: Bektâşî'nin biri, bir Ramazan günü camiye gider. Vaiz; dünyada hiç günah işlemeyen kimselere Hz. Ali'nin Cennet'te Kevser sunacağını, günahkârların bundan mahrum kalacağını hararetli hararetli anlatırken günahsız insan olamayacağını düşünen Bektâşî de şöyle söylenir: - İmanım Ali! Kendin doldur, kendin iç! İşte zühhâd, vaizin ballandıra ballandıra anlattığı bu Kevser'i ister. Şair ise sevgilinin dudağını arzuluyor. Bu şekilde yorumlayacaksak dudak bu dünyayı; Kevser ise Cennet'i simgeliyor. Şair bu dünyayı; sofular öbür dünyayı istiyor. Bu beyit Nedîm'e ait olsa neyse... Aynen göründüğü gibi yoralım. Ama şiiri yazan Fuzulî ise bu sözlerin ardında başka anlamlar olduğunu düşünmek gerek. Biz şimdilik göründüğü gibi yormaya devam edelim. Birinci dizedeki **"leb"** ve **"Kevser"** kelimelerine karşılık olarak ikinci dizede **"mey"** ve **"su"** var. Leff ü neşr sanatının başarılı bir örneği daha. Sarhoşa şarap hoş gelir, su değil. Zaten şarabın ağızda bıraktığı tadı su bozarmış. Akıllı olana da su daha tatlı, hoş gelir. Aslında doğruluk payı yok değil. İçki içmemeyi prensip hâline getiren kimseler onun tadını da sevmez. Şair şarap bana Kevser'den hoş gelir, derken aynı zamanda 1. beyitteki dudağı şaraba benzettiği için **"Sevgilinin dudağı bana Kevser suyundan daha tatlı gelir."** demiş oluyor.

Şimdi de gelelim Fuzulî'nin gönlünden geçenlere: Dudak tasavvufta vahdettir, Allah'ın birliğini simgeler ve şaraba benzetilir. İçeni kendinden geçiren vahdet şarabı... Şimdi aklınıza şöyle bir soru gelebilir: Şarap dine göre haram; öyleyse ilahi aşkla ne alakası var? Aslında bir ilgisi var. Şarap, içeni sarhoş eder, o ağızdan girince akıl baştan çıkar. İşte bu özelliğinden dolayı tasavvufta önemli bir semboldür. Akıl baştan gidecek. Bu, mutasavvıfların çok istediği bir şeydir. Çünkü imanın yeri akıl değil, kalptir. İman için inanacak bir kalp gerek. Yani **"Akıl akıldan üstündür."** diye bir atasözümüz vardır ya hani, tasavvufta da **"Gönül akıldan üstündür."** Kur'an da inananın, diğer insanlardan üstün olduğunu söyler. Aslında akıl ile kalp farklı işler için vardır. Mesela "Dünyanın güneş etrafında döndüğüne inanıyorum." demek çok saçma olurdu. Zaten bal gibi bilinen bir **"bilgi"**dir bu ve yeri akıldır. Oysa "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhirete inanıyorum" demek gönül diliyle söylenir. İnanç, görmeden ama görmüş gibi bilmektir bir bakıma. Gördükten sonra inanılmaz artık; sadece bilinir. Bu da imanın bilgiden farkıdır. Kur'an-ı Kerîm'in de sadece inananlara kılavuzluk yaptığını unutmamalı. Bakara Sûresi başlangıcında bu vurgulanır: **"Bir kılavuzdur o muttakiler için."** Muttaki; inanmış ve günah işlemekten sakınan kimsedir. İnanç ile ilgili konularda akıl yaya kalır, "gönül" adındaki uçsuz bucaksız okyanusta boğulur.